

NASLOV

Leto XXXIV
Št. 18Murska Sobota,
13. maja 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

Mesec narcis

Kljub temu, da je nekaj prireditev v okviru Meseca narcis v Verzeju že minilo, pa so glavne še na sporedu. Že v nedeljo, 16. maja, bo osrednja prireditev, ki bo pričel pihalni orkester z budnico. Ob 14. uri popoldne pa bo kulturni program s prikazom starih šeg in običajev, na katerem bo sodeloval tudi Vinko Šimek. Ta program bo končal z veliko plesno zabavo, na kateri bodo izvolili miss narcis.

Teden dni pozneje, 23. maja, bo koncert KD Slavko Osterc v kino dvorani v Verzeju.

Mesec narcis pa se bo končal s tradicionalnim Osterčevim večerom 29. maja ob 20. uri. Na tem večeru bodo med drugim sodelovali tudi člani Obmejnega simfoničnega orkestra iz Ljutomera.

D. L.

Danes praznujemo dan varnosti. Vendar to ni le praznik pripadnikov organov varnosti pač pa praznik vseh občanov, saj smo za svojo in našo skupno varnost odgovorni vsi. Vsi skupaj in vsak posameznik doma, na delovnem mestu, skratka povsod, kjer živimo in delamo, saj živeti varno pomeni tudi — živeti srečno.

POMURJE

Spet turistična zveza?

V letu 1974 smo v Sloveniji začeli propagirati tako imenovane turistične poslovne skupnosti, ki naj bi povezale turistične in gostinske organizacije, da bi uskladile ponudbo na posameznih območjih in si prizadevale za nadaljnji razvoj te dejavnosti. Tudi v Pomurju smo ustanovili tako poslovno skupnost, vendar pa ni zaživela. Še več: ko smo si prizadevali za poslovno skupnost, je prenehala z delom Pomurska turistična zveza — neke vrste združenje pomurskih turističnih društev. Trenutno stanje je zelo porazno, saj ne deluje ne poslovna skupnost ne turistična zveza.

Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje v Murski Soboti je dala pobudo za ponovno oživitve Pomurske turistične zveze. Prejšnji teden so na sestanku z nekaterimi predstavniki pomurskih turističnih društev temeljito pretresli trenutno stanje in dogovorili, da je zelo porazno: prenehanjem dela Pomur-

ske turistične zveze je v večini primerov usahnila tudi dejavnost krajevnih turističnih (in olepševalnih) društev. Svojčas jih je bilo namreč 17, zdaj pa le toliko, da jih lahko prešteješ na prste ene roke.

Na sestanku na gospodarski zbornici so si torej bili enotni, da je naši pokrajini turistična zveza še kako potrebna. Pojavilo pa se je vprašanje, kako jo ustanoviti: ali naj zvezo oblikujejo posamezna društva iz različnih krajev Pomurja, ali pa naj tako zvezo ustanovijo občinske zveze turističnih društev?

Dilema naj bi rešil iniciativni odbor, sestavljen iz predstavnikov še delujočih turističnih društev. Že res, da bi bila pravilna in bolj demokratična pot, ki bi Pomursko turistično zvezo ustanovila občinske turistične zveze, vendar bi potem bilo treba v vsaki občini prej ustanoviti najmanj tri turistična društva. Kdo naj bo tisti, ki bo deloval spodbujajoče? Prav pri tem vprašanju ni moč

najti zadovoljivega odgovora. Da bi v naši pokrajini ustanovili kar največ turističnih društev, je potrebna neka profesionalna institucija, torej turistična zveza. Vse torej kaže, da nam v trenutnem stanju ne preostane nič drugega, da delujoča društva ustanovijo regionalno turistično zvezo, šele pozneje, ko bo ta pokazala svoje prve sadove dela, pa bodo lahko ustanovljene še občinske turistične zveze. Turistična sezona je tu, zdaj res ni več časa za formalizem, ampak za delo. Resnično veliko je nalog, ki jih je treba opraviti v najkrajšem času. Kot prvo bo treba aktivirati dejavnost nekaterih turističnih društev, pozneje pa pristopiti k ustanavljanju novih. Turistično društvo naj bi delovalo v vsaki krajevni skupnosti. Dejstvo je namreč, da je Pomurje »odprta pokrajina«, vsi kraji so po svoje zanimivi za naše obiskovalce, turisti radi gredo tudi v »odmaknjene« kraje, zato nam res ne sme biti vseeno, kakšni so naši kraji. V

mislih imamo urejenost naselij. Ni malo krajev, ki so urejeni, so pa tudi povsem zanemarjena naselja. Če bi v takih krajih imeli turistično društvo, bi bila podoba prav gotovo lepša.

Seveda pa Pomursko turistično zvezo čakajo tudi številne druge naloge. Sedanja parcialno reklamo bo treba čimprej poenotiti in izdati skupen oziroma enoten prospekt Pomurja. Turistična zveza bo morala postati tudi usklajevalec prireditev, organizator turistično-folklornih prireditev in še bi lahko naštevali. Prepričani smo, da bomo Pomurci turistično zvezo prej ko slej ustanovili. Pri tem pa gre priznanje tudi občinski gospodarski zbornici, ki je dala pobudo za ustanovitev, prav tako pa je tudi pripravljena finančno, kadrovske in prostorsko pomagati, da bi se Pomurska turistična zveza čimprej postavila na noge.

Š. SOBOČAN

Ob tednu rdečega križa

Človek — človeku, samopomoč — vzajemna pomoč

Letošnji teden Rdečega križa, ki bo od 8. do 15. maja, z naslovom CLOVEK — CLOVEKU, SAMOPOMOČ — VZAJEMNA POMOČ, naj ima delovni, organizacijski in informativni pomen. V tem času bodo nekatere stalne akcije Rdečega križa, ki sicer potekajo skozi vse leto, dobile še večji poudarek. Tokrat bo v ospredju usposabljanje delovnih ljudi in občanov za samopomoč, prvo pomoč in preprečevanje nesreč za potrebe SLO in DS. V tem okviru so tudi tekmovanja mladine s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Poseben poudarek je dan tudi osebnim in splošnim higieni ter varstvu okolja, razvijanju najrazličnejših oblik družbene pomoči starejšim ljudem z vključevanjem v družbeno življenje in aktivnost.

V tednu Rdečega križa bodo tudi sprejeli pionirjev prvih razredov osnovnih šol med mlade člane Rdečega križa.

V soboški občini bodo v to organizacijo sprejeli 1.030 prvošolcev in 875 učencev sedmih razredov. V tem času naj bi posebno skrb namenili tudi seznanjanju delovnih ljudi in občanov z vlogo in pomenom te humanitarne organizacije.

Sicer pa je letošnji teden Rdečega križa tudi povezan z vsestransko skrbjo za čistočo, ki pa naj ne bi bila omejena le na ta teden. V sleherni krajevni skupnosti anj bi v sodelovanju z vsemi dejavniki določili dan v mesecu za akcijo »POČISTIMO PRED SVOJIM PRAGOM« ali »OČISTIMO KRAJ«. Bila naj bi tudi tekmovanja med vami »ZA NAJLEPŠI KRAJ«. Tekmovanja pa naj bi organizirali tudi po šolah pod geslom »PRIJETNO OKOLJE IN ČISTOČA — TO JE NAŠA SKRBA«. Republiška skupščina Rdečega križa ša je tudi razpisala nagrade za najboljše risbe na temo »KJER KOLI STE VI, SO TUDI STAREJŠI LJUDJE« in »SKRBA ZA OSEBNO IN SPOŠNO HIGIENO — NALOGA VSEH MLADIH«. Na nedavni razširjeni seji s predstavniki osnovnih organizacij Rdečega križa ter mentorji na osnovnih in srednjih šolah v Murski Soboti so se zavzeli za širšo zdravstveno vzgojo, osebno in komunalno higieno.

Opozorili pa so tudi na neuresničevanje predpisov o varstvu okolja, pri čemer inšpekcijske službe ne odpravljajo svoje vloge.

Feri Maučec

POHOD K PARTIZANSKEMU OBELEŽJU NA VANEČI

Obudili spomine na težke dni NOB

V okviru praznovanja dneva zmage in meseca mladosti je Murino planinsko društvo organiziralo tradicionalni pohod iz Murske Sobotice k partizanskemu obeležju na Vaneči. Kljub slabemu vremenu se je na spominski slovesnosti na Vaneči zbralo blizu 300 delovnih ljudi in občanov, med katerimi je bilo največ mladine.

Udeležencem je spregovoril Ivo Orešnik, član predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Murska Sobota in obudil spomin na dogodke NOB v Prekmurju. Posebej je podčrtal aktivno in organizirano delovanje narodnega heroja

Stefana Kovača-Marka in njegove sodelavce v letu 1941, ki so bili ubiti ali odpeljani v koncentracijska taborišča. Nadalje je govoril o organiziranem delovanju Staneta Červiča-Bojana, Juša Kramarja in Daneta Šumenjaka ter o drugih dogodkih iz NOB v Prekmurju. Zadržal pa se je tudi pri bitki na Vaneči, v kateri sta izgubila življenja Dane Šumenjak-Miran in Franc Kosi, medtem ko je bil Stane Červič-Bojan težko ranjen. Udeležencem spominske slovesnosti so mladi pripravili kratek kulturni program.

Tekst: F. M., foto: B. c.

ŠOLE IN ŠOLARJI

Vključite se v akcijo za zbiranje novih naročnikov Vestnika, čaka vas prijetno presenečenje. Naša akcija traja do konca maja, vse informacije o njej pa so na voljo v ravnateljstvu šole.

O rezultatih akcije vas bomo sproti obveščali v Vestniku, poleg lepih nagrad pa bo vsak učenec, ki bo zbral novega naročnika, prejel še eno od Vestnikovih značk. Presenečenja pa pripravljamo tudi za najuspešnejše mentorje, ki bodo vodili akcijo.

Generalni sekretar OZN Perez de Cuellar (desno) vlaga velike napore za pomiritev. Izmenično se pogaja z Britanci in z Argentinci. Kot je Cuellar povedal novinarjem v ponedeljek, sta obe strani sprejeli njegov predlog, da bosta po prekinitvi ognja pričeli umikati svoje sile iz spornega območja.

Na sliki: Cuellar se rokuje z argentinskim podsekretarjem v zunanjem ministrtvu Enrikom Rosom.

Drugi o krizi

Britanski vladi grozi, da bo morala po invaziji na otoke, ki utegne prinesiti še več izgub, otoke za dolgo zasesti, z vsemi bremenami, ki izvirajo iz tega, medtem ko bo Argentina vztrajala pri tem, da ji je treba pred vsakršnimi pogajanjmi najprej priznati suverenost nad otočjem. Posledice: trajna oslabilitev nатовskih sil v severnem Atlantiku in daljnosežne motnje v odnosih med Latinsko Ameriko in Evropo ter ZDA, kar bi odprlo možnosti za razširitev sovjetskega vpliva. Cena za uveljavitev načela, da se spori o suverenosti ne rešujejo s silo, bi se na koncu pokazala kot veliko previsoka.

»Neue Zürcher Zeitung«

Tretja svetovna vojna je na tem, da vsak hip izbruhne — na Falklandskem otočju, tisoče milj stran od ostalega sveta. In če do tega pride, to ne bo zaradi česa bistvenega — ne zaradi spora o suverenosti in celo ne zaradi nafte in ribjega bogastva, ki ju je očitno obilo v hladnih vodah okrog otočja. Vojna se bo začela zaradi bedastega problema, ki bi ga lahko Argentina in Velika Britanija z zadostno mero politične odgovornosti zlahka med seboj razrešili. Žalostna resnica je namreč, da argentinska vlada misli, da se bo lahko obdržala na oblasti nekaj dni več tako, če bo razpihnila lažni nacionalizem pri ljudeh, ki so že siti svojih voditeljev.

»The Weekly Review«, Nairobi

Dve državi, obe zaveznici Združenih držav, se vojskujeta med seboj. Ta vojna, ki je še pred dvema mesecema ne bi nihče drznil napovedati in ki izvira iz neke druge dobe, žalostno ponazarja izredno krhkost ostankov mednarodne ureditve. Kaj ni napočil trenutek, ko se je treba spopasti z globokim neravnovesjem, iz katerega izvira ta zmešnjava?

»Le Monde«, Pariz

V žarišču dogodkov

Stalna prizadevanja OZN

Iz Buenos Airesa in iz Londona je prišla optimistična vest: obe sprti državi sta pristali na predlog generalnega sekretarja OZN Pereza de Cuellara na mirno rešitev spora okrog Falklandskih otokov, ki je že terjal žrtve na obeh straneh. Oboroženi spopad, v katerem so Argentinci izgubili svojo drugo največjo vojno ladjo, križarko »General Belgrano«, Britanci pa rušilec »Sheffield«, je najbrž prispeval k ugotovitvi, da pri Falklandskih otokih (kot pri nobenem podobnem sporu) ne gre samo za neposredno prizadevanje. Po zadnjih dogodkih tudi članice NATO

pakta niso več toliko zagete za brezpogojno solidarnost z Londonom.

Falklandi so postali tudi nov problem za neuvrščene, ki jim je tako ali tako dela sive lase iraško-iranska vojna ali pa etiopsko-somalski konflikt. Neuvrščeni so v Columbu in v Havani podprli zahtevek Argentine po Falklandih.

Morda so delno to storili zato, da bi podprli članico gibanja in tudi zato, ker so bili prepričani, da bo nekega dne Argentina vendarle dobila suverenost nad otočjem. Neuvrščeni pa so ob tem tudi nedvoumno povedali, da se mora to zgoditi po miroljubni poti, s pogajanjmi in ob upoštevanju interesov in razpoloženja prizadetega prebivalstva. Argentinska hunta, ki je pustolovsko izkoristila »Falklandsko vprašanje«, da bi odvrnila pozornost javnosti od problemov domačega gospodarstva, vnebovpijočih zločinov in socialnih krivic, se seveda ob takšnem načinu reševanja zadeve ne more sklicevati na neuvrščene.

Medtem ko generalni sekretar OZN Perez de Cuellar izraža optimizem, prihajajo od obeh sprtih strani nasprotujoča si sporočila: britanska letala so potopila neko argentinsko ribiško ladjo. Argentinci pa naj bi do torke odbili že nekaj poskusov izkrcavanja britanskih čet na otoku. Proti Malvinškemu otočju so Britanci poslali novih 1500 vojakov, pretežno nepalskih najemnikov (vedeti je namreč treba, da v Veliki Britaniji ne poznajo vojaške obveznosti).

Seveda: London nenehno demantira vesti iz Buenos Airesa, ta pa one iz Londona.

Za OZN pomeni spopad veliko obremenitev, zato nenehna prizadevanja njenega generalnega sekretarja, da bi speljal celoten tok v mirnejše vode.

globus

BUENOS AIRES — Venezuela je obljubila Argentini vojaško pomoč, če bi Britanci napadli argentinska vojaška oporišča na kopnem.

ANKARA — Turčija se je odločila za gradnjo lastne tovarne vojaških letal. Domnevajo, da se bodo odločili za ameriška letala tipa F-16 ali F-17.

LONDON — Število ameriških trgovskih ladij, ki čakajo v številnih pristaniščih sveta, se je v zadnjem letu potrojilo. Konec marca je »počivalo« 69 ladij s skupno nosilnostjo 41,1 milijona ton.

CIUDAD MEXICO — Mehika namerava svoj izvoz nafte zmanjšati za 18 odstotkov. S tem se bo pridružila nedavnim sklepom ostalih držav izvoznice nafte.

LONDON — Urad mednarodne socialistične internacionale bo še ta mesec v Helsinkih razpravljal o odnosih med Vzhodom in Zahodom.

RABAT — Generalni sekretar organizacije islamske konference Habib al Šati je izjavil, da bo islamski posredovalni odbor v kratkem znova poskušal kaj doseči v svoji komisiji za prenehanje iraško-iranske vojne.

WASHINGTON — Mednarodni denarni sklad je pred dnevi sklenil sprejeti Madžarsko za svojo 146. članico. Madžarska je že druga država vzhodnega bloka, ki je sprejeta v ta sklad. Prvo so leta 1973 sprejeli Romunijo. Prošnjo za sprejem je vložila tudi Poljska.

PRAGA — Končana je temeljita obnova osrednjega preškega trga Vaclavskih Namestik, ki sodi med najbolj znane v Evropi.

WASHINGTON — Bela hiša je potrdila, da je predsednik Reagan prejel od pristojnih služb ameriške vlade predlog političnih izhodišč za morebitna pogajanja s Sovjetsko zvezo o omejitvi strateške jedrske oborožitve. Po napovedih ameriške vlade bo do pogajanj prišlo »to poletje«.

Bitka za novo dvorano

Avstrijska opozicijska ljudska stranka je okoli 5 milijonov 250 tisoč volivcev pozvala naj se do konca tega tedna opredelijo proti gradnji velikanske konferenčne dvorane na Dunaju (za okoli 5900 ljudi).

Socialistična vlada Bruna Kreiskega zahteva gradnjo zato, da bi v Avstriji omilila brezposlenost (okrog 50 tisoč gradbenih delavcev brez dela). Dvorana naj bi stala ob že zgrajenem »UNO Cityju« na levi obali Donave in kjer imata že svoj sedež organizacija za industrijski razvoj (UNIDO) in mednarodna atomska agencija (IAEO).

O tem, da se namerava OZN kdaj v prihodnosti odseliti iz New Yorka, na Dunaju sicer ne govorijo, pa tudi o tem ne s kakšnim namenom so nekatere bogate arabske države pripravljene gradnjo nove monstrumske dvorane kreditirati. Dejstvo je, da se OZN lahko preseli le tja, kjer bodo za to ustvarjeni pogoji.

Kakor je ljudska stranka danes proti gradnji omenjene dvorane, proti obratovanju atomske elektrarne v Zwentendorfu in proti gradnji tolikanj razvpite dunajske bolnišnice je res, da so se za vse tri objekte odločili v časih, ko je bila na vladi prav ljudska stranka. Edini pomembnejši mož od opozicije, ki se še danes zavzema za gradnjo dvorane je takratni zunanji minister, in kasnejši dolgoletni generalni sekretar OZN Kurt Waldheim.

Pričetek gradnje je predviden junija ali julija letos in poziv Avstrijcem, da naj s svojim glasom nasprotujejo gradnji, nima nobene praktične vrednosti. Novi generalni sekretar ljudske stranke je referendum proglasil za »preizkusni drnec« pred volitvami prihodnje leto, socialisti pa so celotno akcijo imenovali kar — »galopiranje«.

Po sedemintridesetih letih

Na začetku sedemdesetih let. je bil še sedanji predsednik zahodnonemške socialnodemokratske stranke Willy Brandt priča naslednjega dogodka. Neki starejši človek, ki je med vojno zgubil tri sinove in je potem moral zapustiti svoj domači kraj Danzig (sedaj Gdanjsk na Poljskem) je Brandta takole nagovoril: »Odstopil si vzhodne dele Nemčije in nisi vprašal nas, pregnance, kaj o tem mislimo!« Precej časa po tistem dogodku je Brandt takole na glas razmišljal: »Nisem imel besed, da bi možarja prepričal, kako je bil Hitler tisti, ki je zaigral vzhodni del Nemčije in ne jaz.«

Po 37-ih letih zloma nacistične Nemčije je hamburški »Der Spiegel« zapisal: »Se vedno se oglašča mračna zgodovina, stare rane še bolijo, agresivnost izbija na beli dan.« Se vedno je prisoten tisti del nemške in svetovne zgodovine, ki je trajal sicer samo dvanajst let, toda po brutalnosti takšen, da je prekosil vse, kar se je podobnega dogajalo prej in pozneje. Še danes zahodno-

nemški neonacisti trdijo, da so bili izgoni in uničenje Židov izmišljotina, ki naj bi imela za cilj naprtiti Nemcem občutek krivde. Še danes skupine neonacistov prisegajo na Hitlerja in razširjajo njegove ideje in parole.

Na parlamentarnih volitvah leta 1980 je dobila nemška neonacistična stranka (NDP) 68.096 glasov, oziroma 0,2 odstotka od skupnega števila volivcev. V Bonnu so takrat ugotovili, da ob teh številkah ni razloga za vznemirjanje. Že takrat je po bavarskih gozdovih odmevala nacistična pesem pripadnikov »Vojaško-sportne skupine Hoffmann«, do zob oboroženih in na uniformah so imeli nacistične znake.

Nemško pravosodje in policija so se zdramili šele potem, ko je pristaš Hoffmannove skupine na Münchenskem Oktoberfestu ubil trinajst ljudi. Kmalu za tistim so v Hamburgu podtaknili bombo v hiši kjer so živeli azijski begunci (dva mrtva), podobno v Lorrachu (dva ranjena), potem v neki hamburški

šoli (dva ranjena). Po vsej Nemčiji so trosili letake z napisom: »Nemčija, tukaj smo.« v svojih časopisih pa so »dokazovali«, da so bile plinske celice v koncentracijskih taboriščih čisto navadna izmišljotina.

Ni čudno, če so se med mladimi našli pristaši neonacizma, ko pa jim starejši

dajejo povod za to. Tako je sam bavarski ministrski predsednik Strauss nekoč izjavil: »Nočemo, da bi nas še kdo spominjal na našo preteklost.« Leta 1969 pa je povedal takole: »Narod, ki je ustvaril tolikšne materialne

dobrine, ima pravico, da nikoli več ne sliši za Auschwitz.« Leta in leta so v ZR Nemčiji to izjavo citirali, čeprav je sam Strauss nazadnje zanikal, da bi bil sploh kdaj kaj takega povedal.

Pred nedavnim so odkrili več skrivališč z orožjem in propagandnim materialom.

Zvezni notranji minister je takrat dejal, da »nevarnost zahodnonemškega desničarskega ekstremizma ni samo v politično motiviranih akcijah, temveč tudi v nasilju.« Tako se je minister močno približal trditvi samih neonacistov, ki pravijo, da si bodo »s silo priborili oblast in naredili v Nemčiji red.«

Kljub bombam na Oktoberfestu, Lorrachu in drugod je v ZR Nemčiji slišati pomirjujoče glasove. Tako je bavarski notranji minister izjavil, da »preti resnična nevarnost od levega ekstremizma in ne od neonacistov«, zato po njegovem ni treba stvari napihovati. V samem Bonnu so mnenja, da neonacisti ne štejejo več kot 20 tisoč pripadnikov, toda to

niso vsi tisti, ki redno prebirajo »Deutsche National-Zeitung«. Teh je veliko več, in tistega, kar piše v tem časopisu se ne bi sramovali niti Hitlerjev propagandni minister Josef Goebbels.

Kolikšne so pravzaprav številke o neonacistih je pred nedavnim pokazala posebna sociološka raziskava, ki jo je naročila bonnska vlada. Tako v času največjega razcveta NPD v šestdesetih letih, kakor tudi danes, je deset do petnajst odstotkov Nemcev nagnjenih k »agresivno-avtoritarnim in nacionalističnim idejam« in da »tretjina Zahodnih Nemcev rahlo simpatizira s temi idejami.« To je pokazala študija. Za sociologe je bilo nekoliko pomirjujoče dejstvo, da se k zgoraj omenjenemu nagibajo pretežno starejši ljudje, za politike pa bi moralo biti vznemirjujoče to, da se za neonacistični terorizem ogreva vse več mladih ljudi.

Deset do petnajst odstotkov Nemcev torej simpatizira z neonacisti. Kot ugotavlja Spiegel, je to volilna masa, ki bi se drugače obnašala, če bi bila še bolje organizirana.

Lahko bi vse skupaj pri-

merjali z ledeno goro, ki ji iz vode moli le njegov daleč manjši del: večina je pogreznjena pod gladino in lahko pomeni potencialno nevarnost. Vrh vsemu temu seveda predstavlja 20 tisoč članov neonacističnih organizacij, ki ima vsaka svojo »Führera«. Vse te skupine so povezane z neonacisti v Ameriki in v Zahodni Evropi.

V zahodnonemškem časopisu, pa tudi med politiki, je mogoče slišati temne napovedi za prihodnost, ki bo po »desetletju levega ekstremizma, v znamenju neonacističnega in desničarskega terorizma.«

Samo ZR Nemčija pa še ni vse, kar bi se lahko reklo po teh sedemintridesetih letih, od konca druge svetovne vojne. Nikoli v povojnih letih se na primer v Italiji fašizem ni tako razbohotil kot danes. Pa tudi Francija se otepa z nacizmom. In to zato, ker je liberalna, nacizem pa si želi avtoritarno državo, zato, ker živi v Franciji od vseh evropskih držav največ Židov (preko 60 tisoč, in zato, ker je »marksistična«, nacizem pa obožuje »stare vrednote« Evrope.

ogledalo tedna

Kdo bo napisal pismo?

Jeseni bo deset let, odkar je Tito — tiste burne dni 1972 — opravil velik in odločen poseg v notranjo politiko države, predvsem pa vrste Zveze komunistov Jugoslavije. Skoraj bo desetletnica, odkar je bilo na članstvo ZKJ naslovljeno drugo od dveh znamenitih pism, ki jih je Tito osebno podpisal.

V državi je namreč v tem obdobju prišlo do prave evorije graditi vsevprek, zlasti pa prekomernega zadolževanja na tujem in le malokdo med odgovornimi se je vprašal, kdo bo to vrnil. Hotelo se je hitro in nestrno v prihodnost in veliko je bilo takih, ki so v veliki naložbi videli lasten spomenik. Privlačila se je tudi vsesplošna dirka za bogatenjem, plantela je nalezljiva potrošniška mrzlica, poglobljale so se socialne razlike in tudi ljudje so se začeli v tem duhu spreminjati.

Ko je na jesen 1972 Tito z izvršnim birojem naslovil pismo članstvu ZKJ, so v njem vsi ti pojavi in ljudje našli lastno kritiko. Komajda se je takrat izšlo iz krize na Hrvaškem, kjer je bilo obracunano z nacionalizmom, že so v drugih okoljih sodili, da se jih Karadjordjevo ne tiče. Tito so to jesen spomnili na njegov govor v Splitu 1962, ki je dejal: »Objektivne težave in pomanjkljivosti, s katerimi smo soočeni, so v prvi vrsti rezultat subjektivnih napak naših vodilnih ljudi in komunistov sploh.« Velja to tudi za leto 1972?

Tito je jasno in glasno odvrnil: velja. »Ker so komunisti tako rekoč v vseh ključnih pozicijah v državi, to pomeni, da objektivne težave vedno izhajajo iz subjektivnega faktorja, kajti komunisti so na vseh pozicijah. Kje jih ni?« je Tito odgovoril Dari Janekoviču v intervjuju za zagrebški dnevnik Vjesnik, ki so ga takrat obravnavali in proučevali v vseh partijskih organizacijah.

Slo je za »popopran« tekst, še določnejši in ostrejši od pisma, v katerem so po vrsti napisane naloge za vso ZKJ, posebej pa vodilne kadre. Pod udar je prišlo grupštvo, kadrovska kombinatorika s prizvoki frakcionštva, bovidenja, najrazličnejše mahinacije, oddvajanje od množic, celo podkupnine in korupcije, moralni lik komunistov in vsi drugi negativni pojavi škodljivi za partijsko akcijo. Mimogrede — prenekateri od teh žalostnih pojavov kot da nam je znan. Morda pa je kateri uspel preživeti?

Veliko je bilo komentarjev. Nekaterim se je dozdevalo vse to preradikalno, domnevno celo nekoliko zunaj duha sistema, ki ga gradimo. Toda, če sodimo po prehojenih zgodovinskih poti velikih človeka, Tito, potem predobro vemo, da je vedno znal držati pravo ravnotežje in gotov korak po ozki in neraziskani razvojni poti družbe, ki se gradi brez vzorcev. Tudi, če se je zmotil, je to sam javno priznal, saj ni poznal neodločnosti ali

kompromisa za vsako ceno, oklevanja in še manj oportunitizem.

Sicer pa je pokazal, kako se zaveda, da nikakršno pismo, pa čeprav z vrha, nima trajnega delovanja. Kljub temu je mobiliziralo vso partijo in ljudi zunaj nje. Začelo se je treznejše in boljše delati, osnovne organizacije ZK pa so v svojih okoljih vovevale bitke z negativnimi pojavi in posamezniki, ki so bili pred Pismom malone opiti z lastno močjo, ki jo je stalno napajala nepresušna oblast. Tito je podobno akcijo že enkrat prej izpeljal in sicer z znanim govorom v Splitu in pismom članstvu ZKJ leta 1962, torej pred 20 leti. Naši ljudje se tega najbrž še vedno spominjajo. Drugič se je — kot že zapisano — zgodilo v letu 1972. Kot po naključju, vsakih deset let po eno pismo.

»Kdo bo napisal pismo to leto, saj je že deset let od prejšnjega?« nas je pred nedavnim vprašal neki delavec. »Zakaj zdaj ni nikogar, da bi napisal pismo, kajti čas je?«

Saj res, je kdo, ki bi napisal Pismo, ko ni več Tita, se v 11. številki sprašuje informativno-politični tednik Danas.

Ugotavlja, da navkljub temu so izhodi in spodbude. Večina delovnih ljudi in članstva ZKJ je enotna in pripravljena, da se bori za Titovo pot. Imajo iste interese. Zdaj, ko tečejo kongresi in konference ZK, velja tudi o tem razmišljati. (brž)

Skupščina konstituirana

Pretekli petek se je najprej na ločenih, nato pa na skupni seji zborov republiške skupščine konstituirala tretja delegatska skupščina SRS.

Ko je predsednik republiške konference SZDL Mirja Ribičič obrazlagal predlog kandidatov za delegatske in družbene funkcije v republiko, je dejal, da so bile volitve skoraj leto dni trajajoče celovite dejavnosti delovnih ljudi in občanov. Rekli smo — je poudaril Ribičič — da bo moralo predsedstvo CK ZKJ in predsedstvo SFRJ s svojim vplivom in ugledom, dati zveznim politično izvršnim organom hrbtnost, da bodo upali plavati proti toku in razpoloženju, ki je vladalo v deželi s predimenzioniranimi investicijami in pretirano in nepokrito porabo. Nosilci najvišjih funkcij so:

VIKTOR AVBELJ, predsednik predsedstva SRS,

VINKO HAFNER, predsednik skupščine SRS,

JANEZ ZEMLJARIČ, predsednik izvršnega sveta skupščine SRS.

DEVIZE ZA PŠENICO

Jugoslovanska gospodarstvo je uvozilo lani za dobrih 21 milijard dinarjev hrane. To je po vrednosti, ob upoštevanju enotnega tečaja dolarja, da je namreč dolar vreden 27,30 dinarja, tretji največji uvoz hrane v zadnjih desetih letih.

Največ deviz smo dali za uvoz hrane 1980. leta, namreč kar dobrih 26 milijard dinarjev. Vendar pa je bil del deviz, ki smo jih uporabili za uvoz hrane v primerjavi s celotnim uvozom, lani najnižji. Znašal je namreč le pičlih 5 odstotkov. Predlani je znašal ta delež 6,4 odstotka. Najvišji del deviz pa smo dali za uvoz hrane 1973. leta, ko je ta delež znašal dobrih 11 odstotkov.

Jugoslovanski uvoz hrane je po podatkih zveznega zavoda za statistiko dosegel v zadnjem desetletju vsake tri leta izrazit vrh in vsake tri leta izrazit padec. Zdi se, da je rast jugoslovanskega uvoza hrane zelo

povezana z uvozom pšenice. Uvoz hrane je bil namreč nekajkrat najvišji, prav takrat, ko je Jugoslavija uvozila tudi največ pšenice. Tako je bilo leta 1974, 1976, in 1980. Jugoslovanska gospodarstvo je porabilo 1974. leta kar četrtino vseh deviz od uvoza hrane za uvoz pšenice. Ta delež je znašal 1976. leta dobrih 21 odstotkov, predlani pa celo 29 odstotkov. Razen pšenice je naše gospodarstvo porabilo največji del deviz, namenjenih za uvoz hrane, še za uvoz kave. V 1970. letu je bil ta delež 20 odstoten, 1977. leta je znašal 26,3 odstotka in leto kasneje že dobrih 31 odstotkov. V zadnjih dveh oziroma treh letih, ko uvažamo manj kave, se znanjšuje tudi delež deviz; lani je znašal 16,7 odstotka. Pred leti smo precej deviz porabili tudi za tvoz sladkorja, ki pa ga naše gospodarstvo v zadnjih letih tudi izvažata.

Vprašanja življenjskega standarda

Svet zveze sindikatov Jugoslavije bo te dni, pred koncem meseca, razpravljalo o vprašanjih življenjskega standarda in uresničevanja socialne politike. Predsedstvo sveta ZSJ je o tem že razpravljalo in je imelo nič koliko vprašanj in kritik na ta račun, pa s tem tudi na svojo lastno premajhno aktivnost, čeprav so se sindikalne organizacije zadnje čase veliko ukvarjale za zaščito življenjskega standarda. Pomisleki so bili namreč, ali je taka zaščitniška vloga sindikatov sploh še potrebna, ko naj bi bili sindikati motorno gibalno borbe za uspešnejše gospodarjenje, v katerem delavce pač ne bi bilo več potrebno ščititi pred posledicami — slabega gospodarjenja.

Kakor je dejal Vinko Hafner, še kot predsednik republiškega sveta zveze sindikatov v Sloveniji, je tudi med članstvom še vedno preveč v navadi, da pričakujejo od sindikalne organizacije, naj jih ščiti pred posledicami preneglega naraščanja življenjskih stroškov, kar je kajpak preveč pasivno ponašanje delavstva samega. Hkrati pa je tudi opozoril na težave z inflacijo, ki da sama po sebi onemogoča delavcem kakšno daljnosežnejše planiranje in sploh urejanje gospodarjenja po solidnih merilih ekonomije. Da pada v vodo vrednotenje po rezultatih, je tudi očitno od dejstvu, da večino dohodkov dobijo povsod s povečevanjem cen, torej brez zadostnih rezultatov dela, vendar še vedno ostaja premalo za spodbudno delitev na tiste, ki delajo.

Ob takšnih razmišljanjih je nastalo povsem naravno vprašanje, kaj je pravzaprav tisto glavno, kar je še treba reševati glede obvarovanja življenjskega standarda. Čeprav namreč premnogo kritiziramo socialno zavarovanje, zdravstveno varstvo, otroško varstvo in še marsikaj podobnega, je res, da so ta področja socialne politike pri nas vendarle že kar urejena, medtem ko področje agroindustrijskega kompleksa še zdaleč ni primerno rešeno, kakor tudi stanovanjsko področje sploh ni rešeno, sicer ne bi bilo tako neracionalno.

Te misli je poudarjal v sklepi besedi Rade Galeb, vendar ostane glavna beseda svetu ZSJ. Iz gozda je namreč treba izluščiti tisto, kar je najpomembnejše, to pa sta prav gotovo vprašanja: kako je s kruhom in kako s stanovanji. Ni treba veliko govoriti o zgodovini, ker vemo, da smo stanovanja dali že zdavnaj v osrednje kot družbeno akcijo, hrano pa zdaj proglašamo kot za najbolj perspektivno področje našega gospodarjenja, čeprav smo kmete kar desetletja dolgo podcenjevali in jih še vedno ne čistamo bogzna kako.

V razmišljanjih o tem je izraženo mnenje, da je potrebno spregovoriti o tem, kaj je sredstvo in kaj cilj, kajti administrativci so nam vslej nabijali na nos ekonomske ukrepe kot rešitev za socialni položaj delavstva, med tem ko je delavsko gibanje vselej izhajalo iz socialnega položaja kot temeljnega za socializem, da bi terjalo korenite spremembe v ekonomiji tega sveta. Zatorej ekonomske ukrepanje samo po sebi ni nikakršna socialna rešitev delavstvu, če ni globokih sprememb v ekonomiji sami. Spremembe pa so vselej boleče, saj noben gospodar doslej ni priznal, da je slab in se je odrekel svojemu odločilnemu položaju šele takrat, ko drugače več ni moglo biti.

V svetu ekonomije je še vedno tako in bo še dolgo tako, sicer se ne bi povsod in tudi pri nas tako oklepali uresničevanja nove ekonomske ureditve sveta.

Koliko časa bo še tako, ta trenutek ne bi mogli reči, kajti pravkar smo izvolili nove delegacije in zdaj čakamo, kdaj in kako bodo začele delovati, upamo da drugače, kot so delale prejšnje delegacije, ki smo jih prav zaradi slabokrvnega delovanja morda tudi prečesto kritizirali.

To kar je zdaj osrednje vprašanje za sindikate, je prav gotovo za v prihodnje tudi osrednje vprašanje delegatskih skupščin, ki pa morajo drugače ukrepati kot pa sindikati in biti uspešnejše, saj so bolj v poziciji kot kdorkoli drugi, saj imajo v svojih rokah zakonodajno moč. Mislimo kajpak prej na to, da so dolžne tudi nadzorovati uresničevanje sprejetih zakonov, ne samo sprejemati nove.

Viktor Širec

Kongresi komunistične partije Slovenije — Zveze komunistov Slovenije

Na tem mestu bomo v nekaj nadaljevanjih objavili kratke pregledne dosedanjih slovenskih partijskih kongresov.

VI. KONGRES ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

Ljubljana, 9. — 11. decembra 1968

V obdobju med V. in VI. kongresom Zveze komunistov Slovenije so slovenski komunisti največ svojih sil namenili reševanju nalog in ciljev gospodarske reforme, v skladu z ustavo SFRJ in ustavo SRS širjenju samoupravnih odnosov na vseh področjih človekovega delovanja, ob tem pa tudi reorganizaciji zveze komunistov in njeni demokratizaciji ter vrsti konkretnih problemov v zvezi s spremembami v celotni družbi, ki so jih spodbudili oziroma terjali omenjeni ukrepi, je bilo zapisano v poročilu CK ZKS o aktivnostih med obema kongresoma. Med spremembami pripada pomembno mesto boju za demokratizacijo odnosov v federaciji.

Glavna prizadevanja za nadaljnji socialistični razvoj so bila povezana z začetno gospodarsko in družbeno reformo; v letu 1965 je bila, po reformnih ukrepih iz leta 1961, izvedena nova gospodarska reforma, ki predstavlja prelomnico v gospodarskem življenju Jugoslavije. Praktično izvajanje reforme se je začelo v Sloveniji z vrsto ukrepov, ki jih je junija 1965 sprejela Skupščina SRS. Kmalu zatem pa sta še Skupščina SFRJ in zvezni izvršni svet sprejela vrsto zakonskih predpisov s področja gospodarskega in monetarnega sistema. Vsi ti ukrepi naj bi pomagali rešiti

težak gospodarski položaj in zavrti nebrzdano potrošnjo, zlasti investicijsko. Toda stabilizacija, ki je sledila prvim ukrepom, je žal izhajala le iz restrikcij, premalo pa iz prizadevanj za večjo produktivnost.

Reformni cilj, to je stabilizacija gospodarstva na temelju intenzivne proizvodnje, modernizacija proizvodnih sredstev in procesov, uveljavljanje znanosti, konkurenčnost na svetovnem trzišču, konvertibilnost dinarja itd. so zahtevali trajno politično akcijo ne samo vseh komunistov, temveč tudi sindikatov, SZDL in drugih organiziranih družbenih sil. V borbi za uveljavljanje smotrov reforme na posameznih področjih pa se je morala zveza komunistov spopasti z mišljenjem, da so za reformo odgovorni le oblastni in politični forumi, ne pa tudi delovni kolektivi.

Zveza komunistov Slovenije si je prizadevala, da se vse težave in problemi ter nova protislovja, ki so iz njih izviral, ne bi obrnila proti reformi in proti zaupanju delovnih ljudi v reformo. Pojasnjevala je ekonomsko in politično nujnost njenega doslednega izvajanja in terjala odprto, kritično in diferencirano obravnavanje vzrokov za težave, nedoslednosti in napake.

Zveza komunistov Slovenije se je namreč zavedala, da bo politična bitka za go-

spodarsko in družbeno reformo dobljena le, če jo bodo sprejeli in izbojevali delovni ljudje sami, če bo postala akcija njihovih samoupravnih organov. Pri tem je opozarjala, da je reforma nujen, a dolgotrajen proces, ki zagotavlja stabilnejši razvoj Slovenije in vse Jugoslavije, zato je razumljivo, da je že V. kongres Zveze komunistov Slovenije postavil zahtevo po izdelavi dolgoročnega koncepta razvoja Slovenije. Temeljna izhodišča za izdelavo programa družbenoekonomskega razvoja Slovenije je sprejel CK ZK Slovenije na svoji 13. seji septembra 1968. leta. Zavzel se je za močnejše uveljavljanje družbenega usmerjanja in planiranja, ki mora postati ena osnovnih in stalnih funkcij delovnih ljudi, povezanih v samoupravni skupnosti in občanov v občinah kot temeljnih političnih samoupravnih skupnostih.

Pomembno moralno oporo delovnim ljudem pri uveljavljanju samoupravljanja je pomenilo poročilo CK ZK Slovenije maja 1968 z zahtevo, da se rešujejo obstoječa protislovja in odpravljajo deformacije, za katere so krivi tako posamezniki, ki si podrejujejo samoupravljanje, kot tudi družbenopolitične organizacije, ki ne odpirajo celovite problematike in ne prikazujejo dejanskih vzrokov za težave.

Naloge in vloga zveze ko-

munistov se je v procesu prehajanja ekonomske in politične moči na samoupravne organe delovnih ljudi bistveno spreminjala. Vodilno vlogo je partija v spremenjenih razmerah lahko opravila le kot vodilna idejnopolitična sila v samoupravnih strukturah. Temu primerno je bila potrebna tudi reorganizacija ZK.

Takšna reorganizacija se je začela že s sklepi IV. seje CK ZKJ in s sklepi VI. in VIII. seje CK ZKS. Pri CK ZKS so se oblikovali predsedstvo, izvršni komite ter komisije. Občinska organizacija ZK je postala enotnejša organizacija članstva v občini, ustanovljene so bile tudi večje organizacije zveze komunistov v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. To je znatno zmanjšalo organizacijsko razdrobljenost in povečalo učinkovitost ter neposrednejšo vlogo komunistov.

Stališča in naloge komunistov Slovenije, sprejeta na VI. kongresi Zveze komunistov Slovenije, so dala usmeritev za delo po kongresu. Komunisti so sprejeli obvezo, da bodo razvijali samoupravljanje z uveljavljanjem vodilne vloge delavskega razreda v družbi, uresničevali gospodarsko reformo, zlasti s tem, da bodo s svojim delovanjem uveljavljali takšen položaj delavcev, da bodo le-ti vse bolj odločali o rezultatih svojega dela.

GORNJA RADGONA — Tukaj se je sestalo predsedstvo OK ZSMS. Člani so analizirali potek občinske in sprejem zvezne štafete mladosti v občini ter se dogovorili za programske usmeritve na 11. kongresu slovenske mladine. Na seji so še ocenili delo po posameznih osnovnih organizacijah in potek priprav na mladinsko prostovoljno delo. Pospešeno pa se pripravljajo tudi na bližnji sprejem pionirjev v mladinskih vrstah, ki bo ob dnevu mladosti.

KS BISTRICE: Veliko načrtov imajo krajinari vseh treh Bistic. Radi bi uredili vaške domove, kulturno dvorano na Gornji Bistrici, še bolj pa si želijo urediti telefonijo. Tudi na ceste ne bodo pozabili. Na že asfaltirane bi bilo potrebno potegniti prevleko. Da bi krajanom zagotovili stabilnejšo porabo električne energije, bodo zgradili transformatorje. V zadnjem času veliko govorijo tudi o ureditvi odlagališča smeti, poskrbeti pa bo potrebno tudi za ureditev otroškega igrišča. Nalog je torej cel kup, v tem srednjeročnem obdobju jih bodo skušali uresničiti.

ODRANCI: V tej največji vasi lendavske občine je zelo dobro razvito delovanje na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, zlasti pa aktivnost mladih v prostovoljnih enotah teritorialne obrambe. Uspešno je tudi delo šolske kmetijske zadruge. Manj pa so zadovoljni s prometno varnostjo, zato nameravajo tej v letošnjem letu posvetiti kar največ pozornosti. Želeli bi, da bi bilo boljše informiranje občanov in da bi bil bolj aktiven tudi potrošniški svet.

GOMILICE: Modernizacija občinske ceste Polana—Gomilice je predvidena v letošnjem letu, po predračunu pa bi veljala 7 milijonov dinarjev. Večji del sredstev je zagotovljen, 2 milijona dinarjev pa naj bi v obliki kredita prispevala Ljubljanska banka. Postopek za pridobitev kredita je v teku, takoj ko bodo zagotovljena ta sredstva, se bo pričelo z rekonstrukcijo. Omenjena cesta je trenutno največji problem, saj zlasti v zimskih mesecih po njej promet ni mogoč.

KOBILJE: Kljub temu da so v krajevni skupnosti v zadnjih letih uredili številne komunalne in druge probleme, jih čaka še veliko dela. Svet krajevne skupnosti pa tudi skupščina krajevne skupnosti se trenutno najbolj ukvarjata z gradnjo kakih 1500 metrov ceste, ki jih povezuje z Dobrovnikom. Del ceste je bil namreč pred tremi leti asfaltiran, za dokončanje pa je menda zmanjkalo denarja. Čeprav je omenjena cesta republiška, bodo skušali s skupnimi naporii zadevo urediti. Drugi problem, ki jih tare, pa je gradnja industrijskega obrata, ki naj bi zajela izdelave izdelkov iz vasi. Upajo, da bodo v tem srednjeročnem obdobju odpravili tudi ta problem.

MURSKA SOBOTA — V prizadevanjih za čim bolj urejeno človekovo naravno okolje je treba vsekakor pohvaliti pobudo delavcev TOZD Vrtnarstvo podjetja Sobota, ki so se odločili onkološkemu inštitutu v Ljubljani podariti rastline. Gre za okrog 300 raznih vrst rastlin, katerih vrednost ocenjujejo na približno 25 tisoč dinarjev. Tako bodo tudi rastline iz murskosoboške vrtnarske organizacije krasile okolico ljubljanskega onkološkega inštituta.

GORNJA RADGONA — Poročilo o delu uprave za inšpekcijske službe, izvajanje dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka in še vrsto vprašanj so obravnavali na zadnji seji IS SO Gornja Radgona. Na seji so se člani seznanili tudi z gospodarjenjem TOZD in skupnosti v prvem trimesečju v občini, o gospodarjenju z zasebnimi gozdovi ter s prizadevanji za zagotovitev potrebnih prostorov za delavce pod posebnimi pogoji v okviru centra za socialno delo. Sprejeli pa so tudi osnutek odloka o določitvi varstvenih vodnih virov v občini.

Jožetu v spomin

Spominjamo se še tistega dneva, ko si ves nasmejan pred skoraj petnajstimi leti prišel med nas, novinarje Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost v Mursko Soboti. Vedeli smo, da si bil pred tem vrsto let neutrudljiv in neuničljiv kot mravlja pri takratnem

Ptujskem tedniku. In takšnega so te poznali stanovski kolegi širom po Sloveniji. Potem si se poglubil v časnikarsko delo, kakršnega smo si začrtali pri Vestniku. Enkratni so bili tvoji stiki z ljudmi: kamor si prišel po svojih časnikarskih poteh, povsod si si na mah zbral cel kup sogovornikov in Ti si znal potem iz tistega izluščiti resnico, pa naj je bila to radost ob delovnem uspehu ali grenko spoznanje odpovedovanja ali pomanjkanja. Bil si vesel, ko si spoznaval življenjske poti ljudi in bil si zadovoljen, ker si lahko v stolpcih Vestnika posredo-

val tudi izkušnje svojega Ptuja. Tvoje bogate življenjske izkušnje so vedno pomirjujoče delovale na vse nas, ki smo bili mlajši, včasih tudi po nepotrebnem razboriti. Tam, kjer smo večsah mislili, da ni več izhoda, nas je ohrabril Tvoja preprosta misel, življenjska izkušnja. Bil si mentor in učitelj mnogim mlajšim kolegom. Ne s teorijo marveč z delom, tovarištvom in poštenostjo si jim kazal ovinkasto pot časnikarstva.

Spominjamo se še tistega dneva, ko si se pred osmimi leti odločil za počitek. Dovolj je bilo; že pred vojno na ptujskem sodišču, v narodnoosvobodilnem gibanju in v okupacijskih zaporih, potem družbenopolitično delo v povojnih letih in predvsem časnikarstvo. Dovolj je bilo, čeprav si potem še pisal, se oglašal po telefonu in prihajal med nas.

Pred nekaj dnevi smo se spet dogovorili za srečanje. Prišlo je drugače. Naš Jože je omagal, dobesedno sredi življenjskega vrveža, pred blagovnico Panonija v Ptuju mu je odpovedalo srce.

Od Jožeta smo se postavili, njegovo pošteno opravljeno delo pa bo ostalo, zapisano tudi v vrsti letnikov Vestnika.

SODELAVCI

Preventiva si utira pot

Medobčinske inšpekcijske službe so v lanskem letu opravile veliko dela. Več kot ga je zastavljal program, kljub pomanjkanju kadrov v nekaterih službah, je ena izmed ugotovitev seje izvršnega sveta lendavske občinske skupščine, ki je ocenil lanskoletno delo. V težkih pogojih gospodarjenja je tudi delo inšpekcijskih služb težavnejše, saj je pri odločitvah potrebno najti pravo mero. Razveseljivo je, da so inšpekcijske službe začele delovati tudi preventivno, v svoje delo so vključevale samoupravne organe v organizacijah združenega dela, predvsem samoupravne delavske kontrole, saj tako lažje odpravljajo pomanjkljivosti. Za takšno sodelovanje pa je manj posluha v krajevnih skupnostih, kar je deloma razumljivo zaradi slabe organiziranosti le teh, vendar pa verjetno še vedno prevladuje mišljenje, da se domačim ne želijo zameriti. Inšpekcijske službe so v lanskem letu v lendavski občini opravile 2273 pregledov, izrekle 90 mandatih kazni in predlagale 130 zadrževanj za prekrške. 52 osebam so prepovedali delo, med temi je tudi nekaj »šušmarjev«.

Izvršni svet je sprejel tudi odločbo o uvedbi komasacijskega postopka v katastrski občini Pince in Dolina s čimer je zaključena nekajletna razprava o zložitvi zemljišč na tem območju občine.

Jani D.

Odgovornost, pozornost in delegati

Zveza komunistov v svojih vrstah združuje ljudi, ki so se jasno izrazili in opredelili kot napredni in avangardni faktor v vsakdanjem gospodarskem in političnem življenju, ki se bo boril za napredek in boljše življenjske pogoje. Kljub zastavljenim delovnim načrtom, pa je potrebno te plane nenehno spre-

minjati, dopolnjevati in prilagajati trenutnim razmeram. Prav to so storili člani občinske konference ZK Ljutomer na svoji zadnji seji. Do dopolnitve programa dela je prišlo na podlagi izdane resolucije IX. kongresa ZK Slovenije. S tem se člani OK ZKS niso oddaljili od že zastavljenih načrtov, le dopolnili

so tisto, kar je bilo potrebno. In kakšne naloge so si zastavili na seji? Gre predvsem za uresničevanje poostrelega ugotavljanja odgovornosti v lastnih vrstah in drugih subjektivnih silah, tudi tistih, ki iz idejnih, političnih ali povsem pragmatičnih interesov niso pripravljeni iskati rešitve zapletenih problemov naše družbene reprodukcije na načelih ustave in zakona o združenem delu ter s tem pomagati pri premaganju odtujenosti delavcev od pogojev, sredstev in rezultatov dela.

Komunisti si morajo prizadevati tudi za rezultate gospodarjenja. Redno spremljanje gospodarskih gibanj (v krajsih — četrletnih razmakih) je ena od poti, saj le tako lahko sproti ugotavljajo izvrševanje zadanih planov in nalog. Omenili bi lahko tudi spremljanje uresničevanja srednjeročnih planov in referendumskega programa.

Seveda ZK ni edina gibalna sila v občini, zato bo potrebno aktivirati vezi tudi z drugimi DPO predvsem s SZDL, mladino, sindikati in borci.

Vsa ta dopolnila nalog komunistov v občini Ljutomer nakazujejo na tisto pravo vlogo, ki jo morajo prevzeti ZK in njeni člani.

Na tej seji so člani OK ZKS Ljutomer dali soglasno podporo Gezi Bačiču za kandidiranje za sekretarja MS ZKS za Pomurje in izvolili tudi štirilane v ta svet, ki bodo zastopali občino Ljutomer, Angelco Fras, Iva Peršaka, Antona Kosija in Marjana Šoviča.

Dušan Loparnik

Ocenili delo medobčinskega sveta

Na seji občinske konference ZKS Lendava so najprej ocenili delo delegatov 9. kongresa ZKS iz lendavske občine, nato pa razpravljali o poročilu o delu medobčinskega sveta ZK za Pomurje med 8. in 9. kongresom ZKS. Pri doseženih rezultatih gre za skupna prizadevanja vseh družbenopolitičnih organizacij, delegatskih skupščin in samoupravnih organov, ter za delovanje komunistov znotraj celotnega političnega sistema. Občinske konference so seveda prispevale svoj delež k uspešnosti dela medobčinskega sveta, ta pa je v omenjenem obdobju med kongresoma uspešno deloval. Med pomembnejšimi nalogami, ki jih je opravil, naj omenim le nekatere: izvajanje ciljev srednjeročnega programa razvoja Pomurja za obdobje od 1976 do 1980, tvorno sodelovanje pri pripravah idejnopolitičnih izhodišč sedanjega srednjeročnega programa, priprava in izvedba referendumov v vseh pomurskih občinah za samoprisevek za zdravstvo in šolstvo. V tem času je bila okrepljena idejna in akcijska enotnost zveze komunistov, povečalo se je število članov in osnovnih organizacij, učinkovitejša pa je postala tudi medobčinsko dogovarjanje in sodelovanje. Konferenca lendavskih komunistov je potrdila poročilo o delu medobčinskega sveta ZK in za novega sekretarja ponovno kandidirala Gezo Bačiča, ki je to pomembno in odgovorno dolžnost uspešno opravljal tudi doslej.

Jani D.

Investicije manj razvitih — negospodarne

Komisija IS skupščine SRS za pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja v Sloveniji se je minuli teden mudila v občini Ljutomer. Njeni predstavniki so komisijo seznanili z gospodarskim razvojem občine v zadnjih letih in obenem ocenili tudi njen vpliv na razvoj. Ocena je dokaj ugodna, saj je delo republiške komisije v veliki meri vplivalo, da je občina dosegla takšno stopnjo razvoja, kot jo ima danes. Seveda je to bolj opazno predvsem pri razvoju industrije, pa še to pri DO, katerih organiziranost se konča na nivoju občine (Tehnostroj, Imgrad), manj pa pri tistih TOZD ali dislociranih obratih, katerih sedež je zunaj občine.

O bodočem razvoju pa toliko: Ljutomer ima še vedno ogromno delovne sile, ki zagotavlja dobre možnosti za industrijski razvoj. Poleg DO Krka, ki je prinesla na to manj razvito območje, znanje in tehnologijo se v zadnjem času počasi uresničuje projekt Loške tovarne hladilnikov, ki bo v Ljutomeru postavila obrat. Rezerv pa je še veliko. Precej možnosti pa ima občina na področju kmetijstva.

V nadaljevanju seje so člani republiške komisije ugotavljali možnosti razvoja na manj razvitih območjih SRS. Pri tem so ugotovili, da sicer ta območja ohranjajo stopnjo razvoja, predvsem pri investicijah, kar je seveda pozitivno, manj razveseljivo pa je to, da so naložbe predvsem neekonomične, negospodarne, saj ne zagotavljajo širjenja proizvodnih zmogljivosti, dviga produktivnosti in rasti proizvodnje. Potrebno bi bil najti instrumente, ki bi takšne negospodarne naložbe omejili in s tem omogočili hitrejši razvoj manj razvitih območij v republiki.

Po seji so si člani komisije ogledali DO Krka TOZD Isis in DO Ljutomerčan.

D. L.

Sprejeli akcijsko usmeritev

Poglavitne naloge komunistov občine Gornja Radgona so usmerjene na področje izvajanja gospodarske ustalitve, k nadaljnjemu razvoju samoupravnih odnosov na višji ravni družbenoekonomskih odnosov, k nenehnemu izgrajevanju lika komunista, h krepitvi bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti ter politike neuvrčenosti.

To so osnovne smernice iz akcijskega programa, ki so ga na osnovi sprejetih nedavnih kongresnih dokumentov slovenskih komunistov, programa iz zadnje programske volilne seje ter programa SO, sprejeli na nedavni seji OK ZKS Gornja Radgona. Ob teh globalnih smernicah pa ne gre prezreti sklepov, ki so glede na značilnosti te obsejne in kmetijske občine še posebej pomembni. V akcijskem programu namreč komunisti iz gornjeradgonske občine zavezujejo in zaostrojujejo odgovornost slehernega člana za izvajanje akcijskega programa, kot tudi osnovne organizacije za še večjo akcijsko enotnost in s tem tudi učinkovitost pri vsakdanjem delu.

Poudarek je dan predvsem naporom komunistov za stabilizacijo gospodarstva. Pri tem pa morajo biti sprejeti plani na realnih osnovah. Veliko nalog čaka komuniste v tej kmetijski občini tudi pri nadaljnjem razvijanju kmetijstva in proizvodnji hrane. Zavezali pa so se tudi za krepitev medobsejnega sodelovanja, objektivnega informiranja in za močnejše stike z našimi delavci, ki so začasno zagospoleni v tujini.

Delo komunistov na vseh področjih bodo spremljala posebna delovna telesa. Na seji OK ZKS Gornja Radgona so člani še obravnavali poročilo o delu MS ZKS za Pomurje in izvolili svoje delegate za ta organ. Izvoljeni so bili: FERİ HORVAT, JANKO JAUŠOVEC, JOŽE KOLBL in IRENA PEVEC.

V. Paveo

Ljutomer — Predsedstvo OK SZDL je na svoji redni seji obravnavalo predlog za organizacijo strokovne službe za zaposlovanje. Kljub nekaterim pripombam so člani predsedstva predlog podprli. Le-te so se nanašale predvsem na organiziranost posameznih občinskih služb za zaposlovanje ter na delo in vpliv delegatov v republiki in regiji.

V nadaljevanju seje so obravnavali predloge za občinska družbena priznanja, ki bodo podeljena ob občinskem prazniku, in o samoupravnih organiziranosti otroškega doma Dane Šumenjak v Baški.

D. L.

PREDSEDSTVO OK SZDL LENDAVAL O DELU UPRAVNIH ORGANOV

Bližji združenemu delu in KS

Predsedstvo občinske konference SZDL Lendava je ocenilo uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave in razpravljalo o delu upravnih organov občine ter stanju in pojavih pri reševanju upravnih zadev. Kakšne so ugotovitve? Potem ko so v lendavski občini leta 1980 sprejeli odlok o organizaciji in delovanju upravnih organov seje še začela preobrazba, ki še traja, saj nekateri upravni organi še nimajo vseh aktov. Kljub vsemu pa je čutili, da so še upravni organi bolj približali organizacijam združenega dela in krajevnim skupnostim, večja pa je tudi odgovornost do delegatske skupščine in izvršnega sveta. Prekoračitev rokov pri reševanju upravnih zadev je še vedno prisotna, toda temu so vzrok tudi zakonodajalci, ki vse preveč zapletajo reševanje zadev. Za lendavsko občino je značilno tudi dvojezično poslovanje upravnih organov. Na tem področju je bil storjen velik korak naprej, saj uprava posluje in komunicira z občani v obeh jezikih, ustno in pisмено. Na ta del poslovanja ni bilo pripomb. V lendavski občini pravijo, da ne bodo povečevali števila zaposlenih v upravi, prizadevali pa si bodo za še večjo učinkovitost.

Ker se zavedajo, da širjenje družbene rezije ob zapletenih postopkih ni poceni, so se odločili, da bodo pregledali vse doslej sprejete akte, stare nadomestili z novimi, te pa čim bolj poenostavili, seveda v mejah, ki jih dopuščajo zakoni.

Jani D.

Kljub omejitvam telefonija ne more čakati

Zaostreni pogoji gospodarjenja se nedvomno kažejo tudi na področju razvoja PTT dejavnosti v Pomurju, ki je moralo skrečiti nekatere investicijske naložbe. Žal sta med njimi tudi dva izjemno pomembna objekta za dolgoročni razvoj telefonije v regiji. In sicer prva faza izgradnje stavbe novega telekomunikacijskega centra na Bakovski cesti v Murski Soboti ter koaksialni kabel med Mursko Soboto in Radenci, ki bi omogočil boljše povezave z Gornjo Radgono. Zlasti zmanjšanje sredstev za kredite v poslovnih bankah in nujnost precej visokega deleža lastnih sredstev pri prvi investiciji je onemogočilo pridobitev ustreznega soglasja, medtem ko se je pri zdavnaj naročenem kablu (že leta 1980) zapletlo spričo devizne udeležbe dobavitelja.

Na ta dejstva so opozorili v razpravi na skupščini območne samoupravne interesne skupnosti za PTT promet v Murski Soboti, ko so delegati pristuhnilo poročilo o realizaciji plana v minulem letu. Čeprav v tem obdobju doseženi tudi določeni kvalitetni premiki pri novem načinu združevanja sredstev v organizacijah združe-

nega dela, pa bo očitno treba v prihodnje še bolj pospešiti združevanje sredstev uporabnikov pri storitvah, kar jasno izhaja iz samoupravnega sporazuma o temeljnih plana razvoja postopnega prometa v srednjeročnem obdobju 1981-1985.

Delegati so ob tej priložnosti tudi sprejeli plan investicij omejenih skupnosti za letošnje leto, ki predvideva 3-odstotno rasti poštnih storitev, 10-odstotno rasti telegrafskih in 16-odstotno rasti telefonskih storitev. Brez dvoma jih čakajo največje naloge pri nadaljnjem razvoju telefonkega omrežja v Pomurju in povečanju zmogljivosti, ki zadevajo tako lokalne kot medkrajne telefonizacijske zveze. Ob dejstvu, da je na 22. februarja letos povsem avtomatiziran celotni telefonski promet v regiji, je prav gotovo spodbuden podatek, po katerem računajo, da bodo zmogljivosti povečali za 2200 priključkov in s tem vključitev tisoč novih naročnikov.

Milan Jester

Od izobraževanja k usposabljanju

»Programi družbenopolitičnega izobraževanja delegatov, ki so jih organizirale družbenopolitične organizacije in skupščine občine, je izvedla delavska univ. v. vanje je bilo zajetih 3145 delegatov. Programi izobraževanja so bili izvedeni v več fazah in so bili sestavljeni tako, da so delegate seznanjali z najaktualnejšimi družbenopolitičnimi in ekonomskimi vprašanji razvoja občine. Medtem, ko je bila udeležba pa tudi aktivnost delegatov iz krajevnih skupnosti primerna (2817 delegatov), pa je bil odziv delegatov iz organizacij združenega dela nezadovoljiv (328 delegatov). Osnovni razlog za to je iskati v nezadostnem odnosu in vrednotenju takega izobraževanja v večini organizacij združenega dela.« Tako med drugim beremo v poročilu o delu zborov in organov skupščine občine Murska Sobota za preteklo obdobje (1978-1982).

namreč, da tiči eden glavnih razlogov za skromno udeležbo, posebej iz organizacij združenega dela, v ne dovolj dognanih metodah izobraževanja in usposabljanja (zgolj »seznanjanje«), če seveda z metodo mislimo premisses, načrten, sistematičen proces. Ponavadi je šlo za klasična predavanja (eks katedra) in le v redkih primerih za — pogojno rečeno — okrogle mize, tribune, razgovore v najširšem smislu. Tudi samih tem bržčas niso dovolj prilagajali posamičnim potrebam in razmeram. Prav gotovo pa na republiški konferenci SZDL, svetu zveze sindikatov in zvezi delavskih univerz Slovenije, kjer so za pretekli mandat tudi izdelali temeljni program družbenega usposabljanja članov delegacij, niso imeli namena »zacementirati«, kaj in kako obravnavati. V knjižici Deleat v samoupravni družbi je namreč jasno izražena zahteva, da morajo delegati poleg temeljnih izhodišč o delegatskem sistemu dobiti tudi napotke za neposredno delo.

V novem programu (za obdobje 1982-1986), ki ga je zasnoval koordinacijski odbor za družbenopolitično izobraževanje pri republiški konferenci SZDL Slovenije je poudarek prav na metodah političnega delovanja in odločanja. Še posebej pa je dodano: »Naloga organizatorjev in predavateljev je, da iz tega programa črpajo konkretno programsko vsebino, prilagojeno živi družbeni stvarnosti, razvojnim zahtevam, potrebam okolja, novim nalogam ter interesom delegatov.«

Vsebuje pet tematskih področij (prejšnji osem!), ki jih je vredno vsajna hitro preleteti. Pri prvem — politični sistem socialističnega samoupravljanja — naj bi delegate »oborožili« s spoznanji o pluralizmu samoupravnih interesov, kolektivnem delu in odgovornosti, skupščinskem sistemu, oblikah odločanja v skupščini družbenopolitične skupnosti, krajevni skupnosti in občini in družbenem varstvu samoupravnih pravic in družbene lastnine. Uresničevanje svobodne menjave dela se bo pomurskim delegatom še najbolj približalo s primeri iz delovanja posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, denimo v zdravstvu, socialnem skrbstvu, kulturi in drugje. Z dovolj premišljeno metodo je mogoče družbeno planiranje približati tako delegatom iz združenega dela kot delegatom »amaterskih planerjev« iz krajevnih samouprav. Podobno velja za sicer sila zahtevno in občutljivo nacionalno vprašanje in graditev jugoslovanske federacije. Zelo določno in neposredno se da z delegati razčistiti, kaj je to subjektivni faktor kot ustvarjalna sila družbe. Namreč, da ne gre — če se dotaknemo zgolj enega od področij — le za družbenopolitične organizacije, marveč (po Kardelju) tudi za spontano (samodejno) socialistično zavest, iniciativo in akcijo najširših množic ljudstva kot izraz elementarnih družbenih hotelej delovnega človeka in njegovih izkušenj.

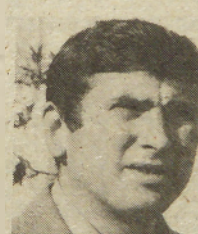
mala anketa

KRVODAJALSTVO — ODSEV ČLOVEČNOSTI

Krvodajalstvo sodi med najpomembnejše družbene naloge Rdečega križa, ki pa ne more ostati samo stvar te humane organizacije in transfuzijskih oddelkov bolnišnice. Krvodajalstvo je nenadomestljiva družbena vrednota, ki zagotavlja povečano zdravstveno varstvo in krepi solidarnost med ljudmi naše samoupravne socialistične družbe. Dajanje krvi je odsev človečnosti in zato tudi eno izmed meril za našo osveščenost in solidarnost do sebe in drugih. Kakšen je dejanski pomen krvodajalstva pri nas in o tem, kaj menijo o prostovoljnih krvodajalskih akcijah, smo povprašali nekatere anketirance.

Dr. IVANA KOLOŠA — Splošna bolnišnica M. Sobota: »Kri je nenadomestljivo zdravilo, ki ga lahko dobimo samo od zdravega človeka. Z njo velikokrat rešujemo življenje. V okviru naše bolnišnice je bila leta 1956 ustanovljena transfuzijska postaja, ki se zaradi vse večjih potreb nenehno širi. Zato potrebujemo tudi vedno več krvodajalcev. Zahvaljujoč aktivnosti Rdečega križa imamo veliko krvodajalcev, ki so darovali kri več kot desetkrat, kar izpričuje globok čut človečnosti naših občanov. Pogrešamo pa med krvodajalci več mladih. Ker pa se kažejo vedno večje potrebe po krvi, bomo morali namesto enkrat tedensko kri odvzeti dvakrat. Zato apeliramo na zdrave občane, zlasti na mlade ljudi, da se vključujejo med prostovoljne krvodajalce in se akcij udeležujejo v čim večjem številu.«

GEZA PREM — Agroservis Murska Sobota: »Kri sem se odločil dati že v vajenski dobi in med krvodajalci sem ostal vse do danes. Doslej sem oddal kri 28-krat. Zavedam se, da je kri nenadomestljiva tekočina, s katero lahko pomagamo sočloveku in mu tudi rešimo življenje. Delam v poklicu, ki je povezan s cestnim prometom, kjer je vsak dan veliko prometnih nesreč. Pogoste pa so tudi druge nesreče in bolezni, kjer je potrebna kri. Zato bom tudi v prihodnje ostal zvest krvodajalec, ker se zavedam, da je krvodajalstvo izraz globoke solidarnosti in humanizma. Zelo zaželeno pa bi bilo, če bi se med krvodajalce vključilo več mladih in zdravih ljudi.«

IVAN VERBIČ, iz Veržeja: »Včasih sem bil sam krvodajalec in pomagal drugim, ki so bili potrebni pomoči, sedaj pa potrebujem pomoč. To je v meni vzbudilo še večjo humanost do krvodajalskih akcij, ki jih organizira Rdeči križ. Sedaj, ko ležim v bolnišnici, vidim, koliko krvi je potrebno za reševanje človeških življenj. Zato si želim in prosim občane, da se v čim večjem številu udeležujejo krvodajalskih akcij. Zlasti pa je zaželeno, da se v vrste krvodajalcev vključuje več mladine. Zavedati se moramo, da nihče ne ve vnaprej, kdaj bo sam potreboval to dragoceno zdravilo, saj je vsak dan več prometnih in drugih nezgod.«

JOŽA MEOLIC — Skupščina občine Murska Sobota: »V vrste krvodajalcev sem se vključila že pred leti in tudi med aktiviste Rdečega križa. Doslej sem bila na odvzemu krvi sedemnajstkrat. Včasih me zaboli, ko pridem do sodelavca in ga prosim, da postane krvodajalec, pa to odkloni. Posebno sem razočarana, če odklonijo mladi ljudje. Moram pa reči, da je v zadnjem času med občani več razumevanja do krvodajalstva, saj se sami pridejo prijaviti in gredo na odvzem krvi. Sama se z veseljem udeležujem odvzema, ker se zavedam, da s tem pomagam sočloveku. To tembolj, ker sem bila sama potrebna take pomoči.«

LADISLAV ABRAHAM — Panonija Murska Sobota: »Sem že vrsto let med krvodajalci in doslej sem oddal kri že 44-krat. V krvodajalske akcije pa se tudi vključujem kot aktivist. Za to humano dejavnost sem se odločil iz več vzrokov. V krvodajalstvu vidim zares humanost človeštva, in pomagal bi rad ljudem, ki so potrebni take pomoči in jim drugo zdravilo ne pomaga. Prizadevam pa si tudi, da bi med krvodajalce pritegnil mlade ljudi in da bi se bolj množično vključevali v krvodajalske akcije. V naši delovni organizaciji Panonija smo pred kratkim tudi ustanovili aktiv krvodajalcev z željo, da bi pritegnili več zaposlenih in da bi za vsak odvzem prijavi nekaj darovalcev krvi.«

KOMENTIRAMO

Kam se nagiba naložbena tehtnica?

Odgovor ni lahek. Kot tudi ni lahko delo regijske naložbene komisije pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje. O tem nas najhitreje prepričajo podatki, ki govore, da je samo lani pretresala 24 novih investicij, 5 investicijskih zasnov in eno prekoračitev v vrednosti kar 1940 milijonov dinarjev. Dodajmo, da je to kar šestkrat več kot recimo v Podravju, pa je slika popolna. Skratka, med 14 naložbenimi komisijami v naši republici sodi pomurska med najbolj delavne.

temu prižgala zleno luč za nekaj investicij, za katere je ob bolj pogljbilni presoji ne bi. Z vsem tem kajpak ne zmanjšujemo uspešnosti njenega delovanja, saj zna — kot v zadnjem primeru glede dograditve termalne kopalnice k hotelu Lipa v Lendavi — tudi reči ne. Poleg tega se ne utruja s prepogostimi sejami,

marveč so se njeni člani celo domislili, da bi v prihodnje o naložbah, ki ne presegajo 15 milijonov dinarjev, sklepali v ožjem odboru. Tako bi se v največji meri izognili dolgotrajnim sestankovanjem in postopkom, ki hočeš nočeš — kaj neprijetno spominjajo na odvečno administriranje. Ker se naložbeni zahtevki tudi

letos kar grmadijo, bi bilo prav, če bi komisija že spčetka pomagala investitorjem pri pripravi investicije, sproti proučevala tržne razmere in ob enem skrbno bdela nad postopnim prestrukturiranjem gospodarstva v Pomurju. Tako se bo tudi v resnici približala namenu, zaradi katerega je bila ustanovljena. Branko Žunec

NALOŽBE IN NALOŽBICE

Nabava registrske blagajne, omare za orožje, vrtljive mize, stružnice, skladišnih polic, varilnega aparata, vakuumske pumpe, kompresorja, plainenega šotora, pa naložba za povečanje spojne poti med GAC in TAC... A kaj bi sebe in vas morili z naštevanjem. Ze

(nehote vsiljuje, da gremo vendarle predaleč. Namreč, v utruja joče administriranje, ki — to hu-

dijevo dobro vemo — vemo, kam nas pripelje.

—brž—

»Šotori, omare, police... Naložbice se razmnožujejo, mape zanje pa so malone pošle. Kaj bo, kaj bo?«

UTRINEK

tako so dovolj utrujeni na soboški službi družbenega knjigovodstva, zlasti pa komisiji za oceno investicij pri medobčinski gospodarski zbornici, pa banki in najbrže še kje, kjer jih malone vsakodnevno oblegajo s takimi in podobnimi zahtevki za naložbice in kajpada »ta prave« naložbe.

Skratka spisek naložbice se vleče v nedogled, kot jara kača in čeprav gre vse po »predalčkih«, se nam

Kam se torej nagiba pomurska naložbena tehtnica? Kaže, da na pravo stran. Namreč tisto, ki jo je z zakonskimi merili in na te osnovi izdelano metodologijo nakazala republiška komisija za oceno investicij. Pa vendar je — tako se vsaj zdi — jezček na tehtnici kdaj pa kdaj obotavljaje se zanihal in ne moremo se znebiti občutka, da je bila regijska naložbena komisija pri tehtanju določenih investicij nekoliko premila, posebej še, ko je šlo za ocenjevanje virov finansiranja in učinkovitost naložb. Resda se je pridrževala tako imenovanega zlatega pravila — če gre zadolženost prek polovice tistega, kolikor premore investitor, se zahtevku ne ugodi — pa je navzlic

Štefan Šabjan — predsednik OO ZZB NOV Murska Sobota

ŠTEFAN ŠABJAN — Novi predsednik OO ZZB NOV Murska Sobota.

»Mislim, da se naloge borčevske organizacije ne morejo ločevati od nalog ostalih družbenopolitičnih organizacij, ker se kot kolektivni člani vključujemo v delo frontne organizacije SZDL. Naša naloga pa je predvsem v prenašanju revolucionarnih izkušenj na mlade rodove in aktivno delo v pripravah na splošni ljudski odpor in družbeno samozastito. Borec se po svojih močeh aktivno vključuje v te akcije, da bi v krvi skovano bratstvo in enotnost ter svobodo nenehno krepili za boljše življenje vseh nas. Ostale naloge pa so splošnega političnega pomena, pri čemer si moramo prizadevati zlasti za podružljanje svoje dejavnosti prek temeljnih krajevnih organizacij zveze borcev do slehernega občana!«

Tako nam je med drugim dejal novoizvoljeni predsednik občinskega odbora zveze združenih borcev NOV v Murski Soboti Štefan Šabjan, dolgoletni prizadeveni družbenopolitični delavec. Rodil se je leta 1920 v Kobilju, mladost pa je preživel v Ljutomerški občini, saj je obiskoval šolo v Bučkoveh, meščansko šolo pa je končal v Ljutomeru. Takoj po

posledica poškodb pa je ta, da so ga uvrstili med 80-odstotne vojaške vojne invalide. Po osvoboditvi se je vrnil v Slovenijo in se kmalu zaposlil na okrajnem ljudskem odboru v Ljutomeru, nato pa so ga poslali v partijsko šolo v Ljubljano. Po vrnitvi je postal organizacijski sekretar okrajnega komiteja v Gornji Radgosti, zatem pa še v Lendavi, dokler ni bil ob združitvi okrajev leta 1952 izvoljen za predsednika OLO v Murski Soboti. To odgovorno funkcijo je opravljal vse do leta 1954, ko je postal direktor gradbenega podjetja Sograd. Že leta 1958 so ga imenovali za podpredsednika skupščine občine v Murski Soboti, v letih 1962-1968 pa je bil predsednik občinskega sindikalnega sveta. Zatem je postal direktor gostinskega podjetja Central in aktivno sodeloval pri združitvi z Radensko, leta 1975 pa je odšel v zaslužni pokoj.

SZDL, veliko let pa je delal v skupnosti socialnega zavarovanja. Med drugim so ga v enem mandatskem obdobju izvolili tudi za člana izvršnega odbora SIS za pokojninsko in invalidsko zavarovanje SR Slovenije, kjer je še danes delegat. Uveljavil se je tudi v borčevski organizaciji, saj je bil vrsto let predsednik okrajnega združenja borcev v Lendavi in Murski Soboti, takoj po vojni pa predsednik združenja vojaških vojnih invalidov v Ljutomeru. V prejšnjem mandatskem obdobju pa je bil tudi vodja temeljne delegacije za zbor KS skupščine občine v mestni krajevni skupnosti Ali Kardoš.

Za tako aktivno delo je tovariš Šabjan prejel kopico odlikovanj in priznanj, med katerimi velja omeniti orden za hrabrost, orden bratstva in enotnosti, orden za sluge za narod, red dela z zlatim vencem, srebrni znak SZDL in zlati znak sindikata, ob nedavni 60-letnici pa so ga odlikovali z redom dela z rdečo zastavo.

Milan Jerše

okupaciji leta 1941 so ga skupno s starši internirali v Kordun, v NOB pa se je vključil leta 1943, ko so ga sprejeli v 12. slavonsko proletarsko brigado. Že leto kasneje pa je postal član zveze komunistov. Ob napadu na Koprivnico je bil oktobra 1944 težko ranjen,

Dan varnosti — praznik vseh občanov

13. maja praznujemo dan varnosti, ki postaja čedalje bolj praznik vseh delovnih ljudi in občanov. Delavci uprave za notranje zadeve ta dan izkoristijo tudi za pregled svojega dela in varnostne situacije ter najboljšim delavcem izročijo pohvale in nagrade. Smo v letu kongresov in drugih pomembnih jubilejev, zato bo prav, da tudi letošnji dan varnosti proslavimo v tem duhu, nasploh pa lahko povemo, da varnost postaja skrb vedno večjega števila občanov, konec koncev pa je varnost naloga vseh občanov in ne le pripadnikov službe javne varnosti. Varnost je v naši pokrajini dobra, pa vendarle so še številne slabosti zlasti v prometu, saj ceste zahtevajo še vedno preveč žrtev. Letošnji praznik naj bo torej posvečen tudi preventivnemu delu, da bi bilo manj nesreč, da bi občani in delovni ljudje imeli kar največ možnosti za nemoteno delo. In kaj pravijo o svojem delu nekateri predstavniki organov za notranje zadeve?

delavci in pripadniki JLA, tako da je varnost na mejnem prehodu zadovoljiva.

PRENDL MARICA: Delo miličnika nikakor ni lahko, še težje pa je, če ga opravlja ženska. V milici delam že skoraj 5 let, za ta poklic pa sem se odločila zato, ker mi je bilo delo všeč.

Čeprav seveda nisem računala na težave, ki pa se jim pri delu ni moč izogniti. Poklic sam po sebi daje dovolj možnosti za razvoj. Rada ga opravljam, vendar pa bi želela, da nam ljudje več pomagajo. Varnost namreč ni samo naša stvar, zanjo moramo skrbeti vsi, kjerkoli, na delovnih mestih ali tudi v prostem času. Ob letošnjem dnevu varnosti si želim, da bi naša služba še bolj delala, da bi bila varnost še trdnjša in da bi imel vsak občan možnost za nemoteno in varno delo.

DOBRIVOJE MILADINOVIČ, vodja izmene sektorja za stalno dežurstvo pri UNZ M. Sobota: V organih za notranje zadeve je zaposlen že 26 let, na sedanjem delovnem mestu pa dela pet let. Z letošnjim letom so se izboljšali pogoji dela, ker so se preselili v nove prostore. Delo je vsekakor zahtevno, saj se vse delo, ki ga opravljajo enote milice na terenu, vodi prek stalne službe. Stalna služba, ki je kot operativni center, nenehno spremlja delo miličnikov na terenu, jim daje napotke, da se določene naloge na terenu dosledno opravijo in s tem zagotovijo varnost občanov.

ŠTEFAN REŽONJA: Pred tremi leti je končal šolo za miličnike v Mariboru, sedaj pa dela na postaji obmejne milice v Dolgi vasi. Delo, ki ga opravlja, ga veseli in ni težko, čeprav seveda včasih ni lahko. Na meji se srečuješ z vsemi mogočimi ljudmi in problemi. Štefan je doma iz Male Polane. Je najmlajši od sedmih otrok. Na majhni kmetiji seveda ni bilo dovolj kruha za vse, zato se je odločil za poklic. Po končani vojaški obvezi je odšel v Maribor in končal šolo. Ob dnevu varnosti pa si tako kot vsak želi, da bi ljudem omogočili varno delo in da bi se vsi počutili varno, tako na delovnem mestu kot v prostem času.

BOJAN ŠEBJANIČ, miličnik, vodja varnostnega okoliša PM MS. Ob miličnika vodje varnostnega okoliša se danes vse več zahteva in njegovo delo je vezano na območje krajevne skupnosti. Sodelovanje z občani v okviru družbene samozaščite je prvi pogoj za zagotovitev varnosti občanom, kajti povezovanje z njimi je vezano v preventivnem smislu. V tej smeri je zelo pohvalno sodelovanje z občani, katerim je tako zagotovljena varnost, oz. so raziskani negativni pojavi na terenu.

BREDA RAZDEVŠEK, miličnica na postaji mejne milice Gornja Radgona: Pred petimi leti se je odločila za delo v organih za notranje zadeve, ker jo je veselil poklic miličnice. Sedanje delo, ki ga opravlja, je zelo zahtevno, kajti mejni prehod Gornja Radgona je med najbolj prometnimi v Pomurju. Kot uniformirana delavka se dobro postavlja ob rob vsakodnevnih nalogam, dobro se razume s sodelavci, sicer pa na meji dobro sodeluje s carinskimi

JANEZ VENCELJ, miličnik, vodnik službenega psa, milice na PM Ljutomer: V milici dela tri leta, pred letom dni pa je opravil tečaj za vodnika službenega psa. Z veseljem opravlja svoje vsakodnevno pomembno delo v spremstvu psa, kateremu vsak dan namenja tudi veliko prostega časa. Pojav miličnika s službenim psom na terenu je najboljše preventivno delo, sicer pa psa uporablja tudi za druge koristne namene, če to zahtevajo varnostne razmere na terenu.

JOŽE KERMAN, miličnik na postaji prometne milice M. Sobota: Delo prometnega miličnika je vsekakor zahtevno in od njega zahteva poznavanje in izvajanje raznih predpisov. Pomurje je pokrajina ob meji, skozi katero poteka dokaj gost tranzitni promet. Prometni miličniki pa so prvi, da poskrbijo, da se ta odvija nemoteno, udeležencem v prometu pomagajo, s tem pa zagotavljajo varnost na pomurskih cestah.

PRIZNANJA OB DNEVU VARNOSTI

Ob 13. maju — dnevu varnosti — so nekateri občani in delavci organov za notranje zadeve prejeli družbena priznanja za svoje zasluge pri kreipitvi sistema družbene samozaščite in opravljanja nalog v varnostnem sistemu.

Zvezno plaketo varnosti so prejeli: Geza Bačič, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Pomurje; Dobrivoje Miladinovič, Živko Pavlovič, Vlasto Petrovič in Nikola Uzelac, vsi delavci organov za notranje zadeve.

Plaketo organov za notranje zadeve so dobili: Martin Gutman, upokojeni delavec OZN; Viljem Peček, delavec ONZ; Janez Kučan, dosedajni predsednik izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota; Franc Štraki, dosedajni predsednik skupščine občine Ljutomer.

Znak za hrabro dejanje: Franc Špindler, miličnik.

Zlati znak zasluge za varnost: Ramo Durakovič in

Roman Vergan, oba delavca organov za notranje zadeve; Franjo Bobovec, ravnatelj OŠ Drago Lugačič Lendava; Silvo Prelog, predmetni učitelj iz Ljutomer.

Srebrni znak zasluge za varnost: Bela Banfi, Živko Pavlovič, Stane Topličar, vsi delavci organov za notranje zadeve; Šarika Erbert, šefinja krajevnega urada Bodonci; Jože Volf, pismonoša pri Gradu.

Bronast znak zasluge za varnost: Ladislav Bagladi, Ivan Bakan, Ludvik Cvernjek, Štefan Lančak, Vlasto Petrovič, Anton Štraki, Jože Vogrinčič in Dušan Vučko, vsi delavci organov za notranje zadeve.

Pismene pohvale pa so ob dnevu varnosti dobili tile delavci organov za notranje zadeve: Jože Časar, Ludvik Rituper, Janez Rumeš, Katarina Trajber in Štefan Vrhovski.

Š. S.

Nova skupščina cestno-komunalne skupnosti

V prehodnem obdobju, ko se mora do konca letošnjega junja ustanoviti interesna skupnost za ceste, do konca 1982 pa še komunalna skupnost, je bila prva seja novoizvoljenih zborov skupščine SIS za cestno in komunalno dejavnost v Murski Soboti. Delegati iz organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti so zato opravili konstituiranje skupščine skupnosti in za njenega predsednika ponovno izvolili Viktorja Vrečiča, za namestnika pa Gezo Temlina. Zbor uporabnikov bo poslej vodil Alojz Pihler iz Mure. Zbor izvajalcev pa Štefan Avguštin iz Sobote. Izvolili so tudi 11-članski izvršni odbor in za predsednika Ota Tušarja, kakor tudi več odborov, delegata v Zvezi komunalnih skupnosti Slovenije pa bosta Janko Horvat in Štefan Žekš. Hkrati so delegati imenovali za tajnika skupnosti za cestno-komunalno dejavnost Stefana Šerugo, ki je že v prejšnjem mandatnem obdobju uspešno opravljal funkcijo.

V nadaljevanju seje pa so razpravljali o programu dela in finančnem načrtu skupnosti za letošnje leto, ki upošteva trenutno gospodarsko situacijo, kar pomeni, da bo gradnja cestno-komunalne infrastrukture v prihodnje nekoliko počasnejša. Po spremljenem programu dela bi naj na področju cestne dejavnosti imelo prednost vzdrževanje kategoriziranih občinskih cest, pa tudi izboljšanje prometne signalizacije, zlasti še v naseljih. Skupno bo v te namene zagotovljenih nekaj čez 43 milijonov dinarjev. Glede komunalnih dejavnosti.

kjer je predvidenih okrog 64,7 milijona dinarjev, pa so v ospredju gradnja severnega kanalskega kolektorja, vodovoda od industrijske cone v Murski Soboti do hotela v Moravcih, ureditev črpališča za boljšo oskrbo z vodo v Krogu in čistilne naprave v Murski Soboti. Več kot 21,7 milijona dinarjev pa bo šlo za pripravo in opremo stavbnih zemljišč, predvsem za usmerjeno blokovsko stanovanjsko gradnjo

na Lendavski ulici v Murski Soboti. Zemljišča za individualno stanovanjsko izgradnjo pa se bodo pripravljala v Černetavcih, Moravcih in Krogu. Po sprejemu zazidalnega načrta pa bodo pristopili tudi k pripravi in opremitvi stavbnega zemljišča med Tišinsko cesto, razbremljenim kanalom in Slovenjaceste-Tehniko za potrebe Agroservisa in stanovanjsko-obrtno gradnjo.

Milan Jerše

Lendava

RAZPRAVA O ŠOLSKI MREŽI

15. maja se bo v organizaciji občinske konference SZDL Lendava začela javna razprava o šolski mreži v občini, ki bo potekala v krajevnih skupnostih. Občinska izobraževalna skupnost je naročila študijo o tem zato, da strokovno podpre razpravo o organiziranosti šolske mreže v naslednjih 20 letih. Dala naj bi odgovor na nekatere dileme, ki se pojavljajo ob načrtovanju investicij v osnovnošolski prostor. Študijo je pripravil inštitut za geografijo iz Ljubljane. V javni razpravi bodo sodelovali aktivisti SZDL in strokovnjaki, ki bodo študijo predstavili v vseh krajevnih skupnostih.

Jani D.

GORNJA RADGONA

Krčenje referendumskega programa nujno

Gospodarsko stanje v občini, skokovito naraščanje cen proizvodov in storitev vpliva tudi na realizacijo sprejetega referendumskega programa občine do konca leta 1985. Zato je na dlani, da ga bo potrebno skrajšati in uokviriti v realne možnosti. Tega se v občini že precej časa zvedajo in izvršni svet SO je že tudi pripravil program, ki zajema zares le najnujnejše investicije iz občinskega referendumskega programa, ki jih bodo uresničili na področju vzgoje in izobraževanja. Na področju zdravstva kljub željam novih naložb ne bo, morda z izjemo lekarnice v Vidmu, ki ne bi zahtevala prevelikih denarnih obremenitev — enakega mnenja so bili tudi na zadnji seji predsedstva OK ZKS Gornja Radgona.

Ob omenjenem okvirnem programu, ta zajema naslednje naložbe: že letos pričetek gradnje vrtca v Apačah, drugo leto od sedmih zmanjšane na štiri oddelke vrtca v Gornji Radgoni, leto kasneje obnova šole v Radenci in na koncu izgradnja druge faze osnovne šole v Vidmu ob Ščavnici, Spodnja Ščavnica pa bi naj namesto vrta dobila predšolsko varstvo s celodnevno malo šolo, pa se poraja že danes tudi vprašanje vrednosti takšnega skrčenega programa. Še vedno niso opravljeni predračuni in torej ni dovolj finančnih pokazateljev o tem, koliko bodo naložbe veljale.

Kakorkoli že, vsem ne bo moč ustreči in nekatere naložbe se bodo prenesle v naslednji referendumski program. Prioritetni vrstni red pa se bo lahko korigiral izključno po samoupravni poti, kot je bil tudi sprejel. Takšnega usklajenega bo potrebno sprejeti istočasno s spremembami srednjerečnega razvoja občine in posameznih krajevnih skupnosti. Najprimernejša pot bo prek osnovnih organizacij zveze komunistov in krajevnih komitene socialistične zveze do usklajevanja in koordinacije na občinski konferenci SZDL, in seveda na zborih krajanov in občanov.

Z nečim pa ne velja odlašati. To je s pričetkom investicij, za katere so sredstva že zbrana in zagotovljena.

V. Pavco

DRAŽJE STORITVE

Blizu 50 zahtevkov se je zvrstilo na skupnosti za cene skupščine občine v Murski Soboti samo glede predvidenih podražitev gostinskih in obrtniških storitev v zasebnem sektorju. Ob upoštevanju selektivnega pristopa in s primerjavo cene posameznih obratov člani skupnosti niso mogli prekršiti dogovora, ki predvideva najvišjo dovoljeno podražitev za 16 odstotkov. Tako so morali zavrniti šest neutemeljenih zahtevkov (skupno 22 zahtevkov) za povečanje cen gostinskih storitev, pri obrtniških storitvah pa je bilo teh primerov devet. Razen tega so sprejeli višje cene peciva in slaščičarskih izdelkov, pižvic in napitkov, ki sta jih predložila TOZD Hotel Diana in Gostinsko podjetje Zvezda iz Murske Sobote.

Skupnost za cene pa je tokrat potrdila tudi višje cene TOZD Komunala podjetja Sobota, pri čemer bodo storitve pri vodarni dražje za 15 odstotkov, kanalsčine za 16, javne snage za 18 odstotkov, ostale komunale za 14 odstotkov, kar velja tudi za tehtanje. Najbolj pa se bodo dvignile cene pogrebništva, in sicer namesto predvidenih 17 za 31 odstotkov, kar je posledica uvedbe podaljšane delovnega časa do 19. ure zvečer, s čimer so povezani tudi višji finančni stroški. Hkrati je odobreno tudi povečanje cen storitev šivanja po meri za individualna naročila, ki jo je predložila tovarna oblačil in perila Mura. Tu gre v povprečju za 16-odstotno podražitev; še najbolj moških oblačil, in sicer za 30 odstotkov.

Seveda pa so na skupnosti za cene številne zahtevke tudi zavrnili. Med drugim Vodnogospodarskemu podjetju Maribor TOZD Murska Sobota, ki so hoteli cene strojnih storitev in prevozov po kvalifikacijah za delovno silo povečati za 20 odstotkov, vendar so jim odobrili le 16-odstotno podražitev. Na knadno pa je prišla tudi zahteva stanovanjske skupnosti o celo 40-odstotnem povečanju cen najemnin za poslovne prostore, pri čemer se stanarine ne bi povečale. Ker se člani skupnosti za cene glede tega niso mogli poenotiti, bodo o tem razpravljali na naslednji seji.

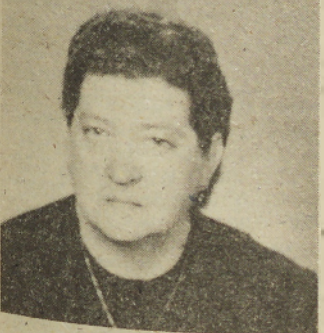
Milan Jerše

Uspeli s pesmijo

V praznični številki Vestnika in Kulturnih obzorij smo pod fotografijo mešanega sindikalnega pevskega zbora Štefan Kovač iz Murske Sobotice zapsali, da so pevi na tekmovalju pevskega zbora Slovenije prejeli bronasto plaketo mesta Maribor in priznanje. Poleg čestitk, ki si jih vsekakor zaslužijo, jim tokrat odmerjamo prostor, da povedo, kaj priznanje v njihovem skorajda peninastiletnem delovanju pomeni in kakšne načrte imajo za v bodoče. Seveda je še o marsikem drugem tekla beseda na eni od torkovih vaj, ko so prepevali tudi prekmursko narodno Vora bje.

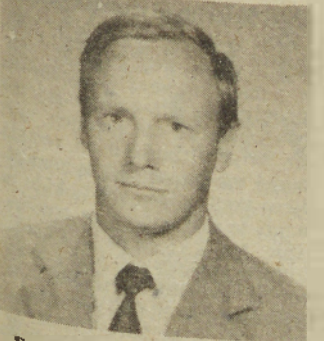
Koliko podobnih vaj je bilo potrebnih za prejetje bronaste plakete, se je glasilo vprašanje,

BOZINA KOREN poje pri zboru od samih začetkov, med najprijetnejšimi trenutki pa je bil prav prejem bronaste plakete mesta Maribor in priznanje za sodelovanje na tekmovalju pevskega zbora Slovenije Naša pesem 82. »To priznanje nam vsem veliko pomeni«, je dejala v imenu vseh pevcev. »Posebej zato, ker smo na tem tekmovalju bili neenaki boj z drugimi zbori, ki so sestavljeni iz samih glasbenih strokovnjakov in jim je glasbena dejavnost tudi poklic. Mi pa smo iz vseh poklicev, kar jih Prekmurje zmore, vseh starosti, pa tudi več kot sedemdeset odstotkov med nami jih ne razhira not. Omenjeni pa smo bili po enakih kriterijih kot drugi. Prav zato je za nas bronasta medalja toliko več vredna.«

zastavljeno vprašanje — Tomažu Kuharu — kije skušal iz pevec izvabiti kar najbolj ubrane glasove.

»Za dolo o bronaste medalje v Mariboru je bilo potrebnih nešteto vaj, ki so bile včasih bolj včasih manj učinkovite, na koncu pa se je pokazalo, da sedem mesecev intenzivnega dela ni bilo zastoj. Vso letošnjo sezono smo namreč namenili samo pripravi na za nas zelo pomembno — republiško tekmovalje pevskega zbora v Mariboru — je dejal. Na posebnem željo pa potem po predstavitvi s pesmijo zbor, ki ga vodi, predstavil tudi z besedo.

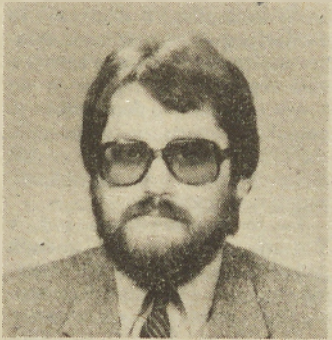
Predsednik mešanega pevskega zbora Sindikalnega pevskega društva Štefan Kovač iz Murske Sobotice je **ALBIN RODEŽ**.

»Zbor šteje dvainpetdeset pevcev različnih starosti. Najmlajši pevec ima sedemnajst let, najstarejši pa jih šteje več kot šestdeset.«

Prav tako kot starostni pa je velik tudi glasovni razpon.

»Glasovno razmerje ni najbolj idealno, je pozožil Tomaž Kovač. Svedilo je veliko več časa, pomankanje pa je

predvsem pri moških tenorjih. Zaradi tega je potrebno veliko dela in pozornosti tako pevec kot zborovodje, da zbor zveni ubrano in uglašeno. In to jim

Zborovodja **TOMAŽ KUHAR**.

predvsem v zadnjem času zelo uspeva.

Tako kot je zborovodja izpostavil vprašanje reševanja glasovnih razmerij, pa je predsednik mešanega sindikalnega pevskega zbora Albin Rodež posebej opozoril potrebo po čim prejšnjem reševanju prostorskih problemov.

»Naš zbor deluje že petnajst let in prav toliko časa se že selimo iz prostora v prostor, od gospodarja do gospodarja.« je poudaril. Prav zato v zadnjem času na upravnem odboru zbora namenjuje posebno pozornost prav vprašanju ustreznega prostora. Tako za vaje (ki sedaj potekajo v učilnici blagovno-ekonomskega centra) kot kotičku za sestajanje upravnega odbora in prostoru, kamor bi lahko postavili priznanja in druge predmete, ki jih je zbor v petnajstih letih pridobil.

ALENKA BRUNC je med mlajšimi pevkami, nastop v Mariboru je bil njen prvi pomembnejši prav gotovo pa ne zadnji nastop. Dijakinja je in po študiju se misli vrniti k zboru, pa tudi sicer se bo ukvarjala z glasbo, pravi. Tako ima zbor perspektivo.

»Zdaj imamo le nekaj omar, ki so na hodnikih in tako dostopne nezaželjenim nasilnežem. S tem, kar smo prav zdaj opravili in dosegli, pa bi morda lahko spomnili na kanček pozornosti v obliki primerne prostora tako za predmete, ki jih posedujemo, kot za sam zbor — za primeren življenjski prostor.«

Posebej, ker uspeh na mimnem republiškem tekmovalju pevskega zbora v Mariboru pevec ni uspeval. Že se namreč pripravljajo na tradicionalni tabor pevskega zbora v Šentvidu pri Stični, ki bo v juniju.

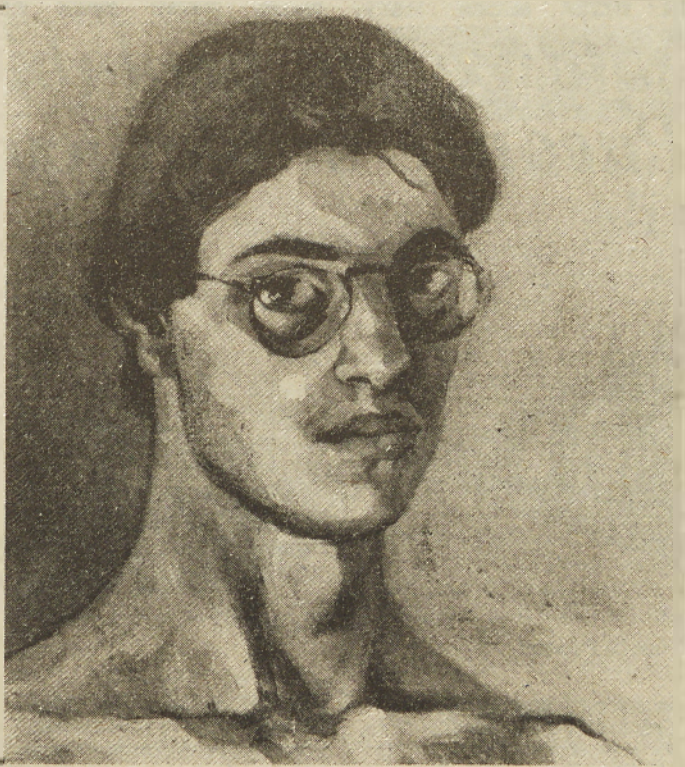
Prav tako pa bo zbor sodeloval na občinskih, medobčinskih, področnih in drugih republiških srečanjih. Verjetno pa bodo še letos pomurski pevci tudi peli Slovencem v Italiji in vrnili obisk Pirančanom, ki so bili v gosteh lani, ko so nadleževali pot tudi na sosednjo Madžarsko, s katero ima mešani pevski zbor Sindikalnega pevskega društva Štefan Kovač posebej utrjene stike.

Brigita Bayčar

PRVENEC NA PANNONII

Med slovenskimi udeleženci mednarodne likovne razstave Pannonia 81, ki je na ogled v galeriji soboškega kulturnega centra, je tudi mladi akademski slikar Jože Denko. Izvira iz Bakovec, študiral pa je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Pričujejoča je ena njegovih prvih razstav, na kateri sodeluje. Poleg avtoportreta (na sliki) razstavlja tudi portret Roma, pri katerem se z zanimanjem zaustavi marsikateri obiskovalec razstave v Murski Soboti.

JOŽE DENKO: AVTO-PORTRET, olje.

IZSEL JE

Kulturni poročevalec

Naslovnici tega dvomesečnega glasila Zveze kulturnih organizacij Slovenije — pred nami je aprilska, po vrsti letošnja druga številka — se sicer nista spremenili, dasiravno o tem v uredništvu že razmišljajo, zato pa je notranjščina posebej sveža, zanimiva in koristna. Bralcem — zlasti toplo jo priporočamo organizatorjem kulturnega življenja, kakor tudi vsem tistim, ki se tako ali drugače ukvarjajo s kulturo — se najprej ponuja nekaj zapisov s sedme seje konference ZKOS in program dela skupščine kulturne skupnosti Slovenije za to leto.

Jože Humer si je pod naslovom Skupaj z drugimi oblikovali izvajalsko ponudbo zamislil svojsko kramljanje o zakonu o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti in ljubiteljske kulturne organizacije. Vredno, da si ga preberete.

Rubrika Pogovor to pot zadeva arhivsko dokumentacijsko dejavnost, besedo pa ima Janko Liska, predsednik odbora ZKOS za zgodovino naprednih kulturnih gibanj. V stolpcih Sprašujete-odgovarjamo in Novo-zanimivo je kot običajno veliko uporabnih napotkov, sporočil in obvestil.

Vašo pozornost bo skoraj gotovo zbudil nekaj krajši zbir repik, ki govore o kulturnem vedenju, nemara pa boste v pravih avnanja vsaj preleteli zakon o evidenci znanstvenega, kulturnega, prosvetnega in tehničnega sodelovanja s tujino.

Z razmišljanjem »Kulturne tregerstvo« ena izmed najsplemenitejših zablod? dr. Miloš Ilič po sicer dokaj zahtevni poti — vpeljuje bralca v teorijo in filozofijo ustvarjalnosti in ustvarjanja. Sledita članek Jožeta Ostermana Ne kdo, ampak kako opravlja kulturno dejavnost (Razmerje med poklicnimi in ljubiteljskimi kulturnimi dejavnostmi) in razgibana tribuna o proslavljanju.

Ne po naključju — čeprav se zdi, da je posredi naključje — se razprava o proslavah in proslavljanju nadaljuje v rubriki Svetujemo, priporočamo.

Po delovnih organizacijah jim zna kot koristen pripomoček rabiti zapis Jožeta Varla Kakšna so in kakšna naj bi bila glasila delovnih organizacij. Obilo privlačnega branja se najde v Ljudeh in dogodkih (med drugim zapis o Kržankovih, družini kulturnikov iz Vučje gomile). Naši kroniki in Pod nakovakom (To se ne spodobi). Kot prejšnji pa je tudi tokratni Kulturni poročevalec popestren z raznovrstnimi plakati, letaki in fotografijami.

B. Ž.

Razvejani kulturni stiki

V Murski Soboti se je pretekli petek sestel odbor za stike izven Socialistične republike Slovenije pri občinski zvezi kulturnih organizacij in obravnaval letošnji program sodelovanja na kulturnem področju s sosednjim okrajem Kőrmend na Madžarskem. Jenersdorfom v Avstriji, pobrateno občino Paračin v Socialistični republiki Srbiji in z našimi delavci, ki so na začasnem delu v Ingolstadtu v Zvezni republiki Nemčiji.

Z oddelkom za kulturo pri okraju Kőrmend so že jeseni pripravili skupen predlog programa za gostovanje oziroma izmenjavo kulturnih skupin z obeh strani meje. Nekateri izmed dogovorjenih nalog kot so ugotovili na minuli seji odbora — so medtem že uresničili. Tako je na tradicionalni prireditvi Revolucionarna serenada v Kőrmendu 21. marca nastopil tudi komorni pevski zbor srednješolskega centra iz Murske Sobotice, ki je hkrati gostoval tudi v Porabju. Prav tako je v Porabju, in sicer v Stevanovcih, na Gornjem Seniku ter v Šakalovcih gostovala lutkovna skupina podružnične osnovne šole iz Dokležovja. Te dni — predvidoma 22. in 23. maja — pa bosta v Murski Soboti nastopila mladinski pevski zbor iz Kőrmenda, ki bo vrnil obisk srednješolskemu centru, kakor tudi kőrmendski odrasli pevski zbor, ki bo tako navezal stike s sindikalnim pevskim zborom Štefan Kovač iz Murske Sobotice. Le-ta bo na željo gostiteljev vrnil obisk jeseni. Za gostovanje pri naših sosedih pa se že pripravljata tudi folklorni skupini iz Beltincev in Motvarjevca, ki bosta nastopili na tradicionalni prireditvi ob podiranju majskega drevesa v Kőrmendu. beltinska skupina bo razen tega obiskala še Šakalovce v Porabju, s katerimi jih vežejo tradicionalni prijateljski stiki. Folklorna skupina iz Šakalovca pa naj bi tudi letos nastopila na folklornem festivalu v Beltincih.

Sodelovanje z ostalimi kraji, to je Paračinom, Jenersdorfom in Ingolstadtom je širšega značaja in se vanj vključujejo tudi socialistična zveza, kulturna skupnost ter občinska skupščina. Tako so v Jenersdorfu marca pripravili skupno razstavo likovnih umetnikov z obeh strani meje jeseni pa bodo tako razstavo pripravili še v Murski Soboti. Na gostovanje bodo prišli tudi madrigalisti iz Jenersdorfa. Iz pobratene občine Paračin letos pričakujejo gledališko skupino, ki bo nastopila na prireditvah ob Poletnem kulturnem tednu v Murski Soboti. Več let že poteka tudi sodelovanje s Slovenskim kulturnoprosvetnim društvom Lastovka iz Ingolstadta, katerega pokrovitelj je občinska konferenca Socialistične zveze Murska Sobotica. V času praznovanja 29. novembra in slovenskega kulturnega praznika v Ingolstadtu gostuje vedno tudi ena izmed kulturnih skupin iz soboške občine, društvo Lastovka pa se predstavlja na tradicionalnih srečanjih pri nas, ki bo letos združeno tudi s srečanjem izseljencev.

JOŽE GRAJ

Pota tamburaškega zborovstva

Zakaj so tamburaški zbori in njihovi nastopi bili nekdanj tako popularni, predvsem v tistih okoliših, ki so odmaknjena od kulturnih centrov, se pravi na vasi?

Odgovor na to vprašanje ima več plati: na tamburico in njej podobne instrumente se je zelo lahko naučiti igrati. Ta instrument je skozi dolga stoletja postal pravi ljudski in kot tak precej priljubljen pri narodu. Zbiranje vaščanov z nekim namenom (v tem primeru skupne vaje, učenje novih pesmi ...) je pomemben družbeni in družabni element, ki ga ni moč prezreti.

Kulturni prosvetitelji so, upoštevajoč vse te elemente, že takoj na začetku ponovnega razmaha tamburaškega zborovstva pri nas pripravili tudi ogromno glasbene literature za to vrsto glasbenega udejstvovanja. Le njim gre zahvala, da se je tudi v tej obliki ohranilo mnogo narodnih pesmi, vaščanom pa so tudi pripravili priredbe nekaterih del iz klasične glasbene literature.

Pravzaprav so se vsi ti elementi pojavili na nedeljskem festivalu (ali bolje rečeno — srečanju) tamburaških zborov severovzhodne Slovenije, ki je bil v Vučji vasi. Pri tem moramo omeniti, da se danes zborovodje ne znajdejo (ali pa ne morejo) pri iskanju tistega pravega notnega arhiva, ki naj bi bil temelj vsakega zbora. Slišeli pa smo mnogo priredb rač. Jugoslavijske ... skratka pesmi, ki so bolj priljubljene, brez posebne glasbene vrednosti. Kljub temu pa srečanje v Vučji vasi ni zgrešilo svojega namena, saj so pionirski, upokojski in tudi ostali tamburaški zbori iz Razkrižja, Črenšovec, Črenšjevec, Cirkovec, Ptuj, Ljutomera in seveda Vučje vasi pripravili lep in pisan nedeljski spored. Organizator, prosvetno društvo iz Vučje vasi, je srečanje vzorno pripravilo.

Dušan Loparnik

kulturni koledar

PETEK, 14. MAJA

GORNJA RADGONA — Ob 18. uri bo v avli osnovne šole glasbeni večer z nastopom mladinskega pevskega zbora glasbene šole iz Gradca, predstavili pa se bodo tudi mladi gornjeradgonski pevci.

RADENCI — Ob 20. uri bo v Kongresni dvorani hotela Radin koncert mešanega pevskega zbora KUD Ivan Kaučič iz Ljutomera.

SOBOTA, 15. MAJA

RADENCI — V koncertni dvorani bo ob 10.30 koncert mladinskega pevskega zbora iz Gradca v Avstriji. Koncert sodi v okvir izmenjav med gornjeradgonsko in graško šolo.

NEDELJA, 16. MAJA

RADENCI — Med 19. in 20. uro bo razstavnem salonu hotela Radin otvoritveni ogled razstave akvarelov dveh likovnikov iz Kraljeva: Maravića in Simića.

Prav tako v nedeljo bo v Kongresni dvorani hotela Radin nastop opernih solistov iz Ljubljane z opero Don Pasquale. Nastopili bodo Ladko Korošec, Sonja Hočevar, Rajko Koritnik, Marcel Ostaševski, Anka Prust in Leon Engelman.

VERZEJ — Ob 14. uri se bo v okviru Meseca narcis pričel kulturni program s prikazom starih šeg in običajev. (V primeru dežja bo prireditev v združnem domu).

PONEDELJEK, 16. MAJA

GORNJA RADGONA — Ob 19. uri gostuje v kulturnem domu gledališka skupina kulturno umetniškega društva Štefan Kovač iz Murske Sobotice. Naslov komedije s katero se predstavlja soboškimi ljubiteljem gledališča je Da, prav ste prišli.

TOREK, 18. MAJA

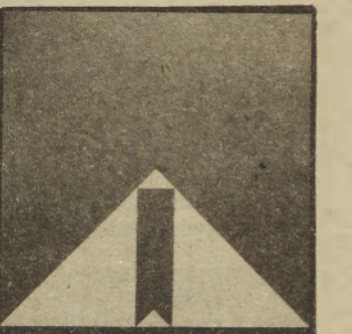
MURSKA SOBOTA — Ob 19. uri bo v galeriji soboškega kulturnega centra nastopil plesni orkester Ernesta Lukača, sodelujeta pa tudi humorista Geza in Kori.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji kulturnega centra je še vedno na ogled mednarodna likovna razstava Pannonia 81.

V študijski knjižnici kulturnega centra so razstavljena literarna dela Edvarda Kocbeka, Primoža Kozaka in Miroslava Krleža.

VERZEJ — V avli osnovne šole so na ogled dela likovnikov skupine 676: Iva Bošnjakoviča, Endreja Gönterja, Ota Jurgeca, Iva Hircija in Geze Kocana.

Iva Bošnjakovič: grafika.

LENDAVA — V galeriji Lendava je razstavljena otroška likovna ustvarjalnost mladičkov iz vzgojno varstvene organizacije Lendava in Šolarjev osnovnih šol lendavske občine.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: TA DOBRA STARA KUHA Pavleta Hafnerja (Cankarjeva založba), HIŠA OB MOČVIRJU Viktorije Holt (Pomurska založba) in DEKLICA IZ MIHOVEGA MLINA Iva Zorman (Mladinska knjiga).

Nova šola velika pridobitev za Puconce in okolico

Prav gotovo se občani krajevne skupnosti Puconci, ki vključuje naselja Gorico, Salamence, Vaneč, Dolino, Bokrač, Markišavce in Puconce, najbolj veselijo nove osnovne šole, ki bo v Puconcih.

Sedanji prostori, kjer pouk poteka so neprimerni, zato je bila gradnja nove šole nujno potrebna.

Računajo, da bo šola brez te lovalnice zgrajena do novega šolskega leta. S tem pa se bo tudi izpolnila desetletna želja občanov krajevne skupnosti Puconci.

V tej krajevni skupnosti kljub nekaterim težavam uspešno uresničujejo zastavljene naloge v tem srednjeročnem obdobju. S pomočjo krajevnega samoprispevka in prostovoljnimi delom so že dosegli veliko postoriti za napredek posameznih krajev, računajo pa, da bo tako tudi v prihodnje. V lanskem letu so se lotili gradnje mrtvašnice na Vaneči in v Puconcih ter rekonstrukciji električnega omrežja v Dolini in na Vaneči. V Salamenci so adaptirali vaškogasilski dom, ki je namenjen za kulturne in druge prireditve. V Puconcih so nabavili gasilski avtomobil, kupiti pa ga nameravajo tudi v Markišavcih in na Vaneči.

TELEFON V VSA NASELJA

V krajevni skupnosti Puconci imajo doslej urejeno telefonsko povezavo le v naselju Puconci, prizadevajo pa si, da jo bodo letos uredili v naselju Gorica, zatem pa tudi v ostalih krajih na območju krajevne skupnosti Puconci.

Ker pa so naselja zelo raztresena, kar terja precejšnja sredstva, ki jih sami ne bodo zmogli, računajo tudi na pomoč drugih dejavnikov. V krajevni skupnosti

Naselje Puconci.

Puconci si tudi prizadevajo, da bi primerno uredili cestno omrežje, kar je pomembno tudi zaradi prevoza otrok v vzgojnovarstveno ustanovo in osnovno šolo. Zato nameravajo predvsem urediti cesto Bokrač—Dolina tako bi bila možna krožna avtobusna zveza Sebeborci—Bokrač—Dolina—

Vaneča—Puconci. V vseh naseljih bodo tudi uredili požarnovarnostne baze. V Puconcih bodo za kulturne in druge prireditve usposobili dvorano v vaškem domu, v Bokrač pa bodo pričeli z gradnjo prostorov za gasilsko upremo. Prizadevajo si tudi, da bi v vseh naseljih krajevne skup-

Nova osnovna šola v Puconcih.

nosti uredili vprašanje pitne vode in odlagališča za smeti.

ZDRUŽENO DELO IMA RAZUMEVANJE

Pri realizaciji programa krajevne skupnosti Puconci sodeluje združeno delo, predvsem Proizvodnja kremenčevega peska in Opekarna, ki imata veliko razumevanje za potrebe krajevne skupnosti. Zadovoljni pa so tudi s sodelovanjem samoupravnih interesnih skupnosti občine Murska Sobota, zlasti za vzgojo in izobraževanje, cestno komunalno in požarno varstvo. Prav to sodelovanje je izredno velikega pomena za hitrejši razvoj celotne krajevne skupnosti.

USTANOVILI KO ZZB

V končni fazi so spremembe in dopolnitve statuta krajevne skupnosti Puconci, temeljnega samoupravnega akta, ki je tako usklajen z zakonodajo in prilagojen krajevnim potrebam. V krajevni skupnosti Puconci pa so zastavili tudi široko akcijo evidentiranja in kandidiranja delegatov v delegacije krajevne skupnosti, pri čemer je pomembno vlogo odigrala SZDL. Prav pri tem so občani pokazali velik interes, hkrati pa se tudi množično odzvali na nedavnih volitvah, s čimer so izpričali visoko samopravno zavest in željo za nadaljnji razvoj krajevne skupnosti. Pred kratkim so tudi ustanovili krajevno organizacijo ZZB za krajevni skupnosti Brezovci—Puconci, kar pomeni pridobitev za ohranjanje tradicij NOB zlasti med mladino, ki je na območju krajevne skupnosti Puconci zelo aktivna. Sicer pa se v Puconcih ponašajo tudi z delavnim društvom Partizan, ki je nosilec športno-rekreacijske dejavnosti, bogato kulturno dejavnosti in pa delavnimi gasilskimi društvi v vseh naseljih. Feri Maučec

KOMENTIRAMO

S statutom bliže krajanom

V javni obravnavi je gradivo skupščine SR Slovenije Uresničevanje sklepov, stališč in priporočil o nadaljnjem razvoju krajevnih skupnosti. Gre za sintezo spoznanj in dognanj o delovanju in uveljavljanju krajevne samouprave v najširšem pomenu te besede v naši republiki, ki naj bi jo do konca tega leta še dopolnili in jo nato kot osnovo za oblikovanje stališč in sklepov skupščine SR Slovenije sprejeli na republiških skupščinskih zborih.

To je priložnost, da tudi v Pomurju, kjer je po zadnjih podatkih organiziranih 83 krajevnih skupnosti (10 v Gornji Radgani, 18 v Lendavi, 12 v Ljutomeru in 43 v Murski Soboti), temeljito pretehtajo, kaj »se dogaja« v teh temeljnih samoupravnih in hkrati specifičnih interesnih skupnostih kot samoupravni in oblastni osnovni političnega sistema.

Ena od posebej zahtevnih nalog bo nesporno dopolnjevanje in usklajevanje statuta, saj se kot njihova poglavitna hiba kaže preproščena in neprilagojena posebnostim posamezne krajevne skupnosti. Kjer so statute že uskladjali z dosedanjimi spremembami in dopolnitvami zakonodaje, delo ne bo prenaporno, kjer pa ne, bodo morali pošteno pljuniti v roke. Pri tem pomoč socialistične zveze ne bi smelo izostati, saj bi namreč prav ta morala pripraviti javno razpravo, ki bo med drugim prilika za »očiščenje« statuta vseh odvečnih in zlasti neživljenjskih, ponavljajočih se določil iz zakonov.

Priporočljivo bi bilo, da se v pomurskih krajevnih skupnostih zlasti skrbno lotijo samoupravne organiziranosti. V mislih imam — poleg skupščine in sveta, referendumov in drugih oblik osebnega izjavljanja, družbenopolitičnih or-

ganizacij, delegacij, družbenih organizacij in društev — predvsem splošne zbornice delovnih ljudi in občanov, ki so vse preveč zapostavljeni, pa najrazličnejše javne razprave, problemske konference delegacij, ki so pri nas sila redke in nenazadnje delovne sekcij pod okriljem frontno organizirane socialistične zveze. Na tem področju bi lahko mirno vzeli za zgled krajevno skupnost Razkrižje v ljutomerski občini, ki je za doslednejše prizadevanje v začetku letošnjega aprila dobila priznanje zvezne konference SZDL Jugoslavije.

V statutih krajevnih skupnosti bodo morale — kot že zapisano — najti mesto številne zakonske spremembe in dopolnitve. Najprej gre vsekakor za njihovo usklajevanje z republiškim zakonom o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, čeprav je čas za to potekel že leta 1980. Za tem bo veljalo vanje zajeti novosti glede organiziranosti SLO in družbene samozastite, stanovanjske samouprave (poudarek mora biti na novo opredeljeni vlogi skupnosti stanovalcev), neposrednega povezovanja organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti (nepogrešljiva je vloga sindikata) pri planiranju in samoupravnem združevanju sredstev, komunalne dejavnosti in se veliko tega. Znanu je tudi, da bo najbrž se letos sprejet zakon o stavbnih zemljiščih in da je v pripravi novelacija zakona o urbanističnem planiranju, kar bo prav tako treba vnesti v statute. In še na nekaj ne bi smeli pozabiti. Namreč, določene zastavljeno kolektivno delo, vodenje in odgovornost v krajevni samoupravi, kar so sicer že pred časom prinesla dopolnila republiške in zvezne ustave.

Branko Žanec

Murska Sobota

OBNOVA MESTNIH ULIC

V pomurskem središču Murski Soboti je vselej kaj novega. Občani premlevajo želje in možnosti, delajo načrte in z dokajšnjim optimizmom gledajo v čas, ki prihaja. S samoprispevkom so si uredili že marsikatero pereče vprašanje družbenega standarda, kar velja tudi za izgradnjo cestne infrastrukture in raznih komunalnih zadev. Prav v teh dneh potekajo večja vzdrževalna dela na več ulicah v

LEPŠE KERENČIČEVO NASELJE — Postavitev robnikov in asfaltiranje ulic bo tudi temu predelu KS Lendavska v mestu Murska Sobota dalo znatno lepši videz. Tekst in foto: M. Jerše.

mestu Murska Sobota. Letošnjo pomlad so delavci temeljne organizacije združenega dela Gradbeništvo podjetja Sobota v sodelovanju s posameznimi krajevnimi in samoupravnimi interesnimi skupnostmi ter delovnimi organizacijami opravili že precejšen del načrtovanih komunalnih del. Tako so v mestni krajevni skupnosti Park pred kratkim končali dela v Košičevi in Borovnjakovi ulici, kjer je šlo za večje izkope zemlje za navoz gramoza, postavitev robnikov, asfaltiranje in ureditev odtokov. Dela, ki so v celoti končana skoraj mesec in pol pred pogodbenim rokom, so stala okrog 1,55 milijona dinarjev.

V krajevni skupnosti Partizan gre ravno tako za urejanje več ulic. Med drugim so to ulice Daneta Šumenjaka in Ivana Regenta ter naselje Borisa Kraigherja, kjer ocenjujejo vrednost opravljenih del na približno 5 milijonov dinarjev. Poleg tega so izvršena tudi manjša ureditvena dela. Hkrati pa bi naj kmalu dokončali tudi z izgradnjo vodovoda v ulici Juša Kramarja ter vodovoda in kanalizacije v ulici Štefana Kuharja. V KS Lendavska pa potekajo večja dela pri ureditvi podaljška ulice Staneta Rozmana in Kerencičevega naselja. Medtem je ulica Staneta Rozmana že asfaltirana, v Kerencičevem naselju pa nameravajo po navozu gramoza in postaviti robnikov ulice tudi asfaltirati, kar bi predvidoma opravili v mesecu juniju letos. Sicer pa potekajo trenutno najboljše dela v Kerencičevem naselju in v mestnem kopalnišču, saj je bil zgrajen že leta 1938, popolnoma dotrajal. Kot računajo, bodo izvajalska dela nared do začetka letošnje kopalne sezone, kar bo nedvomno pomembna pridobitev ne le za Sobočane.

Milan Jerše

ČLOVEK IN NJEGOV POKLIC

DEDEK S KAMERO

83-LETNI ALOJZ ŽBUL S SOTINE SE ŠE NE DA

Ko sem se odpravil na obisk k 83-letnemu Alojzu Žbulu, si nisem delal skrbi, da ga morda ne bom našel, saj sem bil prepričan, da sedi doma pri peči in vleče pipo. Toda ušel sem se: Alojz je bil zdoma.

Njegova žena mi je dejala, da se je s kolesom odpeljal v Rogošovce.

„83-letni dedek na kolesu?“ sem se zdržnil, ona pa mi je pojasnila, da ne mine dan, ko dedek ne bi kolesaril. Ker srečanja s tem nenavadnim človekom nisem hotel odložiti, sem se čez dobro uro vrnil na Žbulovo domačijo in pred hišo zagledal kolo. Razveselil sem se, saj sem bil povsem prepričan, da se je dedek vrnil s potepa.

„Trinosemdeset let sem star, toda ni ga dneva, ko ne bi sedel na kolo; človek mora pač skrbeti za dobro telesno stanje, posebej še, če ima tako lepa leta kot se z njimi ponašam jaz,“ mi je odvrnil Alojz na vprašanje, zakaj kolesari.

Alojz Žbul se je rodil 1899. leta. Že z 12 leti si je šel služiti kruh. De-

lal je na raznih kmetijskih posestvih v Jugoslaviji in na Madžarskem, 1929. leta pa jo je mahnil v Francijo, kjer je ostal do 1932. leta.

Prvi zaslužek je porabil za nakup kolesa. Kako je bil srečen, ko se je peljal z njim! Tega se še zdaj dobro spominja in pravi, da so ga naša dekleta, ki so bila na začasnem delu v Franciji, zelo rada gledala. Še več uspeha pa je imel, ko si je kupil fotoaparata . . .

„Fotografski aparat sem si pravzaprav še bolj želel kot kolo. Hotel sem namreč postati „slikar“, saj je bilo v tedanjem času fotografiranje za mnoge neizpolnjena želja.

Če si imel fotoaparata, nisi bil kdorkoli! Sicer pa sem se kmalu naučil tudi razvijati filme in izdelovati slike. Tako sem „na ceni“ še bolj pridobil,“ se je pošalil Alojz.

Mladič s kamero si je želel domov. Le zakaj bi se mučil na farmi, ko pa lahko doma živi lagodno življenje s pritisikanjem na sprožilec

83-letni Alojz Žbul iz Sotine še vedno hrani 50 let staro leseno kamero, s katero je zaslužil prve dinarčke. Foto: Š. S.

fotoparata, si je mislil in se naposled spet vrnil v Sotino.

„Začela se je torej moja fotografska „kariera“. Prejšnji mali aparat sem kmalu zamenjal s profesionalnim velikim aparatom na plošče in začel na veliko slikati. Fotografiral sem vse: krste, poroke, birme, pogrebe, razna poljska dela, kraje, izdeloval sem slike za osebne izkaznice, potne liste, delal sem razglednice . . .“

Alojz Žbul me je povabil v sobo, kjer mi je pokazal množico starih slik. Pritegnile so me zlasti stare razglednice nekaterih gorških krajevnih središč, saj so na njih upodobljene mnoge zanimive stavbe, ki jih zdaj ni več. Funkcionarji posameznih večjih vasi bi morali pobrskati po Alojzjevi zakladnici in tako ohraniti pred pozabo in propadom nekdanje lepe podobe.

Preprostemu vaškemu mladiču, ki si je želel kolo in fotografski aparat, se je življenjska želja uresničila. Več kot 50 let sta bicikel

in kamera njegova vsakodnevna spremljevalca. Pravzaprav je v 50 letih menjal že več aparatov, vendar pa se ni poslovil od svojega prvega profesionalnega aparata, lesene škatle s harmoniko, ki jo tu in tam še zdaj uporabi za preslikavanje. No, s kolesi pa je neelastično drugače: prevozil je nešteto kilometrov, še zdaj pridno vrtil pedal, zato je seveda uničil tudi več koles.

„To, ki mi je še ostalo, pa moram vzdržati do moje smrti,“ je mečil

Jaz in vaščani Sotine pa pravimo, da bo Žbulov dedek prav gotovo moral kupiti še najmanj eno kolo, saj se tudi poslednje bo mogel izneveriti svoji lepi navadi — kolesarjenju. Pa še nekaj je, kar bi bilo dobro dobiti tudi dedku: sinova gostilna. Dobra kapljica, takorekoč na dosegu roke, pravijo, da dobro de tudi Alojzu, in če je ta reč menda celo „zdravilna“, potem lahko z gotovostjo pričakujemo trditve o dolgem življenju dedka s kamero in kolesom.

Š. SOBOČAN

V fotografski zbirki Alojza Žbula je mnogo starih krajevnih razglednic. Tale prikazuje nekdanjo podobo Grada. Foto: A. Ž.

kmetijska panorama

Pozornost proizvodnim stroškom in ne le licitiranju mesa

Kako zagotoviti dovolj mesa za potrebe v času turistične sezone ob nespremenjenih cenah. Rešitev išče v republiškem dogovoru. Ob praznih blagajnah slabi izgledi. Zapravljeno se tudi pri izvozu.

V Pomurju, kjer so v prvih treh mesecih letošnjega leta sicer zaklali več goved in prašičev kot v enakem obdobju leta 1981, mesarji pestimizmom pričakujejo rezultate prihodnjih mesecev. Do večjih zadržev pri klanju naj bi prišlo že v mesecu maju, saj na zavestno odredanje višjemu dohodu s strani kmetov ne gre računati v neskončnosti. Tačas se večji rejci, ki letno proizvedejo po 20 in več mlado pitanih goved, zavestno odpovedujejo dohodku, ki bi ga beležili, če bi živino prodali odkupovalcem s sosednje države. Večji dohodek pa bi sicer dobili, če bi živino v Pomurju, ki za pospeševanje kmetijstva dobijo od prodane živine 3-odstotno maržo.

Predstavniki ABC POMURKA, ki so združene klavnice v Pomurju, iščejo rešitev v dogovarjanju s predstavniki izvršnih svetov slovenskih občin, ki naj bi krile negativno razliko v ceni mesa za na območju občine prodane količine mesa. Pri tem velja omeniti pripravljenost in razumevanje predstavnikov IS slovenskih občin, ki pa ob dejstvu, da le-te nimajo denarja, ne vpliva optimizma.

Tačas so številni razgovori obravnavali konkretne sadove le s predstavniki občine Domžale, za pokrivanje razlik nastalih že v letu 1981 pa bodo "rešili" sredstva še v kranjski občini. To pa je za zdaj tudi vse. Res je, da bodo 9 dinarjev za kilogram odkupljene žive teže po spoznanju združevalce vse slovenske občine, in na ta način prevzele del odgovornosti za oskrbo z mesom, kaj več pa ob praznih blagajnah občin ni pričakovati niti na ravni republike.

Nastale težave najbolj pestijo pomurske rejce in mesarje, saj ima le klavnice soboške Mesne industrije glede na to, da oskrbuje več občin, republiški značaj. Manjšim, občins-

izguba, ki je v pretežni meri nastajala pri prašičih, pitanih z drago na drugih območjih Jugoslavije dokupljeno koruzo, se v vse večji meri javlja tudi pri izdelkih iz mesa. Mesarji jo skušajo na ta način, da vse manj uporabljajo predpisano kvaliteto izdelkov. Zato bo pozornost morala v večji meri veljati tudi kot nosilec vrednosti in ne kot element pridobivanja dohodka.

klavnice, so izgube pokrile lokalne družbenopolitične skupnosti oziroma občine.

Zato bi veljalo iskati rešitev za največje, kot tudi ostale oskrbovalce slovenskega tržišča z mesom v republiškem dogovoru o pokrivanju disperziranih med odkupnimi cenami živine in prodajnimi cenami svežega mesa.

Če pri prašičih, ki jih Mesna industrija v Murški Soboti mesečno

zakolje 10 tisoč ob tem številu beležijo mesečno 20 milijonov novih dinarjev izgub. Ob tem velja posebej omeniti, da prašičev ni več. Slednje ni nič čudnega, če je nastavljena odkupna cena na 78 dinarjev, dejanska lastna cena prašičev pa že tačas znaša 82-85 dinarjev. Ob tem pa se je zaradi pomanjkanja ustreznih sestavin za krmilo iz uvo-

Naša mesna industrija, pa tudi rejci so „izvseli“ na številnih licitacijah prodaje na tuja tržišča. Ob neustreznih stimulacijah stane tona v Jugoslaviji prirejenega mesa od 2.200-2.400 dolarjev, Francozi in Irca pa meso prodajajo za 1.800 dolarjev. Tačas izvažamo le „milanski rez“ v Italijo in v manjših količinah v Jordanijo. Ob velikih transportnih stroških in 5-odstotnem priznavanju kala pa s stimulacijami vred za kilogram izvoženega mesa dobimo le 53-54 dinarjev, kar je znatno oziroma več kot 80 odstotkov manj, kot velja meso na domačem tržišču.

za poslabšala še konverzija (prirast) na 4 kg krmila za kg prirasta.

Mesne industrije so zato poslale poziv IS SRS, da pomaga pri reševanju položaja v tej branži gospodarstva. Tačas je stanje v klavnih tako, da se imajo za to, da ne stojijo, zahvaliti le odločitvi Republiškega sklada za rezervo, ki je na IS SR Slovenije naslovil apel, da se klavnice zagotovijo krediti za obratna sredstva — oziroma omogoči obratovanje.

Sicer pa so v Pomurju, bolje v ABC POMURKI, kljub težavam v prvih treh mesecih letošnjega leta zaklali 6.407 mladih pitanih goved, kar predstavlja realizacijo 25,8 odstotka letnega plana, 1.395 starih krav oziroma 98,8 odstotka s planom predvidenih količin, prašičev so v klavnici zaklali 36.950 in tako previden obseg klanja za prve tri mesece uresničili s 95,5 odstotka. V enakem obdobju so Pomurkinji kmetijski mlekarjem nudili 107.355 hektolitrov mleka, ker je 94,4 odstotka načrtovanih količin, brojlerjev pa je klavnica DO Agromerkur dala v promet 1.877 ton.

Lani se je zatikalo predvsem v govedoreji, saj so klavnice v Sloveniji namesto 41.000 ton dobile iz domačih hlevov le 36.700 ton govejega mesa. Prireja je bila sicer večja, saj so kmetje veliko govedi prodali na Hrvaško, kjer so bile odkupne cene višje kot v Sloveniji.

V letošnjem letu naj bi govedorejci spodbujali s premijami za povečanje stalaža osnovne črede, za plemenske telice, za teleta za pitanje, za plemenske bibe, za pridobivanje krme. Za vse naštetega naj bi Zivorejska poslovna skupnost Slovenije ter republiški in občinski skladi za intervencije v kmetijstvo zbrali 680 milijonov dinarjev. Te premije naj bi pripomogle k temu, da bi letos iz domačih hlevov poslali v klavnice v Sloveniji 42.500 ton govedi, kar je za 17 odstotkov več kot lani.

OD MOLZNIC DO PITANCEV

Da je življenje in delo na kmetih zdravo, smo se vnovič prepričali pred kratkim, ko smo se oglasili pri Mihi Senekoviču. Ta 75-letni gospodar, ki se je na sedanje posestvo v Lomanoše sicer priženil, z zemljo in delom na njej pa se družil že tudi prej, lahko rečemo vse svoje življenje, še vedno izžareva polno elana, dobre volje in seveda tudi zdravja in popirne za vsako kmečko opravilo. Še vedno vitek in postaven možakar pa je tudi poln izkušenj, ki si jih je pridobil v teh desetletjih kmetovanja.

NEKDAJ PRIZNAN PROIZVAJALEC MLEKA

Pri Senekovičevih že dolga leta sodelujejo z gornjeradgonsko kmetijsko zadru-

gle mлека ne pokrje v zadostni meri.

... REDI DANES PITANCEV

Zato so se na tej kmetiji usmerili na rejo pitancev. Danes jih premore njihov moderniziran hlev šestnajst. Prejšnja leta pa jih ni bilo nikoli manj kot dvajset.

„Zaradi komasacijskih del so nam zorali travnike in smo bili letos prisiljeni nekoliko zmanjšati število pitancev. No, pa nič zato, to bomo že nadomestili prihodnje leto. Takrat bo tudi lažje kmetovati, saj bomo imeli vso zemljo v treh kosih, kar bo mnogo lažje za obdelavo v primerjavi s sedanjimi osemnajstimi parcelami. Ja, živino oddajam seveda zadruzi, kam pa bi jo

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

go, saj so hitro uvideli prednost zadržane proizvodnje. Ko so bili krediti še ugodnejši, so si nabavili vso potrebno mehanizacijo za delo na 9 hektarjih obdelovalne zemlje in za pomoč pri živinoreji, za katero so se odločili že pred mnogimi leti. Miha Senekovič se še prav dobro spominja teh začetkov. Obraz mu zažari, ko se v pogovoru dotaknemo proizvodnje mleka.

„Naša hiša je znana po dobrih rezultatih v proizvodnji mleka. Se ne tako dolgo nazaj smo se s to proizvodnjo resno ukvarjali. Toda težko je zadržati visoko mlečnost krav. Tudi najboljše krave molznice dajejo največ mleka le tri do štiri leta, kasneje pa vedno manj. Pri nas smo imeli šest zares dobrih mlekaric, od teh smo namolzi tudi nad 4000 litrov mleka na leto. Dve sta bili celo iz Švice, ti sta bili še posebej kakovostni. Za uspehe v mlekarstvu sem prejel tudi priznanje Zivorejskega zavoda iz Murske Sobotice.“

Tako je obudil spomine Miha Senekovič, zamolčat pa ni tudi druge stvari, ki ga je počasi odvrnila od proizvodnje mleka. Pravi namreč, da je mlekarstvo vedno manj donosno, saj so krma in krmila draga in stroškovna

drugam? Letos bomo oddali verjetno sedem glav. Nam razklada počasi načrte.

„Verjetno se bomo ukvarjali z rejo pitancev še precej časa, saj smo v to precej vložili. Tako imamo vse stroje za silažo in štiri silose, v katere spravljamo doma pridelano krmo. To je v glavnem koruza, nekaj pa tudi ostalih poljščin.“

Tako kmetujejo danes pri Senekovičevih. Pridno in moderno. Gospodar že dolgo nima vsega dela samega skrbi, pri delu mu pomagajo še hčerka in zet ter vnuk. V tega polaga še največ upov, da bi se trajno zapisal kmetijstvu in ostal doma na zemlji.

To nam je povedal, ko smo se pogovarjali o njihovih dolgoročnejših načrtih. Ponosen je nanj, ker ima veselje do kmečkega dela in zato ga ne skrbi, da bi njihova kmetija — kot žal nekatere tudi v teh krajih — ostala brez pravega naslednika.

„Le celodnevna osnovna šola mu daje vedno manj časa za delo doma, kar je slabo za kmetijstvo.“ se nam je gospodar še malce potožil ob koncu našega obiska.

V. Paveo

ZANIMALO VAS BO

Traktorji nadloga ali korist

Občinski upravni organ za notranje zadeve v Lendavi ugotavlja, da je v tej občini sedaj registriranih 2533 traktorjev, to pa pomeni, da imajo traktor v domala vsakem drugem gospodinjstvu. Ne spuščam se v polemiko o tem, ali je toliko traktorjev zares potrebnih, ali so popolnoma izkoriščeni glede na izredno razdrobljenost obdelovalnih zemljišč, gre za drugo zadevo, ki bode v oči zlasti, ko govorimo o samozaščitnem obnašanju. Ugotovljeno je namreč, da lastniki traktorjev redno ne opravljajo tehničnih pregledov, čeprav pooblaščenca delovna organizacija Integral — strojne delavnice prihaja na željo občanov v sleherni krajevno skupnost in tam opravi tehnične preglede. Če se vozite po naših cestah in srečujete traktorje, se včasih vprašate, ali imajo vsi, ki traktorje vozijo, to tudi dovoljenje. Včasih so vozniki traktorjev tudi otroci, zato ni nič čudnega, če je vsak dan več nesreč prav s traktorji. Ker smo se v letošnjem letu dogovorili ob akciji Nič nas ne sme presenetiti tudi za prometno varnost, bi kazalo tudi tem vozilom nameniti več pozornosti. Jani D.

V POMURJU DOSEGAMO SVETOVNI VRH

Priznanja 140 rejcem, ki letno oddajo prek 4600 litrov mleka po kravi

Na priložnostni slovesnosti v KŠC Rakičan je predsednik Zivorejske veterinarskega zavoda za Pomurje 140 proizvajalcev mleka podelil plakete Zivorejske poslovne skupnosti Slovenije. Plakete so prejeli rejci krav mlekaric, ki redijo najmanj pet krav, pri katerih dosegajo letno proizvodnjo prek 4600 litrov mleka. Med slednjimi je bilo 15 rejcev, ki so v letu 1980 od krave oddali več kot 5500 litrov mleka.

Za dosežene uspehe gre zaslugi v prvi vrsti rejcem in strokovnim selekcijskim službam v kmetijskih zadruzah in Zivorejsko veterinarskemu zavodu za Pomurje. Ne gre namreč prezreti, da so po zaslugi več kot desetletnega narečnega izbora črede in sestave hrane pomurski rejci s kombinirano lisasto pasmo dosegli spodbudne rezultate, ki nič ne zaostajajo za dosežki v Zivorejsko razvitih deželah. Doseženi rezultati pa obvezujejo družbo, da rejcem zagotove potrebne količine superkoncentratov za izboljšanje kvalitete osnovne krme, ki pomembno vpliva na izkoriščanje dednih zmožnosti po-

murske črede. Govedorejci menijo, slednje je v govoru na slavnosti posebej poudaril tudi mr. Milan Erjavec, da je nedopustno, da devize, ki jih zaslužimo z izvozom goveda, uporabimo le za uvoz beljakovinskih sestavin za krmiljenje prašičev in perutnine. Hkrati mesna industrija izgubi zaradi neustrezne razlike med nakupnimi in prodajnimi cenami prašičev delno krije z rentabilnejšo proizvodnjo govejega mesa.

Pri tem ni potrebno posebej omenjati negativnih posledic pri proizvodnji govejega mesa in mleka ob krmi brez beljakovinskih superkoncentratov. Potrošniška družba, ki želi dovolj mesa in mleka, bo zato morala zagotoviti možnost za uvoz vsaj minimalnih količin beljakovinskih superkoncentratov, da bodo rejci lahko tudi v prihodnje „želi“ rezultate načrtnega izbora goved oziroma dednih prednosti pomurske črede in dobrih naravnih pogojev za rejo govedi v Pomurju.

Zato so strokovnjaki po slavnostnem delu srečanja proizvajalcev mleka pripravili še strokovna predavanja o prehrani goveje živine v času pomanjkanja nekaterih surovin iz uvoza. Boris Hegeduš

KG Rakičan dobil 21 „popolnih“ upravljalcev kmetijske mehanizacije

Pred kratkim so podelili spričevalo 21 traktoristom, ki so na KŠC Rakičan 11 tednov obiskovali tečaj, na katerem so poslušali teorijo kmetijskega strojništva, agromehanike, motoroznanstva in strojeslovja. Teoretični del izobraževanja pa so dopolnjevali tudi s praktičnim delom na kmetijski mehanizaciji. Po preizkusu znanja so tečajniki, ki so vsi zaposleni v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, dobili spričevala o pridobljenem znanju II. stopnje zahtevnosti za uporabljanje kmetijske mehanizacije.

Ne gre prezreti dejstva, da je traktoristom stroške šolanja poravnala DO KG Rakičan, ki je tečajnikom plačala tudi kosilo in potne stroške v času šolanja. V Kmetijskem gospodarstvu imajo namreč dobre izkušnje s predhodnimi tovrstnimi oblikami izobraževanja, zato vedo, da se dinar, vloženi v šolanje kadrov, večkratno povrne. Že doslej starejši tečajniki, ki so tovrstno šolanje končali pred leti, beležijo manj okvar in lomov na strojih. Izboljšali so tudi kvaliteto del na poljih. Hkrati pa je manj ozkih grl v času sezonskih del, saj so se vsi tečajniki usposobili za upravljanje kombajnov in drugih kmetijskih strojev. S tovrstnimi tečaji, pri katerih pri preverjanju znanja sodeluje tudi predstavnik tovarne kmetijskih strojev Zmaj, bodo v Rakičan nadaljevali tudi v prihodnje. - Boris Hegeduš

Znanje za devize

Pravilnost odločitve o skupni proizvodnji brezvirusnih sadnih sadik na kooperacijskih osnovah, ki so jo združeni kmetje zadruge Panonka zastavili pred leti, se je ponovno potrdila s pred dnevi podpisano pogodbo o lon poslu za nizozemsko tvrdko Hillebrand.

Nizozemski partner, ki je v večletnem sodelovanju s Panonkinimi kmeti našel skupno računico, je podpisal pogodbo o vzgoji 50.000 brezvirusnih sadnih sadik, ki jih bodo za potrebe nizozemskega in drugih tržišč v zapadni Evropi vzgojili kmetje na hribovitem Goričkem v Prekmurju.

Tvrdka Hillebrand je po dogovoru v ta namen že poslala 50.000 brezvirusnih podlag M-26 in M-9. Podlage je posadilo na površini 1,5 hektarjev pet kmetov v Krašjih pri Cankovi v Prekmurju. Nizozemski partner bo avgusta poslal še brezvirusne cepiče tistih sort sadja, po katerih je tačas največje povpraševanje v Evropi. Jeseni v prihodnjem letu bodo kooperanti KZ Panonka sadike vrnilo nizozemskemu partnerju. Vzgoja sadik se bo kmetom plačala z okoli 150 tisoč nizozemskih guldnov (po ta čas veljavnem tečaju 1,104 milijona deviznih dinarjev) oziroma s tremi guldni po sadiki. Prednost na kooperacijskih osnovah zastavljene proizvodnje je predvsem v tem, da so podloge in cepiči v Jugoslavijo uvoženi začasno brez carine, kar pomeni, da njihova cena ne bo previsoka potem, ko se bodo kot brezvirusne sadike kvaliteta sadja pojavili na zahtevnem konvertibilnem tržišču zahodne Evrope. V primeru, da KZ Panonka sama najde kupce za brezvirusne sadike, bo zaslužek po sadiki še znatno višji.

TURNIŠCE: cene pujskov

Četudi so pretekli četrtek (6. maja) rejci pripeljali na turniško sejmišče enkrat več pujskov kot teden dni prej, več kupcev ni prišlo do nakupa. Najvišja cena je bila 5.000,00, najnižja pa 4.000,00 dinarjev za par pujskov.

Kaj z lendavsko klavnico?

ABC Pomurka Mesna industrija TOZD Predelava mesa Lendava, kakor se sedaj imenuje nekdanja lendavska klavnica, posluje z izgubo že več let. Pripravljajo sanacijske programe, ki pa v končni fazi ne odpravijo izgube. Izvršni svet lendavske občinske skupščine sodi, da so osnovni vzroki za izgubo neusklajenost cen mesa in mesnih izdelkov in pomanjkanje obratnih sredstev, namemanje dragih kratkoročnih kreditov, visoki prevozniki stroški, dotrajala strojna oprema ter seveda neugoden asortiman izdelkov z obstoječimi predelovalnimi zmogljivostmi. Vse to je nedvomno res, čudno pa je, da v zadnjih treh ali štirih letih niso odpravili niti enega izmed omenjenih vzrokov, čeprav smo zvedeli, da so to zagotavljali tudi vsako leto v delovni organizaciji. Kaj je torej sanacijski program večletnega bolnika? Ali bo tudi letošnje leto v znamenju ugotavljanja že zdavnaj ugotovljenih vzrokov za izgubo, saj bo ta nedvomno tudi letos, če vzroki ne bodo odpravljani. Ljudje se navsezadnje vprašajo, zakaj je nekoč lendavska klavnica dobro poslovala, danes pa je v izgubi. Mar ni nekaj resnice tudi v tem, da je proizvodni program te temeljne organizacije tak, da niti ne omogoča drugačnega poslovanja kot takega z izgubo.

Jani D.

V Strukovcih bodo za dokončno ureditev vaškega gasilkega doma — prizidali so tudi primeren prostor za dvorano, v kratkem času spet prišli za delo. Vsako odlašanje precej slane. Foto: Š. Abraham

MURSKA SOBOTA

Poživeta aktivnost

V času 9. kongresa ZKS in v dneh po njem je bilo delo OO ZK na Zdravstveni šoli v M. Soboti še posebej opazno. V tem času so člani osnovne organizacije skupaj z marksističnim krožkom na šoli pripravili predavanje o nastanku in razvoju Komunistične partije Slovenije in Jugoslavije s posebnim poudarkom in razvoju le-te v Pomurju. Predavanje so popestrili s poslušanjem posnetka govora Edvarda Kardelja o socialističnem samoupravljanju.

V času kongresa so sprejeli v svoje vrste štiri nove člane in to tri mlade predavateljice in eno učenko, svoji najdljeletnejši članici Hildi Marganovi pa so ob tej priliki izročili spominsko darilo. V zvezi komunistov je že od leta 1948. Zdi se, da je delo šestnajstletanske OO ZK na zdravstveni šoli tudi sicer zelo oživelo, za kar ima precej zaslug sekretarka osnovne organizacije Darinka Skrjanec.

Marjan Pavlič

To je le del struge Kobiljskega potoka v Lendavi. Vanjo odtekajo vsemogoče mestne naplake. Struga je zapuščena in zarasla, zato tudi neprijetnih vonjav ne manjka. . . . Foto: J. Žerdin

HOTIZA

Vrsta akcij v letošnjem letu

Krajevna skupnost Hotiza, ki združuje vasi Kapca, Kot in Hotiza, načrtuje za letošnje leto več delovnih akcij. Na Hotizi bodo dogradili vodovod v naselju Grede in ga podaljšali do nogometnega igrišča in pokopališča. Zgraditi nameravajo transformator, zapisali pa so tudi, da bodo vzdrževali gasilski dom, staro osnovno šolo, poljske poti, mostove in dokončno uredili novo avtobusno čakalnico v naselju Ložič. Zgraditi pa nameravajo tudi dotrajani brod na Muri. Skupaj z vodno skupnostjo Mura iz Murske Sobotice bodo očistili oziroma regulirali potok Jedro. Želja krajanov pa je, da bi letos dobili nove telefonske priključke, oziroma javno telefonsko govornico.

V Kotu čaka vaščane ureditev poljskih poti, nakup parcele za gradnjo novega vaškega doma, na Kapci pa se zavzemajo, tako kot v Kotu, za nove telefonske priključke, vzdrževali bodo staro šolo, gasilski dom, pokopališče in vaški vodovod in uredili avtobusno postajo. J. Žerdin

Vcepljen divji jesen

Pogosto smo pričali igri narave. Tak primer smo zabeležili v Beltincih. Martin Skafar, upokojenec iz Beltincev, v prostem času rad posedli pod senčnikom divjega jesena, ki ga je vcepil. Martin goji ta jesen že dobrih 12 let. „Ko čez leto ozeleni, ima to pomembno lastnost, da je pod njim za polovico hladneje, kot drugje,“ je povedal Martin. Štefan Prša

BELTINCI

Naloge uspešno opravljene

Na nedavni razširjeni seji KO SZDL Beltinci so podali ugodno politično oceno o izvedbi delegatskih volitev in razpravljali o letošnjih akcijah. Menili pa so, da so z volitvami opravili le del nalog in da je drugi del nalog sedaj pred njimi. Vsi v krajevni skupnosti morajo delegacijam pri delu pomagati, saj bodo le tako lažje delale in zavzele stališča. A. H.

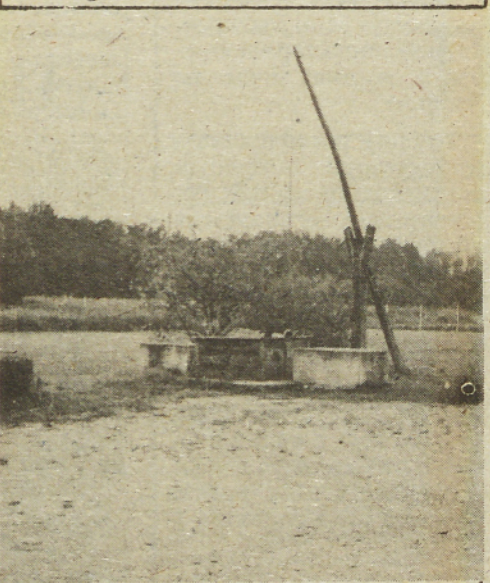
BUČEČOVCI

Ob otvoritvi igrišča turnir

OO ZSMS Bučečevci je ob prazniku dela organizirala nogometni turnir skupaj s TVD Partizan Križevci. Ta praznični turnir je bil hkrati otvoritev igrišča, ki so mu dali ime „Kalinovjak“. Igrišče so mladi iz Bučečevcev uredili sami. Na slavnostnem turnirju je sodelovalo kar 20 ekip. Prvo mesto so osvojili nogometaši iz Križevcev, drugo Vučja vas in tretje Radenci. M. Ohman

Pomlad je letni čas, ki privablja v naravo tudi veliko mladih. Tako je tudi skromna voda bližnjega potoka zvalila na svoj breg sosedovega fanta Milana, ki je na potoku zgradil kar precejšnje mlinsko kolo. Ko sem si ga ogledal, sem tudi sam ugotovil, da je bilo potrebno mnogo časa in truda, preden je bilo delo enajstletnega Milana dokončano. Kolo je izredno precizno napravljeno in se prav lepo vrtilo, obenem pa spominja na dobre stare čase. S. Zver

Etnografska zanimivost

V Pomurju je tu in tam vidimo stare lesene vodnjake. So svojevrstna zanimivost. Potem, ko so se Pomurci temeljito lotili gradenj vaških vodovodov, so take in podobne vodnjake začeli zanemarjati. Na sliki: leseni vodnjak na vzvod v počitniškem naselju v Moravskih Toplicah. Jože Žerdin

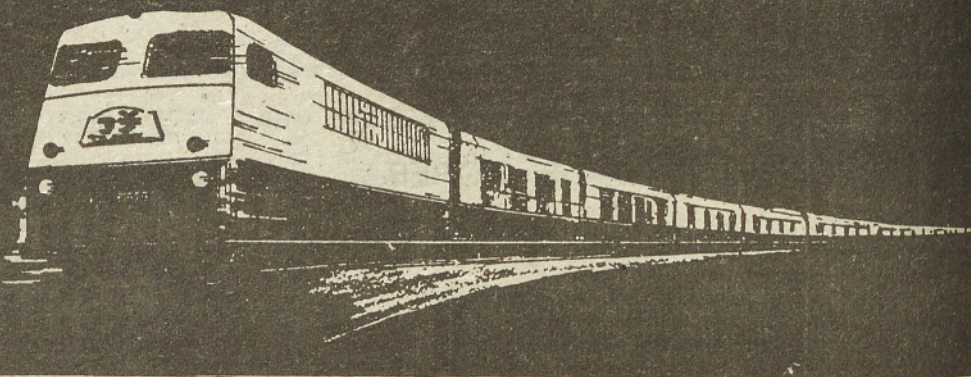
KOBILJE

Dramska skupina KUD v Kobilju je po dolgem času spet začela z delom. Tokrat pripravljajo ljudsko veselico „Klopčič“. Vaje imajo dvakrat tedensko, in sicer ob petkih in nedeljah. Prvo predstavo bodo imeli v poletnih mesecih. Če bo predstava v domačem kulturnem domu uspela, bodo gostovali še v okoliških krajih lendavske občine. K. Ščavničar

MELINCI

VOLKODLAKI

V Melincih že več let deluje kulturno društvo. Doslej so člani društva, predvsem mladi, pripravili nekaj odrskih del, proslave in drugo. V teh dneh pa je dramska sekcija kulturnega društva naštudirala dramo Volkodlaki. In še z njo predstavila na domačem odru, prav tako pa se bodo z delom, ki ima tri dejanja, predstavili še v okoliških krajih. J. Žerdin

VESTNIKOV VLAK 82' ali v treh nadaljevanjih o Koroški:

Mojcej, oh Mojcej

Nepreklicno: v soboto 5. junija odpelje iz Murske Sobotice letošnji Vestnikov vlak — končna postaja so Ravne na Koroškem — Izleti z avtobusi v bližnji in daljnji okolici — Kulturni program — Kaj je Koroška?

Mežiška dolina z nekaterimi obroblji. To je danes naša Koroška: poseben svet, samorasel, neukrotljiv kakor Prežihova Radmanca, ki ji zemlja ni bila samo kruh, marveč vsakodnevno nasilje, in otroci mimo pokore neskončno življenjsko veselje.

Do ganljivosti in zanosa neponovljiv primer trmastega, upornega, požganiškega samorastništva, ki ga živ hudič ne ugonobi . . .

Bilo je leta 1920, ko se je odločalo ali bo tudi širša Koroška pripadala k Avstriji ali k Jugoslaviji. Majhna vas Libelče, severozahodno od Raven (takratnega Guštajna) se je odločila, da hoče biti v Jugoslaviji. In so vsem deripetijam navkljub zmagali in še pretepali so se s svojimi oporečniki, ki so zagovarjali pripadnost Avstriji.

Trdi znajo biti Korošci, če gre za njihove pravice. Kot je znal biti trd tudi njihov in naš glasnik lepših časov Lovro Kuhar — Prežihov Voranc.

In tudi mehki so naši Korošci. Predvsem ko zapojejo. Saj ste že poslušali na primer Koroški akademski pevski zbor. Ali pa one čez mejo, ko so zapeli znamenite Kernjakove pesmi! Takole pravijo: en Korošec pevec, trije Korošci pevski zbor.

Tudi Pomurce veže nekaj s Koroško. Po letu 1200 se je v Prekmurje, na Mursko polje in v Slovenske gorice naselilo nešteto družin iz Koroške. Zgodovina nam pove, da so bili to težki časi. Ogrski kralj Matija Korvin in nemški cesar Friderik III sta sredi 15. stoletja opustošila naše kraje. In potem je nastala pravljica o kralju Matjažu in njegovi ženi Alenki, ki spita pod Peco, v bližini Raven na Koroškem. Pravljica pravi, da je kralj Matjaž ob neki priložnosti povabil svoje velikaše v vinograd, kjer so morali prijeti za motike in pridno kopati. Gospodi, ki ni bila vajena

Pa je samorastništvo na vsakem koraku. Recimo, kako se ženijo: Povsod drugod po Slovenskem neveste skrbno skrivajo svoje trebuhe, če že dovolj shajani javno razkazujejo materinsko srečo in predzakonski greh — ni večje sramote od oblotrupne neveste; samo če narava prehití cerkvene in posvetne zakone, tako da napoti novega državljančka le prehitro na ta solznodolinski svet, je lahko sramota še temeljitejša. Na Koroškem pa sploh ne! Najprej je treba kaj »pripugati«, prigospodariti, potem se da šele kaj skleniti na občini in pred fajmoštrom. Treba je videti, ali je vse v redu — navsezadnje, kaj pa bi z babnico ali z dedcem, ki ni za nič?

(Zakladi Slovenije, Cankarjeva založba, 1979)

CENA ZA IZLET JE 700,00 DINARJEV PO OSEBI. PLAČATE LAHKO V NAROČNIŠKEM ODDELKU VESTNIKA V MURSKI SOBOTI, TITOVA 29/1.

Prežihova bajta

trdega dela, so se brž naredili žulji na rokah in so omagali. Kralj Matjaž jih je potem ostro posvaril in rekel, češ, tako si morajo kmetje v potu svojega obraza služiti kruh.

Koroška živi danes drugo, resnično življenje, trdo kot je železarsko v ravenski železarni ali pa v mežiškem rudniku svinca.

In vendar vsemu trde-

mu in težkemu delu nam vkljub, znajo Korošci in njihče drug tako mehko in občuteno zapeti tisto znano: Mojcej, oh Mojcej, le vzemi mene . . .

(Dalje prihodnjič)

Pripravila:

JUŠMAKOVEC

TIŠINA

Poročil se bom s svojo ženo

Dramska skupina KUD »Ludvik Rogan« na Tišini je naštudirala komedijo Poročil se bom s svojo ženo. Pred domačim občinstvom v kulturni dvorani so jo uprizorili minulo soboto. Dokazali so, da se da z dobro voljo marsikaj narediti, zato tudi vstopnine niso zaračunali. F. Kuhar

KAMENŠČAK

PRVI USPEHI POCITNIŠKE DRUŽINE

Na pobudo mladinske organizacije so na Kamenščaku ustanovili počitniško družino in sprejeli zanimiv in pester letni program. Da bi lahko bili člani povsod tam, kamor se bodo podali, kar najbolj družabni, so za začetek organizirali plesni tečaj, kmalu nato pa še skupinski pohod na Triglav. Predsednik družine, skupaj z ostalimi, že načrtuje nove pohode.

Branko Jagrinec

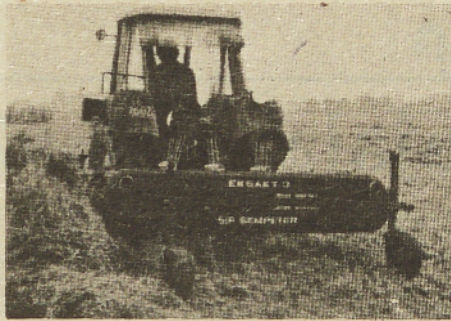

IMPORT-EXPORT

POLJOOPSKRBA

ZAGREB
POSLOVNI CENTER MARIBOR

SIP TRAČNI TRAKTORSKI OBRAČALNIK EKSAT 3

„POLJOOPSKRBA“ import—export Zagreb,
POSLOVNI CENTER, Maribor, Ljubljanska c. 7,

vam sporoča, da prodaja

- **Traktorje**
- **Motokultivatorje: AGRIA, GOLDONI, HONDA in GORENJE Muta**
- **Kmetijske stroje iz programa SIP-ŠEMPETER, TEHNOSTROJ — Ljutomer, OLT Osijek in CREINA Kranj in razne druge kmetijske stroje**

Potrebne informacije vam daje POLJOOPSKRBA Zagreb — POSLOVNI CENTER MARIBOR, 62000 Maribor, Ljubljanska cesta 7, tel. (062) 29-351.

PRODAJALNE v Mariboru, Ljubljanska cesta 7, tel. (062) 24-784 in Ulica XIV. divizije 73, tel. (062) 33-523 in v Murski Soboti, Lendavska cesta 37, tel. (069) 21-048.

ENOOSNA TRAKTORSKA PRIKOLICA 315.I

Osnovna šola Puconci **obvešča**, da bo vpis otrok v vrtec za leto 1982/83 v dneh od 24. do 27. maja 1982 v tajništvo šole.
Vpisovali bomo otroke stare od treh let do vstopa v šolo.

Orientacijski

vpis šolskih novincev

v obvezno pripravo na osnovno šolo (mala šola) za leto 1982/83 bo v dneh od 24. do 27. maja 1982 od 8. do 13. ure. Ob vpisu naj starši predložijo izpisek iz rojstne matične knjige. Vpisovali bomo otroke rojene od 1. 3. 1976 do 28. 2. 1977, po želji staršev pa tudi mlajše rojene do 31. 8. 1977.

Kmetijska zemljiška skupnost občine Murska Sobota, RAZPISUJE prsto delo in naloge

TAJNIKA

Za tajnika Kmetijske zemljiške skupnosti je lahko imenovana oseba, ki poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo kmetijske, ekonomske, gozdarske, pravne ali organizacijske smeri in
  - da ima 2 leti delovnih izkušenj
- Delo oziroma naloge se razpisuje za 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Kmetijska zemljiška skupnost občine Murska Sobota, Zvezna 12 do 31. maja 1982.

Delavski svet DO „GIDOS“ Lendava **razpisuje**

javno licitacijo

za prodajo:

- Pohtovorni avto AK—3 602 kub. cm znamke CITROEN** nevozen in neregistriran. Leto izdelave 1975 izklicna cena 8.000.— din
- Cisterno za odvoz fekalij 3000 litrov** izklicna cena 8.000.— din

Licitacija bo na dvorišču DO „Gidos“ Partizanska 93, Lendava v sredo dne 19. 05. 1982 ob 10.00 uri.

Udeleženci licitacije morajo pred pričetkom licitacije položiti varščino v višini 10 % od izklicne cene. Prometni davek plača kupec.

Ogled je možen 1 dan pred licitacijo na dvorišču DO „GIDOS“.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE MURSKA SOBOTA

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

VODJE DELOVNE SKUPNOSTI SSS

Pogoji:

- visoka izobrazba pravne, ekonomske ali gradbene smeri, — 3 leta delovnih izkušenj,
- zavzetost in družbena aktivnost pri uveljavljanju in razvijanju socialističnega samoupravnega sistema,
- poznavanje stanovanjskega gospodarstva,
- moralno-politična neoporečnost.

Nastop dela po dogovoru, vendar najpozneje do 1. julija 1982.

Kandidati naj v 15 dneh po objavi razpisa predložijo pismene prijave z ustreznimi dokazili na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota, Trg zmage 4.

Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 8 dneh po odločitvi skupščine SSS.

Delovna skupnost Zavarovalne skupnosti Triglav, Pomurska območna skupnost

objavlja dela in naloge

zavarovalnega zastopnika

v zastopu 8-114 Lendava-okolica.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še pogoje, da imajo najmanj končano osemletno šolo in da obvladajo poleg slovenskega jezika še madžarski jezik.

Za objavljena dela in naloge se združuje delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas in s posebnim pogojem poskusnega dela, ki bo trajalo tri mesece.

Osebni dohodek po Samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke, ter sredstev sklada skupne porabe.

Kandidati naj vložijo prošnje s kratkim življenjepisom na odbor za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja pri Pomurski območni skupnosti v roku 15-tih dni od objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30-tih dneh od zaključka objavnega roka.

Elektro Maribor,
TOZD ELEKTROGRADNJE IN MONTAŽA LJUTOMER

Delavski svet tozd razpisuje dela in naloge

vodenje tehniške službe

(tehniški vodja)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- diplomirani elektroinženir ali elektrotehnik,
  - štiri leta delovnih izkušenj od tega dve leti v elektrodistribuciji,
  - družbenopolitične in moralne vrline.
- Izbrani bo imenovan za štiri leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Tozd Elektrogradnje in montaža Ljutomer, Postružnikova 3, za razpisno komisijo. O rezultatih bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
NA SREDNJI DRUŽBOSLOVNI IN EKONOMSKI ŠOLI
MURSKA SOBOTA
Titova 4

razpisuje

prosta dela in naloge

SNAZILKE — za nedoločen čas

Pogoj: končana osnovna šola

Kandidate naj pošljejo prijave z dokazili na gornji naslov v 10 dneh po objavi razpisa in po možnosti se naj oglasijo v ravnateljstvu šole zaradi razgovora.

OBVESTILO

Udeležence „Plesnega tečaja za družabni ples 82“ obveščamo, da bo družabno srečanje v petek, 14. maja 1982 ob 19. uri v prostorih hotela „DIANA“.

Vljudno vabljeni!

Pripravljeni odbor

PETROL — TOZD TRGOVINA NA DROBNO MARIBOR SEKTOR MURSKA SOBOTA

objavlja
prosta dela in naloge

prodajalca II

na benc. servisu Rogašovci

POGOJ:

PK delavec — prodajalec ali dokončana osemletka. Odslužen vojaški rok. Dela in naloge združujemo za nedoločen čas.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema do 25. maja 1982 Petrol — TOZD Trgovina na drobno Maribor Sektor Murska Sobota, Alija Kardoša 1, komisija za delovna razmerja.

Komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja skupščine občine Murska Sobota

RAZPISUJE
dela in naloge

načelnika uprave za inšpekcijske službe

občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota

- Pogoji: — da izpolnjuje pogoje za inšpektorja v skladu s predpisi o posameznih inšpekcijah
- visoka strokovna izobrazba
  - moralno politične kvalitete za delo v upravnih organih

Dela in naloge se razpisujejo za dobo 4 let.

Prijave kolkovane s 4.— din, z dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah ter življenjepisom naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov:

Komisija za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja Skupščine občine Murska Sobota.

SGP KONSTRUKTOR MARIBOR
n. sol. o., TOZD GRADBENIŠTVO
POMURJE MURSKA SOBOTA, n. sol. o.,
STEFANA KOVAČA 10

Objavlja po sklepu Delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo naslednjega rabljenega osnovnega sredstva:
— Betonarna „GRADIS“ kapacitete 0,5 kub. m v brezhibnem stanju.
Izklicna cena 2000.000,00 din.

V izklicno ceno osnovnega sredstva ni vračunan prometni davek.

Licitacija bo v petek, dne 21. 5. 1982 ob 10. uri v Stranskih obratih na Bakovski cesti.

Osnovno sredstvo si interesi lahko ogledajo v četrtek, pred dnevom licitacije od 8. — 10. ure na kraju licitacije. Interesenti morajo uro pred pričetkom licitacije vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene.

Kraljica, ki je izhajala od bogov

Hieroglifski napis, vklesan na steno templja v Dar el Bahari v dolini Nila, star 3.500 let, v njem je govor o zvezi med kraljico Ambrose in bogom Amonom, katere sad je bila deklica »Sjoče lice«, egipčansko Hašepsut, je bil vedno predmet za razprave med učenci. Ali gre za bajeslovje ali za politično—propagandno potezo častihlepne žene, to je same Hašepsut?

V resnici je bila Hašepsut, ki je bila brez sence dvoma hčerka faraona Tutmozisa I. in kraljice Ambrose in je odločala o usodi starega Egipta od 1489 do 1468 pr. n. št. dolgo časa izbrisana iz zgodovine.

Čeprav so bila leta njene vlade med najbolj slavimi v antičnem Egiptu, so se njeni nasledniki trudili, da bi uničili vsako znamenje o njenem življenju: kipe, templje, portrete. Njena kraljevska mumija je zato dolgo ležala skupaj z drugimi anonimnimi v podzemlju kairskega muzeja, bila je namreč brez tistih znakov razpoznavanja, ki po navadi označujejo balzamirano truplo faraona. Šele pred kratkim so jo identificirali in ji vrnili zgodovinsko pomembnost, kot jo je zaslužila.

Po smrti očeta Tutmozisa I. leta 1493 pr. n. št. je prišel na prestol Hašepsutin po polni brat Tutmozis II., ki je bil po starem izročilu faraonskih dinastij zaročen s Hašepsut.

Kraljica je bila enake vzgoje kot njen polbrat (znala je brati, pisati, voditi državne posle in se mogoče tudi vojskovati) in se je po štirih letih, ko je faraon umrl, dala povzdigniti na prestol.

Verjetno je, da gre pri tem za propagandno domisljico, da bi se prikazala kot hčerka boga Amona. Pod njeno vlado so obnovili trgovske stike s Sirijo, Kretom in Libanom, skrbela je, da so zabeležili vsak dež in Nilovo poplavo, vendar je bil njen poglaviti napor usmerjen k gradnji templjev in kulturnih hramov, posvečenih Amonu, svojemu »očetu«. Prav tako niso bile redke govornice o njenem razmerju z velikim duhovnikom, ki je bil gotovo tudi njen tajni svetnik. To je pričalo o stari in neločljivi zvezi med državo in cerkvijo v starem Egiptu. Enaindvajset let je Hašepsut nosila kraljevske sandale, na katerih so

bili upodobljeni portreti sovravnikov Egipta, da »bi mogli biti vedno v prahu«. Ob njeni smrti 30. januarja 1468 pr. n. št. je prišel na prestol Tutmozis III., pastorek, ki mu je bila Hašepsut zaprla pot.

Od tega trenutka se je začelo skrbno uničevanje vseh njenih del, njeno ime so izbrisali, vse napisе, templje, ki jih je postavila v čast Amonu, so podrli. Zakaj? Zgodovinarji se je dolgo spraševalo po vzrokih teh dogodkov, kajti po šegah starega Egipta tisti, ki so mu izbrisali ime ali podobo, ni imel dostopa v kraljestvo mrtvih.

Vendar pa danes mislijo, da so skrivnost razrešili. Tutmozis III. ni bil pobudnik tega dejanja, kajti kraljica mu je vsaj delno omogočila sodelovanje pri vladi. Veliko verjetnejše je, da se je oskrnitev pripetila čez tri generacije, povzročila pa jo je druga kraljica, to je Taje, mati Ehnatona, moža Nefertiti.

Po neki razlagi je bila meščanskega rodu in nikakor ne bi mogla prenesti, da je na prestolu faraonov pred njo že

sedela druga ženska, ki ne le da ni bila meščanskega izvora, ampak je izhajala celo od bogov.

Bilo je 16. junija 1937. S Šelkovskega letališča blizu Moskve je vzletelo enomotorno letalo tipa ANT-25 z

nalogo, ki se je tedanjemu svetu zdela nemogoča: preleteti severni tečaj in pristati v ZDA. To je bila sicer najkrajša pot, toda, preleteti severni tečaj! Podviga so se lotili trije piloti: Čkalov, Bajdukov in Beljakov. Že leto poprej so isti piloti presegli dotedanji rekord v daljinskem letenju, ki sta ga postavila Italijana Ferrain in Prete. Čkalov, Bajdukov in Beljakov so preleteli od Moskve, preko Petropavlovska na Kamčatki do otoka Udd, vsega 9384 km, v letalu pa so bili neprekinjeno 56 ur in 20 minut. Vlada v Moskvi poleta čez tečaj ni dovolila tako dolgo, dokler 18 km od tečaja niso postavili meteorološko postajo. Dne 21. maja je bilo tako daleč; iz letala se je na novo meteorološko postajo spustilo enajst meteorologov. Vlada je dovolila polet in 16. junija ob 4.05 je ANT-25 vzletel.

Ob 12. uri 20 minut je Čkalov zapisal v dnevnik: »letimo v predvideni smeri, poraba goriva normalna.« Prišla je noč in motor je spremenil svojo enakomerno brnenje. Potniki so ugotovili, da je na kabini in na krilih debela plast ledu. S posebno črpalko so kabino in

krila prebrizgali z alkoholom in letalo se je rešilo iz ledenega objema. Ob 22.10 so preleteli Zemljo Franca Jožefa. Minilo je osemnajst ur poleta. Letala se je ponovno oprijela ledena skorja. V kabini je bilo mrzlo, leteli so v višini 4 tisoč metrov. Zaradi bližine tečaja odpove kompas in meteorologi na improvizirani postaji, nedaleč od severnega tečaja jih vodijo preko radijskih signalov. Beljakov vzame v roke sekstant: »Še nekaj minut in nad severnim tečajem bomo!« sporoči ostalima. Bilo je ob 5.05 17. junija 1937, ko so preleteli tečaj. Beljakov vzradoščen odda radijsko sporočilo: »Vse v redu, preleteli tečaj. Veter ugoden. Razpoželenje tudi.«

S sončnim kompasom so se usmerili vzdolž 123 meridijana, kar je pomenilo nadaljevanje ravne črte od začetka poleta preko tečaja in nato v južno smer, proti ZDA.

Nenadoma so pred seboj zagledali pravi zid oblakov. Bajdukov je letalo dvignil na višino 5700 metrov, toda oblaki so segali do višine 7 tisoč metrov. Letalo se je zaletelo v oblake in letelo na slepo. Težave so se pravzaprav šele začele.

(Konec prihodnjic)

DALJNOVIDNI ZNANSTVENIKI

BIFE V NEBESIH

Ameriška revija Scientific American je pred kratkim svetovni javnosti postregla s presenetljivim odkritjem. Povzemamo ga dobesedno. Od pradavnin je človeka zanimalo — ko se je oziral proti zvezdam, proti vesolju — kaj neki je pravzaprav tam zgoraj, kaj vse se skriva v skrivnostnih širjavah, zemljanom vse do nedavna povsem nedosegljivim. Zdaj pa je nam zemljanom vendarle odleglo. Zaslužno za to ima M. Zuckerman, znanstvenik z ameriške univerze Maryland. Njegovo odkritje je takorekó vsemu človeštvu poplačalo trud, ki se je kazal v stoletjih strmenja v zvezde.

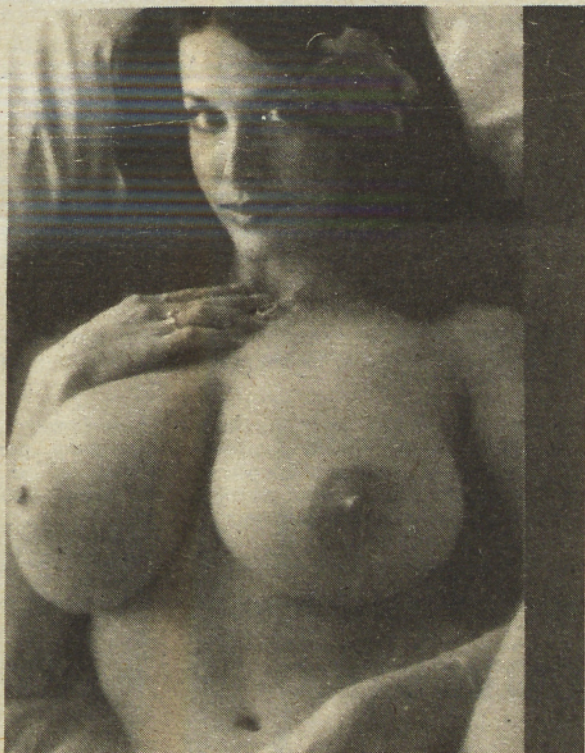
V središču našega ozvezdja, je ondan oznanił Zuckerman, so molekularni oblaki, ki vsebujejo dovolj etilnega alkohola — tistega, ki ga najdevamo v vinu, pivu, sadjevcu, slivovki, vodki in viskiju, med drugim — da bi lahko z njim napolnili 10 tisoč sodov, od katerih bi bil vsak velik kot Zemlja. Toda, nadaljuje revija, toliko pijače je zavito v velikanske oblake, v katerih je 100 tisočkrat več vode kot alkohola.

Raj za krčmarje, ki radi krstijo pijačo. Paradiz za finančna ministrstva, ki rada pribijajo davke na pijačo. Nova kost za stratege vesoljskih osvajanj. Ali pa samo bife pred vrati v rajski vrt.

(brž)

DVA REKORDA

Za Guinesovo knjigo rekordov je francoski časopis »Lui« poiskal rekorde v anatomskih lastnostih. Tako ima pariška plesalka Heme Vos (levo) razpon v nogah dva in pol metra, neki anonimni fotomodel (desno) pa ima tisto, kar vidite na sliki.

stare koprive najbolj pečejo

»Včasih so bili ljudje veliki siromaki, saj še pri načinu, kako umreti, niso imeli velike izbire: ali jih je pobrala kuga, že bolj redki so bili oni, ki jih je česnil po piskru kakšen Turek ali drugi nevernik, no, nekoliko bolj nobl se je umrlo, če so te natakili na kol ali pa so te razčetrili, toda za slednje si se moral najprej razglasiti najmanj za kralja. So še tu in tam koga sežgali na grmadi, toda ta je moral znati najmanj točo delati. Sicer pa so ljudje umirali tako čisto enostavno.

Danes je čutiti tudi tukaj napredek. Ni nujno, da vam sodišče določi smrt na električnem stolu. Kar sami si lahko spustite v naveličano telo 220 voltov električnega toka, pa bo po vas. Samo

Smrt po izbiri

pazite, da tega ne boste delali ob suši, ko ne delajo vsi elektrarniški agregati, ali pa, ko vaš sosed melje koruzo za svinje. Ena nekoliko bolj počasna smrt se pripravi, če pijete naše gostilniško vino. Cel seznam načinov, kako brez testamenta na drugi svet, se vam danes ponuja kar na cesti. Kar poskušajte se zanesti, da imate na prehodu za pešce resnično prednost! Perfektna smrt je tudi, če srečate na cesti norca za volanom. Tu spet lahko izbirate: ali ga samo srečate ali pa se resnično z njim peljete. Sorodnikom ali socialnemu zavarovanju bo takšna smrt še prav posebej prav prišla, ker ne boste rabili večje krste kot je tista ta večja frankova škatlja. Dober način za slovo od tega sveta je tudi gledanje slovenskih humorističnih oddaj na televiziji. Tisti, ki so nagnjeni k razmišljanju, si lahko omislijo smrt na ta način, da proučijo podražitev v zadnjih desetih letih. To jih bo

prav gotovo spravilo pod zemljo. Tudi vožnja v natpanem avtobusu pomaga v nebesa! Priporočljivo je čakati na vrstni red, če kupuješ avto za dinarje. To deluje kot mišnica v nekoliko manjših dozah.

Vsaka nacija ima pri izbiranju načinov umiranja tudi svoje posebnosti. Američani imajo Vietnam, Italijani mafijo, Španci bikoborbe, Nemci in sploh ostali naš turizem, Jugoslovani pa sestanke.

Izbor načinov, kako jo odražati v krtovo deželo, je — v to smo vas, upam, da prepričali — jako dosti. Seveda vseh niti nismo našli. »Pač pa na koncu omenimo še onega, ki je pri nas najbolj pogost, se pravi, da tako dolgo čakamo, da smrt sama pride, kakor smo pač na splošno voljni čakati na zakasneli vlak in vse tja do izvajanja različnih sklepov.« so prav preroko in daljnovidno zapisali naši kolegi pred desetletjem. —brž—

za razvedrilo

KRATKO IN JASNO

»Tibor, če bi me zares tako ljubil in cenil kot trdiš, bi se zagotovo poročil z neko drugo!«

PRED BLAGAJNO

— Tovarišica, eno vrečko prosim.
— Zakaj, saj pa v košarici nimate ničesar?
— Gledal sem cene, pa mi je postalo slabo.

DIGENESOVA ZA DANAŠNJI ČAS

— Grški filozof Diogenes je nekaj stoletij pred našim štetjem trdil, da je

temelj vsake države vzgoja mladih.

— Lahko je bilo njemu. Ko je končal s prepričevanji, se je umaknil v bivak — sod, naši prosvetarji pa ob skrbi za vzgojo po sestankih še na mehki

postelji ne morejo za spati ...

VSE MINE
— Je bilo s spričevalom trej letnik vse v redu?
— Doma ne, v šoli pa rekli, da lahko zamujeno prvim prihodnje leto ...

Nedosežen letni plan in slab zaključni račun bomo poskusili tokrat upravičiti z izgovorom omejevanja uvoza

za vinogradnike

OSKRBA MLADEGA VINOGRADA

Iz knjige Jožeta Colnariča Vinogradništvo povzema nekaj navodil za vinogradnike, ki se nanašajo na oskrbo vinograda v prvem in drugem letu.

OSKRBA V PRVEM LETU

- Če želimo pridobiti eno leto rodnosti vinske trte, ne zanemarimo temeljite oskrbe v letu sajenja, in sicer:
  - po vsakem nalivu popravimo hribočke, če jih je voda odplavila;
  - previsoko zagrnjene cepijenke odgrnemo, da bo le 3 centimetre prsti nad cepičem;
  - ko očesa poženejo, ročno rahljamo hribočke in z roko drobimo grude okoli poganjka;
  - rumene ali rumenkaste poganjke redno prekrivamo z rahlo prstjo;
  - odstranjujemo rosne korenine in ponovno zagrnjamo;
  - ko so poganjki dolgi 10 do 15 centimetrov, odstranimo del prsti z vrha kupčka, vendar naj bo del cepiča, zlasti cepljeno mesto zagrnjeno;
  - v drugi polovici julija ob oblačnem vremenu odstranimo hribočke in še enkrat porožemo rosne korenine. Če je poletje zelo vroče, cepljena mesta ponovno zagrnemo;
  - poganjke čimprej privežemo ob kol, po potrebi vežemo do konca rasti;
  - tla temeljito in večkrat rahljamo;
  - če ob sajenju nismo uporabili hlevskega gnoja, lahko ob rahljanju dognojimo z dušičnimi gnojili;
  - do konca julija škropimo 1 do 2-krat tedensko; pozneje le enkrat na teden do sredine septembra;
  - uporabljamo le organske fungicide (ne bakrenih pripravkov, ki povzročajo ožige).

Rast poganjkov pospešimo:

- s kar najbolj zgodnjo vezjo poganjkov;
  - če pustimo le enega ali dva poganjka, druge oplevemo;
  - če odstranimo zalistnike, tudi najmanjše;
  - če po potrebi ob sušnem vremenu zalivamo (vsaj 8 do 10 litrov) v luknje nad jamo, ki smo jih naredili s kolom, ali zalivamo s traktorskim injektorji;
  - v območjih, kjer je nevarnost toče, pustimo v prvem letu vse poganjke. Poganjki bodo v dolžino slabše rasti, vendar bo zato razvoj korenin normalen.
- Pazimo, da enoletnega vinograda ne spremenimo v vrt ali njivo. Vinograd, čeprav enoleten, naj bo vinograd in ne njiva za druge kmetijske rastline. Obdelujemo pa ga kot najboljši vrt!

OSKRBA V DRUGEM LETU

- Ko mine nevarnost pozne pomladanske pezebe, trto odgrnemo in obrežemo. Močne trte obrežemo na dve zimski očesi, slabše trte le na eno. Trto pustimo odgrnjeno. Vsa prazna mesta zasadijo, slabo rastoče trte nadomestimo z novimi, odličnimi in enake sorte.
- Posajenimi trti ravnamo kot z enoletnimi. Tla redno obdelujemo in rahljamo. Rast bomo pospešili, če bomo dognojili z dušičnimi gnojili. Od druge polovice julija ne gnojimo več z dušikom, da bodo gnoji dobro dozoreli. Tak vinograd škropimo pogosteje kot rodnega. Pri zadnjih dveh škropljenjih uporabimo bakrene pripravke.

Rast mladice bomo pospešili:

- če bomo trto opleli na dva najlepša poganjka, ko dosežeta okoli 10 do 15 centimetrov dolžine, in ju privežali ob kol;
- redno in stalno vezjo mladice ob sočasnem odstranjevanju zalistnikov. Če so zalistniki močni, jih ne lomimo, pač pa pinciramo na en list, da ne poškodujemo zimskih očes;
- ko bujna rast preneha (navadno v prvi polovici avgusta), mladice vršičkamo, da bodo dobro dozorele. Ne vršičkajmo preznizko in pazimo na višino bodoče vzgojne oblike;
- vso skrb posvetimo poudarjenim trtam, in sicer z večkratnim dognojivanjem in rahljanjem.

za graditelje

IZGRADNJA DIMNIKOV

Hišni dimniki odvajajo v ozračje zgorele pline in dim. Njim so podobni zidni kanali za prezračevanje — zračniki. Te imamo v kuhinjah, kopalnicah, včasih pa tudi v straniščih.

Dimniki so zidani s polno, dobro žgano opeko ali pa iz dobro žganih votlakov. V opečne zidove vgradimo opečne tuljave, ki so v zidovih iz zidakov novega formata preseka 14/14 centimetrov. Vsaka etaža mora imeti svojo tuljavo, ki ima v najnižji etaži čistilna vratca in na podstrešju druga. Dimovod delimo v hladni dimnik, to je od kletnih čistilnih vrat do priključka peči v dimnik. Od tod do vrha je topli dimnik. Dimovodi morajo biti navpični, gladki, z dobro zalitimi ležajnimi in pokončnimi stiki. Pri zidanju opečnih dimnikov imamo v dimovodu (zidnem kanalu) vedno 80 centimetrov dolg lesen vložek z zunanji merami 14 x 14 centimetrov (cilinder), ki ga vlečemo navpično z zidanjem dimnika. Z vlož-

kom samo stisnemo navpično stike tako, da je notranost dimovoda čim bolj gladka in čista, da ni zamazana z malto. Posebno važen je takle cilinder pri betoniranju krovne plošče, ki ščiti dimnik. Stene dimnikov za lokalno kurjavo (vsak prostor ima svojo peč) merijo pri zidanju z opeko novega formata 12 centimetrov. Med dvema dimovodom je jekiz širine 12 centimetrov.

Te mere veljajo, če so dimniki v opečnih zidovih, ki jamčijo za nosilnost dimnika. Samostojni dimniki morajo imeti zunanje zidove debele vsaj 25 centimetrov. Dimovode gradimo vedno v sredini stavbe, da je toplotna izolacija boljša. Zaradi prevelikega ohlajenja praviloma ne zidamo dimnikov v zunanjih, obodnih zidovih. Na en dimovod lahko priključimo največ tri peči ali štedilnik in eno peč. Preseki dimnikov so 14 x 14 centimetrov oziroma 14 x 20,5 centimetrov ali 20,5 x 20,5 centimetrov za krušno peč.

Dimovod je okrogel, kvadraten ali pravokoten. Razmerje med širino in dolžino ne sme biti večje kot 1:1,5. Vsaka etaža je priključena na svoj dimovod. Ne more biti priključena po ena peč v vsaki etaži na isti dimovod. Dimnik je do strehe zunaj ometan, nad streho pa samo fugiran, to je: zaščiten s poglobljenimi stiki, ki morajo biti dobro zaliti in prepojeni s silikoni, ki odbijajo vodo. Dimnik mora segati vsaj 30 centimetrov nad slemo. Če je na strešini oddaljen od slemena, mora biti višina, merjena pravokotno nad strešino, 120 centimetrov. Dimnik mora segati vsaj 150 centimetrov nad ravno streho. Imamo tudi dimniške tuljave iz oblikovnikov.

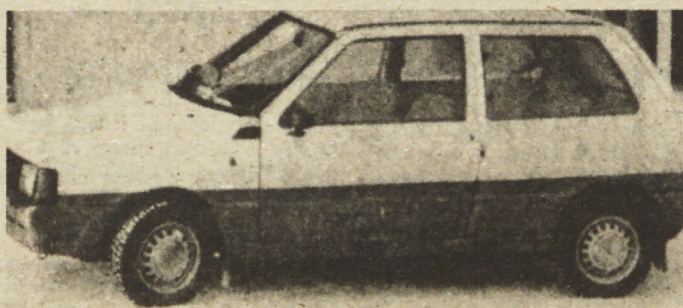
Ti imajo stene iz votlih kanalov in jih lahko uporabljamo samo za pomožne, začasne dimnike. Izolacija sten je nezadostna in notranje stene rade popokajo. Za dimnike centralne kurjave, kjer ena peč ogreva več prostorov, moramo imeti posebne dimnike s presekom vsaj 20 x 20 centimetrov ali posebne dimnike sistema schiedel, ki imajo okroglo šamotno cev v pravokotnem plašču iz izolacijskega materiala (opečni veton in podobno). Če dimnik nima dobre toplotne izolacije, je topel del dimnika hladen in ne vleče.

Dimnika ne smemo oslabiti z nobenimi klini ali debelimi žebli, ki bi prenašali kakršnokoli obremenitev. Dimnike postavimo na betonske temelje. Ne smejo biti obremenjeni z nobeno preklado ali stropno konstrukcijo. Biti morajo vsaj 13 centimetrov oddaljeni od lesenih stropnih konstrukcij. Dimniške kape iz 8-centimetrskega beto-

na in s presežkom 10 centimetrov so opremljene z odkapniki, da zaščitijo zunanjo površino dimnika. Kadar imamo v dimniku več dimniških ali zračnih tuljav, postavimo zračne tuljave med dimniške. Vleka dimovoda je slaba, če je vanj speljanih preveč peči. Priključek na en dimovod je lahko iz treh peči; višinske razlike med priključki morajo biti vsaj 30 centimetrov. Vlek dimovoda je tudi slab, če ima dimovod še stranski zrak od plinske peči, ki je priključena nanj; če se dimovod zožuje proti vrhu; če gre dimnik skozi mrzle prostore; če je dimniška kapa nepravilno izvedena; če je v dimniku preveč saj... Včasih povzroči široka dimniška kapa vrtenje zraka in slabo vleko. Glavna napaka dimnikov, ki slabo vlečejo, je površina in nepravilna zidava z uporabo nekvalitetne in blatne malte. Dimnike so poskušali zidati iz drugih materialov in iz kamna, a so ugotovili, da je najboljši material za zidanje dimnikov dobro žgana opeka malega, normalnega formata. Dimniška vratca morajo biti iz litega železa. Betonska dimniška vratca so pokazala vrsto slabih lastnosti in so jih zamenjali za litoželezna, teža vratca. Tudi vratca iz pločevine so prepovedana. Včasih so namesto dimovodov vzdavali salonitne okrogle cevi s premerom 15 centimetrov. Pri visoki temperaturi pa so cevi popokale in skozi stike je pritekla rjava žlindra. Namesto njih imamo danes montažne dimovodne cevi dolge 3 metre iz glinopora, ki segajo od etaže do etaže. Ti dimovodi imajo gladke notranje stene in dobro vlečejo.

za avtomobiliste

FIAT UNO

To bo nekaj takšnega kot VW golf, na videz pa podobno sedanji Fiatovi pandi. Fiat uno, tako bo avtomobilu ime, ko bo ob koncu leta prišel na svet, bo zamenjal zdajšnji fiat 127 in bo na voljo s tremi ali petimi vrati. Z motorji bo tako kot pri fiatu 127: z gibnimi prostorninami od 900 do 1300 kubikov z dieselsko različico vred. In kdo bo hotel avtomatski menjalnik, bo zanj lahko doplačal.

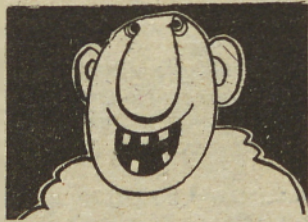
Verjetno bo moč čez čas kupiti fiat uno tudi pri nas. Z gotovostjo pa lahko trdimo, da ne tako kmalu. Pač stara praksa: torinska tovarna prepusti našim Crvenim zastavi licenco za nove avtomobile kakšne dve leti po njihovem „rojstvu“. Prav gotovo pa bo fiat uno moč kupiti v konsignaciji, vendar, kot vemo, na ta način pridobljeno lastništvo je sila draga kupčija. Ne preostane torej nič drugega, kot da si kupite domače avto, vsaj poskušate lahko, nič pa ne moremo zagotovo trditi, da ga boste v kratkem tudi dobili, saj je spel poraslo povpraševanje po stoenkah in drugih domačih štirikolesnikih. In to kljub temu, da so kreditni pogoji slabi, vozila pa draga. Po vsem tem sklepamo, da ljudem denarja za avtomobile ne manjka.

sodobna jedilnica

IZVOR SVETLOBE

V jedilnici mora biti izvor svetlobe nad jedilno mizo točno v njeni osi. Če je miza v sredini sobe, mora biti tudi svetilo v sredini sobe, v središču mize. Če pa postavimo mizo

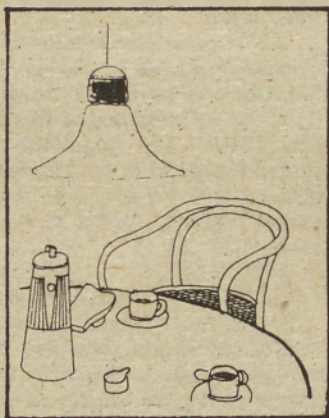
blizje k zidu ali oknu, tako da je z eno, navadno ožjo stranico, priložena k zidu, mora tudi osrednji izvor svetlobe slediti temu premiku. Pri tem ni treba razbijati stropa, da bi lahko premaknili napeljavo na sredino mize, temveč lahko napeljemo bel električni kabel od centralnega priključka na stropu do želenega prostora nad mizo in ga tam pritrdimo z majhno kljuko, ki jo pritrdimo na strop v središču mize. Lestence lahko pomaknemo nad mizo tudi s posebnim vzvodom, ali pa s posebnimi koleščki, pritrdjenimi na strop. Vsak od naštetih načinov ima za cilj, da svetlobo napeljemo do osi mize, ki mora biti dobro osvetljena z direktno svetlobo.

blagajno in ne zadržujte me preveč, čeprav bom na koncu »repa« ...

SLIKARJA MED SABO
— Kolega, kako pa je kaj s slikami?
— Odlično! Grede kot dober kruh ...
— Presenetljivo! Zakaj pa potem iz dneva v dan bolj hujšaš?
— Delam, dober kruh pa le poredko najdem ...

RAZMIŠLJANJE
— Mira, boste šli po dopustu še kam drugam?
— Verjetno ne, ker imamo še za dopust pre malo denarja. Kar doma bomo ostali.

Izvor svetlobe mora biti vsaj 55 do 60 centimetrov nad površino mize. Svetloba mora biti usmerjena tako, da sedečim ne svetlo direktno v oči, lestence pa mora biti takšen, da ne bo ustvarjal temnih senc in ostrih kontrastov med bolj osvetljenimi in manj osvetljenimi prostori v jedilnici.

za razvedrilo

DVE MOŽNOSTI
— Šandor, bi bil raje milijonar, ali tuberkulozni bolnik?
— Milijonar, to se razume!
— Neumen odgovor. Znanost je, da mora vsak milijonar umreti, zaradi tuberkuloze pa v današnjem času umira komaj kakšnih sedem odstotkov ljudi.

GANGSTERJEVA ŽELJA
Znani gangster Lincoln se je po kratkem času spet lotil novega podviga. Oropal je draguljarno, vendar so ga ujeli. Vse je priznal. Policajci je prosil le to, če lahko skoči po kladivo in nož za rezanje stekla, ki sta ostala pred razbitjo izložbo. Kladivo in nož je odnesel, pete pa tudi ...

SAMODISCIPLINA
— Natakariča, prosim, ce mi prinesete deset brizgan-
cev.

— Takoj, samo eno mizo še moram primakniti.
— Ni treba. Vseh osem bom spil sam.
— Saj ste jih pa naročili deset!
— Prvega in desetega ne bom pil. Po prvem začnem kihati in kašljati, po desetem pa sem že v rožicah ...

MAJHNA ŠKODA
— Pomisli, šel sem po ulici in mi je v vetrovnem dnevu padla strešna opeka naravnost na glavo.
— Kakšne pa so bile posledice?
— Opeka se je zlomila ...

NEUČAKANOST
— Tri blagajne imate v vaši trgovini, mi štirje pa na »repu« čakamo že četrto ure. Imate kakšno zaposlitev zame?
— Dogovorite se s šefom, potem pa lahko sedete za

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: jazbec, agronom, reaktor, Ank, OPO, GT, dež, O, steri, satir, prismuk, Omsk, Na, da, Air, admiral, anketa.

IZ DŽOUZIJOVOGA DNEVNIKA

V ponedeljek 3. maja so se na soboštem nogometnem igrišču odšpilale finalne tekme Pomurja za pokal maršala Tita. Mladi fuzbaleri so se quasi kak so naj bolj mogli, ka bi dobili pokal. Liki kienki. Pokala nej bilou. Funkcionari, steri so ratou raduženi bilij, so ga nej puzeli. Či je »prežmeten« bio bi leško sto »puznikon bar čestitav, pa bi njim re tiudi volou dau.

90. obletnica tovariša TITA

Ob stari šoli v Kumrovcu stoji dom Brozovih. Pomlad se ob domu razcvete češnja in ozeleni trata. Pozimi pa hišo pokrije sneg in le črn dimnik gleda iz bele odeje. V tej hiši sta oče Franjo in mati Marija sedmega maja 1892 dobila sina Josipa. Bil je sedmi otrok v številni družini. Ta datum je zapisan v matični knjigi, vendar pa praznujemo 25. maj kot rojstni dan predsednika republike in dan mladosti. Otroštvo tovariša Tita je bilo podobno življenju neštevitih dečkov po zagorskih vaseh med stoletno revščino. Večkrat ni bilo dovolj kruha in zato se je dogajalo, da je morala mati zaklepati shrambo. Tovarišu Titu je pomenilo slovo od kumrovske šole in učitelja tudi konec otroštva. Tedaj, v tistih hudih časih, je pomenilo, da si moral stopiti v življenje, ko si zapustil šolo. Niso se menili, koliko je bil fantič star. Pomembno je bilo le, kako močne so njegove roke. In ko je kdo, kakor tedaj Josip Broz, dopolnil trinajst let, so ga šteli, če ze ne za odraslega, pa sposobnega, doraslega za delo. Svojo revolucionarnost je pokazal tudi v sovražni bitki. Vemo, da brez Tita ne bi bila osvobodjena naša država, kajti on je bil naš vzor. Tovariš Tito je brezmejno ljubil otroke. Veselil se je vsakega srečanja z njimi. Tito je vselej opominjal, da otroci zaslužijo vso ljubezen. „Lepša prihodnost, za katero smo se bojevali, je predvsem vaša prihodnost.“ je nekoč rekel. Mladim je polagal na srce, naj se dobro uče in naj se temeljito pripravljajo na obveznosti, ki so pred njimi. Tovariš Tito je v svojih govorih dostikrat dejal, da je prihodnost odvisna od mladine, od tistih, ki odrasčajo, in ki bodo zamenjali utrjene roke starejših. Le redkokdaj si je tovariš Tito privoščil trenutke počitka. Delo mu je bilo vedno pomembnejše.

Vsako leto je v zgodnji pomladi štafeta mladosti potovala po vsej naši deželi. 25. maja ob dnevu mladosti smo štafeto palico leta in leta izročali tovarišu Titu. Dan mladosti bo vselej ostal spomin nanj.

Cetrtega maja 1980 pa je po dvaindvajsetih dneh hude bolezn

v Ljubljani Tito umrl. Vest o njegovi smrti se je bliskovito razširila po vsej deželi in po vsem svetu. Žalost, ki je napolnila vse ljudi, je bila globoko pretresljiva, neizmerna. Tolikšna kot je bila tudi ljubezen do Tita. Teško je bilo verjeti, da je zmogla smrt, saj je bil Tito vselej močnejši. Bil je močnejši od vsega: od revščine, sovražnika, smrti . . .

Pokopali so ga 8. maja 1980 z

največjimi častmi v Užški ulici, na vrtu hke, kjer je bil tri desetletja na pol doma. Pogreb je bil veličasten, primeren za človeka, ki je ustvarjal zgodovino. Pred nami je pot in vemo, kam nas vodi. To je Tita pot, pot v še lepši jutri. Pot, ki nam jo je pokazal in jo utrl največji človek našega časa, HEROJ TITO.

Olga Furjan, 8. raz. OŠ Genterovci

KRIŽEMKRAŽEM

po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

Pionirji pri obnovi domovine

Po končani 2. svetovni vojni je bila naša domovina kot ena sama razvalina. Porušene hiše in mostovi, uničene ceste, železnice in gozdovi so bili dediščina, ki nam je ostala. Vendar so nam partizani priborili najvažnejše — svobodo. Ljudje, mladina in pionirji so pogumno zavihali rokave in začeli obnavljati našo domovino.

Tudi v našem kraju so ostale posledice vojne vihr. Moj oče se spominja tistih dni, ko je kot pionir pomagal pri gradnji zadružnega doma. Pionirji so takrat s tovornjakov zložili vso opeko, ki je bila potrebna za gradnjo.

Da so si lahko nabavili šolske potrebščine, so nabirali zdravilna zelišča, jih v razredu sušili, nato pa prodali. Tudi hrane, zlasti olja ni bilo. Zato so pionirji nabirali po gozdovih bukov žir, iz katerega se je dalo stisniti olje. Po njihvah so množično uničevali

koloradskega hrošča, kajti pri splošnem pomanjkanju hrane so želeli ohraniti vsaj pridelek krompirja. Pomagali so tudi pri pogozdovanju, saj so v vojnih letih naši gozdovi utrpeli veliko škodo.

Pionirji so takrat delali z veseljem. Razredne skupnosti so

celo tekmovali med seboj, katera bo boljše opravila svojo nalogo, kajti vsako leto so dobili za nagrado dve žogi — eno za odbojko, eno pa za nogomet. Zato je bilo v tistih časih težko, a tudi lepo biti pionir.

Mojca Korošak, 7. b OŠ Videm ob Ščavnici

SPOMIN

Tega dne nikdar ne bomo pozabili, ko smo tebe, dragi Tito, izgubili.

Bila pomlad je in vse je zelenelo, a življenje tvoje sredi cvetja je ovenelo.

Kruta je bila resnica, ki smo jo sprejeli, tvojo pot nadaljevali s tvojimi bomo deli.

Zdaj dve leti sta prešli, a Tito v nas še živi. Da, Tito, to smo vsi mi . . .

Mateja Hožjan, 7. c. OŠ Beltinci

ŠTAFETA MLADOSTI

Kot že vrsto let je tudi letos krenila na pot Štafeta mladosti. Tokrat jo je iz Prilepa ponesla najprej mlada Makedonka — Tatjana Atanasovska. Tisoče mladih jo bo poneslo po vsej domovini, dokler ne bo 25. maja prispela v Kumrovec. Med potjo jo bo z ljubeznijo spremljalo milijone ljudi. Štafeta simbolizira ljubezen in prijateljstvo med našimi narodi, ljubezen in spoštovanje do našega dragega tovariša Tita. Čeprav ga ni več med nami, živi v naših srcih in naše misli in delo so posvečene njemu, njegovi poti.

Tatjana Skrobar, 7. r. OŠ Kapela

Prvi maj — praznik dela

Praznovanje 1. maja nekoč in danes se zelo razlikuje. Sedaj smo vsi dobre volje in gremo v naravo, ne da bi nam kdo branil. Nekoč je bilo drugače. Delavci so morali oditi z dela, če so hoteli praznovati, a zaradi tega so mnogi izgubili službo. Šli so domov, si nadeli rdeč nagej in praznovali.

Med 2. svetovno vojno je bilo praznovanje strogo prepovedano. A tudi takrat so se našli pogumni ljudje.

Voditelji delavskega razreda so bili Marx, Engels, Lenin in tovariš Tito.

Boštjan Celec, 4. a OŠ Edvard Kardelj Murska Sobota

7. april — dan zdravja

Zdravje je naše največje bogastvo. Otroci moramo paziti, da se nam ne pripeti nestrča; posebno pazljivi moramo biti pri prehodu čez cesto. Na zdravje pazimo tudi tako, da si redno umivamo pred jedjo roke in po njej zobe. Čistoča je pol zdravja.

Nina Kalazič, 1. a OŠ Dane Šumenjak Murska Sobota

Pobratili smo se z OŠ Jagnila

Našo šolo so pred kratkim obiskali učitelji iz Jagnila. Pripravili smo jim proslavo, na kateri sta naš ravnatelj in ravnatelj jagnilske šole govorila o bratstvu in enotnosti naših narodov ter podpisala samoupravni sporazum o pobratenju med obema šo-

lama. To je bilo zelo lepo. Šola iz Jagnila nam je podarila Titovo sliko, mi pa smo jim izročili izdelek naših učencev in rožo, ki naj simbolizirata naše bratstvo.

Simona Čeh, 3. a OŠ Apače

FERDO GODINA

ko so cvetele marelice

Zašla si jo je nekaj ur preden smo prišle, kar nam je poleg razlage o opremi in slikarji povedala z isto vihravostjo. Bila je bosa, kar je njeno domačnost neverjetno popestrilo, nas pa presenetilo, da je bilo vzdušje v čumnati od prvega hipa povsem v nasprotju s časom, ki je vladal v svetu. Na mizi sta goreli dve sveči, ker bi nam bila petrolejka pod stropom res premal. In še šopek rdečih tulipanov je stal v lončeni vazji med svečama.

Praznovanje je financiral trgovec, s katerim je Lota zadnje čase ljubimkala, ki seveda ni bil povabljen. Iz njegovega žepa je šel tudi denar za vino, ki ga je bilo dovolj na mizi. Narezek je bil skromen, kruha pa kar precej. Za tiste čase prava pojedina. Razen Helene, Vide, Katje, Majde in Sibile, torej nekaterih težjih ilegalik, so za mizo sedeli še slikar F., kipar J. S. in pisatelj B. Vino je razvezalo jezike in debate so tekle kakor hudournik. Sedela sem zraven Helene, nasproti pa kipar J. S. Ves čas sem sledila, kako je bistra Helena tipala za njegovim političnim prepričanjem. Bil je postaven in je imel izredno pravičen profil. V izražanju je bil precizen. Med pogovorom je rad uporabljal francoske besede in reke. Po vojni bo šel na študij v Pariz. Izmed slikarstva, kar ga imamo Slovenci, je najbolj cenil impresioniste. Zdelo se mi je, da je obseden od slikarstva in kiparstva. Slikar F., ki je sedel zraven njega, je bil neizrazit, mečkač, lovil se je za nekoliko obraslo brado in je pritrjeval vsemu, kar je dejal kipar J. S. Pisatelj B. pa je jedel, pil in molčal kot Buda v kakem indijskem svetišču.

Helena je skušala kiparja vplesti v razgovor. Odrnil ji je, da ne mara v OF, ker se noče obračati po vetru. Bil je katoliško vzgojen, katoliški intelektualc, a v bistvu je čutil z nami. Odklanjal ni samo klerikalcev, ampak tudi belo gardo. On je umetnik, poslušaj samo svoj ustvarjalni glas, je proti vsakemu nasilnemu vdoru politike v svoj umetniški svet. Slikar F. je hitro pritegnil, da tudi v njegov svet ne bo nikoli posegla politika, ker hoče biti svoboden. Kaj ima opraviti pri njegovem delu komunizem ali bela garda? Nič, popolnoma nič.

Izkazalo se je, da je Loti čumnato za to veselico poslikal F. Nепrestano se je gibala in plavala od enega gosta do drugega, stregla, se kdaj divje zavrtela ter izrgala nekaj taktov iz ene arije, nato iz druge. Govorili smo vsevprek in policija resnično ni mogla slutiti, da se je tu nad Gruberjevem kanalom vsaj za malo časa sprostil precejšen del ljubljanske obveščevalne.

Vsi trije moški niso slutili v kakšni družbi so, čeprav jim je bilo jasno, da smo vse na strani OF. Sicer pa to ni bilo važno. Lota nas je sijajno gostila in sočno zabavala, da nihče ni pomislil na kaj drugega.

Opazila sem, da gostiteljica dvori kitarju. Kadarkoli se je nagnila k njemu in mu nastonila prsi na ramo, kar je on sprejel po svoje, ravnodušno. Ni odklanjal. Vendar njegov ostrin intelekt le ni pustil Lote, še manj pa seveda Helene v svoj odmaknjen umetniški svet. Do Lote je ostajal ljubeznivo hladan.

Naenkrat so vsi prosili Lote, naj zapoje arijo iz „Carmen“. Opazila sem, da je to ustaljena točka programa na njenih zabavah. S tem doseže Lota svoje sanje: nastopa kot solistka. Presenetila me je. Njen glas je bil lep, poln, sočen. Ni se pačila. Ostala je disciplinirano v okviru takta. Spremljala se je na kitaro, ki jo je prinesla izza zavese.

„Ljubav doma je med cigani, nje nobena sila ne zavre, če me ne ljubiš, kaj mi brani, da jaz te ljubim — pazi se — če me ne ljubiš, kaj mi brani, da te ljubim jaz . . .“

Njen močni alt je natrpal čumnato. Obudila je v meni posebno čustvo, nek daljni sen po življenju, kateremu je strah tuj. To je Lota znala. Znala nas je popeljati tja, kamor človek v svojem bistvu teži; v mir, v radost, v katerem najde popolno zadovoljstvo.

Občudovala sem kiparja, ki ni pokazal niti sence tega, kar bi pokazala jaz, če bi bila na njegovem mestu, če bi mi pela Lota. Obvladal se je. Celo takrat ni spremenil izraza na obrazu, ko je Lota v ekstazi pograbila kanglo za vrati, v kateri je bilo še nekaj rumene van gogovske barve, ki je ostala slikarju F. Pomočila je boso nogo v barvo in stopalo pritisnila na nekaj mest na steni. Vsi smo Loti za njen domislek ploskali, kipar pa je ostal negiben. Najbrž se ni odpiral nikomur razen svojim kipom.

6.

Končno se je iztekel čas, ko sem morala opraviti, zaradi česar sem prišla v Ljubljano, zaradi česar sem toliko tvegala sama in so tvegala dekleta za mene. Bližal se je porod. Helena in Katja sta me opremili s potrebnimi dokumenti, seveda ponarejenimi, in nekega dne sem se odpravila v porodnišnico.

Vsak večji dogodek z menoj je bil tudi dogodek za dekleta. Helena je prišla tistega dne na Predovičevo, da bi se poslovila. Katja je ostala doma, da smo se lahko pred tem velikim dogodkom razgovorile. Sklenile smo, da se z otrokom vrnem na Predovičevo vsaj za nekaj časa. Teta Joža je

nazadnje v to privolila. Ves čas je verjetno računala, da bo Helena pritisnila nanjo, kar se je res zgodilo. Privolila je, čeprav nerada.

Seveda je delal porod največje skrbi meni.

Ko smo se s Heleno in Katjo obele, smo bile v zadregi, ker nismo vedele, kaj naj si še povemo. Podajala sem se na pot, kjer mi ne bodo mogle več pomagati. Navadile so se, da sem jim bila izven njihovega rednega dela neka posebna notranja nujnost in zadovoljstvo obenem. Zdaj bodo ostale nekaj časa brez „mami“.

Tudi teta Jože se je poslovila kar težko, kljub nadlogi, ki jo je imela z menoj. Vedela je, v kaj se podajam. Hčerka Marija mi je rekla, da je moje pismo njen fant odnesel v brigado in če bo prišel Darkov odgovor, me bo počakal doma. Vse je bilo urejeno, le otrok mora še priti na svet.

V porodnišnico sem šla sama. Sprejem je potekal brezhibno. Dokumenti so bili v redu, čeprav vsi ponarejeni. V tistem živčavu, ki je vladal v porodnišnici, sem se čutila varno. Naenkrat me je obdajalo toliko ljudi, da me v tej množici policija gotovo ne bo iskala. Strežnica me je odpeljala v kopalnico. Kako dolgo se že nisem kopala! Posebni užitki sprostitve in ugodja. Zrak je bil vlažen in poln vonja po čistoči.

Po tuširanju sem bila utrujena in sem si želela samo v posteljo, kjer bom v zdravniških rokah.

Skrbno sem zložila obleko na stol, si nadela srajco, ki mi jo je pustila strežnica, nato pa čakala, da me odpeljejo v sobo. V sobi je bilo osam postelji. Ena poleg okna je bila prazna in je čakala name.

Na nočno omarico sem odložila nekaj drobnarij, potem pa sem se pogreznila med čiste rjuhe. Vsa sem drhtela od razburjenja. Ko sem si malo odpočila in se razgledala po sobi, sem opazila dve postelji na levo — tega ne bom nikoli pozabila, dve postelji na levo — ženo odvetnika z Vrhnike. Ona me sicer ni poznala, dobro pa me je poznal njen mož. Vedela sem, da je organizator bele garde. Mož me je poznal kot uradnico na glavarstvu, kjer politično že pred vojno nisem bila najbolje zapisana zaradi levičarskega delovanja Darka, zdaj pa je na glavarstvu gotovo slišal, da sem šla v partizane.

Preblisnila me je misel, da bo žena vsak čas rodila, mogoče hkrati z menoj. Mož jo bo gotovo obiskal in me bo spoznal. Takrat ne bom več sposobna reševati sebe in otroka. Strah se je vrnil in preblisnilo me je: čimprej stran, čimprej iz porodnišnice.

(Nadaljevanje prihodnjč)

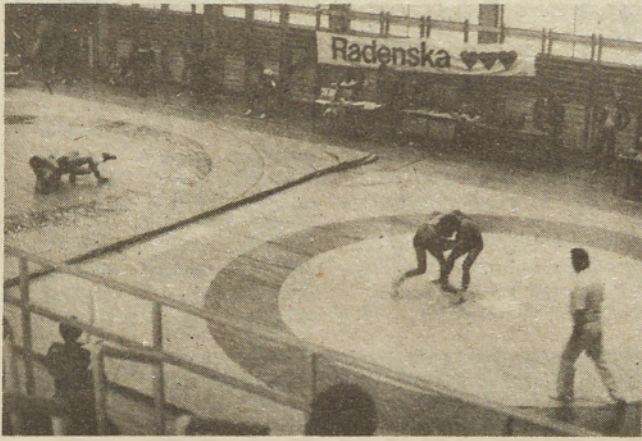

ROKOBORBA — DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO

HORVAT DRUGI, VRBANČIČ IN ŠERNEK ČETRTO

Prizadevnim rokoborskim delavcem soboškega Partizana je Rokoborska zveza Jugoslavije prvič zaupala organizacijo državnega mladinskega prvenstva. V dveh dneh tekmovanja, ki je bilo v dvorani srednješolskega centra v Murski Soboti je nastopilo 120 rokoborcev iz 29 klubov Jugoslavije. Zastopane so bile vse republike in pokrajine razen Makedonije in Kosova. Kaže torej, da se je ta borilni šport v naši državi zelo razvil, zlasti pa je razveseljivo, da dobiva vedno večje razsežnosti tudi v Pomurju.

Največ uspeha so imeli tekmovalci Slijemena iz Zagreba, ki so v skupni uvrstitvi osvojili prvo mesto, ekipa Pomurja, kot najboljše uvrščena iz Slovenije, pa je zasedla osmo mesto, kar je lep uspeh. Pomurje je na tekmovanju predstavljalo pet tekmovalcev, vsi pa so člani rokoborskega kluba soboškega Partizana. Najuspešnejši med njimi je bil Miloš Horvat, ki je v kategoriji do 81 kg zasedel odlično drugo mesto in mu je za las ušel najvišji jugoslovanski

naslov. V isti kategoriji je bil četrto mesto zasedel v kategoriji do 56 kg. Srebrna kolajna Miloša Horvata pa daje tudi možnost, da ga zvezni trener pokliče na priprave za sestavo državne mladinske reprezentance, ki se bo udeležila evropskega prvenstva.

Letošnje državno mladinsko prvenstvo v rokoborbi v Murski

Soboti je minilo brez poškodb, ogledalo pa si ga je tudi precej ljubiteljev tega borilnega športa. Športni delavci soboškega rokoborskega kluba so svojo prvo tovrstno preizkušnjo uspešno opravili, za kar sta prav gotovo najzaslužnejša Boris Barać in Blažo Davidovski.

F. Maučec

ROKOMET — SLOVENSKA LIGA

Poraza Poleta in Polane

V nadaljevanju prvenstva v slovenski moški rokometni ligi je Polet doživel poraz v srečanju z Usnjarem iz Šmartnega pri Litiji 9:10. Največ golov pri Poletu je dosegel Benko 5. Poraz so doživele tudi rokometnice Polane v tekmi s Šmartnim 19:24. Najučinkovitejša strelka je bila Hozjanova s 6 goli.

Nogomet — slovenska liga

Pomurci brez točke

V tekmovanju slovenske nogometne lige so vsi pomurski ligišči tokrat ostali brez točke. Mura je izgubila v Kamniku s Stolum z 2:3. Oba gola za Muro je dosegel Šavel. Nafta je izgubila tekmo v Kranju s Triglavom z 0:3. Ljutomer pa je bil izgubljen v Mariboru s Kovinarjem z 0:5.

POKALNI NOGOMET

Mura: Turnišče 3:0

V finalni pokalni nogometni tekmi na območju Pomurja je soboška Mura premagala pokalnega prvaka občine Lendava Turnišče. Gole za Muro sta dosegla Šebjan 2 ter Šavel. Sodil je Pahor iz Lendave.

I. MNL M. SOBOTA

REZULTATI — 18. KOLO

Radgona:Dokležovje	5:2
Rakičan:Bakovci	0:2
Belunka:Lipa	3:1
Tešanovci:Veržej	3:3
Puconci:Rogašovci	0:5
Tišina:Čarda	0:1
Belunka	18 15 1 2 72:23 31
Lipa	18 9 4 5 42:31 22
Tešanovci	18 9 3 6 47:40 21
Rakičan	18 8 3 7 37:34 19
Rogašovci	18 7 4 7 34:27 18
Čarda	18 7 4 7 38:37 18
Bakovci	18 7 3 8 31:33 17
Radgona	18 7 3 8 35:47 17
Tišina	18 5 6 7 24:33 16
Veržej	18 6 3 9 36:41 15
Puconci	18 4 5 9 39:57 13
Dokležovje	18 1 7 10 24:56 9

II. MNL M. SOBOTA

REZULTATI — 15. KOLO

Bogojina:Šalovci	3:3
Grad:Apače	1:1
Ižakovci:Melinci	2:1
Gančani:Romah	1:1
Vrelec:Pušča	3:4
Ižakovci	14 10 1 3 25:14 21
Šalovci	14 7 6 1 33:15 20
Romah	14 7 4 3 42:33 18
Apače	14 6 5 4 31:23 17
Grad	14 6 4 4 35:31 16
Gančani	14 6 2 6 31:34 14
Bogojina	14 5 2 7 35:27 12
Pušča	14 3 4 7 20:30 10
Melinci	14 3 1 10 20:33 7
Vrelec	14 2 1 11 22:54 5

III. MNL M. SOBOTA

REZULTATI — 14. KOLO

Bratanci:Serdica	2:1
Filovci:Tromejnik	1:2
Prosenjak:Križevci	2:6
Slaveči:Cankova	3:3
Selo prosto	
Bratanci	12 8 1 3 28:22 17
Filovci	12 8 0 4 43:20 16
Tromejnik	13 6 2 5 44:23 14
Serdica	13 7 0 6 26:22 14
Prosenjak	12 6 2 4 24:22 14
Selo	12 6 1 5 29:24 13
Cankova	13 4 4 5 36:28 12
Križevci	13 2 4 7 20:40 8
Slaveči	12 1 2 9 15:64 4

I. ONL LENDAVA

REZULTATI — 16. KOLO

Nedelica:Dobrovnik	1:6
Panonija:Hotiza	0:2
Olimpija:Črenšovci	1:4
Nafta:Petišovci	2:6
Borba:Mladost	1:2
Turnišče prosto	
Dobrovnik	15 9 4 2 44:16 22
Turnišče	14 8 4 2 42:24 20
Črenšovci	15 7 5 3 36:25 19
Hotiza	15 6 4 5 23:28 16
Olimpija	15 5 5 5 23:27 15
Nafta	15 6 3 6 34:41 15
Panonija	15 4 6 5 17:18 14
Petišovci	14 5 2 7 36:39 12
Borba	14 3 5 6 18:23 11
Nedelica	14 5 0 9 24:30 10
Mladost	14 3 0 11 17:42 6

II. ONL LENDAVA

REZULTATI — 15. KOLO

Mostje:Kapca	7:0
Bistrica:Pince	4:0
Odranci:Žitkovci	8:2
Bistrica	14 9 2 3 37:19 20
Lakoš	13 7 5 1 29:15 19
Kapca	13 8 2 3 41:28 18
Odranci	14 8 1 5 48:25 17
Mostje	12 6 3 3 41:19 15
Polana	13 5 3 5 33:27 13
Renkovi	12 5 2 5 26:22 12
Žitkovci	13 3 3 7 21:40 9
Pince	14 2 2 10 21:45 6
Zvezda	14 1 1 12 9:66 3

NAMIZNI TENIS — I. ZVEZNA LIGA

ŠE VEDNO BREZ ZMAGE

Na začetku drugega dela tekmovanja v zvezni ligi so se pomerili Sobočani doma v slovenskem derbiju z ekipo Maribora, ki je bila tudi tokrat veliko boljši nasprotnik in prepričljivo zmagala. Sobočani so se že pomirili z usodo izpada in obenem že razmišljajo o tekmovanju v drugi zvezni ligi ter povratku nazaj v prvo ligo. V nadaljevanju bodo tako dali priložnost igranja svojima najboljšima igralcema Miranu Močanu in Dušanu Kovaču, da si ob srečanju s kvalitetnimi igralci zvezne lige pridobita čimveč izkušenj in znanja za tekmovanje v drugi ligi. V srečanju z Mariborom so nastopili brez Verena in Likarja, prvič pa sta za ekipo zaigrala povratnik Varga in mladi Močan, ki je popolnoma opravičil zaupanje strokovnega vodstva. Eno zmago je dosegel že doslej najuspešnejši igralec Sobočanov v ligi Serčer, ki je premagal Franka, svojo prvo zmago v zvezni ligi pa je slavil Močan, ki je premagal rezervnega igralca gostov Kuntnerja, dočim je Maras, ki bi naj bil nosilec ekipe, tudi tokrat, kot že v vsem jesenskem delu razočaral. Sobočani so brez točk na zadnjem mestu in bodo v naslednjem kolu gostovali pri Spartaku in Vojvodini.

Rezultati: SOBOTA—MARIBOR 2:7 (Močan—Podlesnik 19:21, 14:21; Maras—Cajnkari 21:17, 19:21, 11:21; Serčer—Frank 16:21, 21:19, 21:16; Maras—Podlesnik 18:12, 25:23, 16:21; Močan—Frank 11:21, 9:21; Serčer—Cajnkari 23:21, 13:21, 13:21; Varga—Frank 9:21, 22:20, 14:21; Serčer—Podlesnik 15:21, 9:21; Močan—Kuntner 21:15, 21:19).

M. U.

Dušan Kovač spet najboljši

V Muti in Zalogu sta bila tretja in obenem zadnja republiška selekcijska turnirja najboljših pionirjev in pionirk SRS, ki sta Pomurcem prinesla spet dobre uvrstitve. Pri pionirjih je zanesljivo slavil republiški prvak Dušan Kovač, pa tudi ostali so prikazali dobro igro in dosegli boljše uvrstitve kot na prejšnjem turnirju, posebno pa velja pohvaliti Lendavčanja Peršo ter Siničevo pri pionirkah.

Kovač je v prvi skupini zmagal brez poraza z rezultatom 10:0 ter praktično ni imel doraslega nasprotnika, Veren je z rezultatom 5:5 pristal na 5. mestu, Benko pa s 4:6 na 8. mestu. V tretji skupini je Perša dosegel rezultat 6:3 ter zasedel zanj odlično 3. mesto, Benkovič pa je s 4:5 pristal na 8. mestu. V četrti skupini je Kuzma za las zgrešil prvo mesto ter je z rezultatom 7:2 osvojil 2. Mirko Unger pa z rezultatom 5:4 šesto mesto. Pri pionirkah je v tretji skupini Tanja Sinič dosegla enak rezultat 7:2 kot zmagovalka, vendar je zaradi slabše set razlike osvojila 2. mesto, Nataša Vogrinčica pa z 2:7 deveto mesto.

Na zadnjem regijskem selekcijskem turnirju v Gornji Radgoni so ob odlični organizaciji imeli spet največ uspeha Pomurci, zlasti pa velja pohvaliti vedno boljše Radgončane. V prvi skupini pionirjev je nepričakovano vendar zaslužno slavil domačin Vrščič z rezultatom 5:2, enak rezultat sta dosegla drugo in tretjevrščeni Lazar in S. Unger, peti je bil Mekicar, šesti pa Tivadar. V drugi skupini je bil Drozdek iz Radgone drugi, Gazdag (So) tretji, Zajmi (Ra) peti, Sukič (So) pa šesti. V tretji skupini je bil Sobočan (Le) tretji, Fridrih (So) peti, Paler (Le) šesti in v četrti skupini je zmagal Žitek (So), drugi je je bil Sabo (Le) in tretji Tinev (So). Pri pionirkah je v prvi skupini slavila Nina Drozdek (Ra) z rezultatom 6:1, četrta je bila Mikočičeva (Ra) in šesta Bratuševa (So). V drugi skupini je Lahova (So) osvojila četrto mesto, Trčkova (So) pa peto mesto. Tretji skupini je bila Bratuševa (Ra) druga, Harijeva (So) tretja, Vogrinčeva (Ra) četrta in Gerendajeva (So) peta.

M. U.

KOLESTARSTVO

Velik uspeh pomurskih kolesarjev

V preteklem tednu so pomurski kolesarji sodelovali na treh pomembnih tekmovanjih v Varaždinu, Zagrebu in na Bledu ter dosegli solidne uvrstitve.

Na dirki v Varaždinu, ki jo je pripravil KK „Sloga-Viko“ ob obletnici osvoboditve Varaždina, je sodelovalo 62 kolesarjev iz Slovenije in Hrvatke, med njimi so bili tudi kolesarji Pomurja iz Beltincev. Najbolje uvrščeni pomurski kolesar je bil Titan, ki je med mlajšimi zasedel tretje mesto in le za eno točko zaostal za drugouvrščenim tekmovalcem. Izkazal se je tudi Kapun, ki je v konkurenci starejših mladincev in članov, ki so skupaj tekmovali, zasedel četrto mesto. Ostali pomurski tekmovalci so se uvrstili takole: pri mlajših mladincih je bil Berden šesti, Bokan deveti, Čeh enajsti, Miholič trinajsti in Sraka šestnajsti. Pri starejših mladincih in članih je Sreč zasedel sedmo, Škafar enajsto, Ivančič dvanajsto in Jelen štirinajsto mesto.

Na kolesarskem kriteriju, posvečenem osvoboditvi Zagreba, je sodelovalo 80 kolesarjev iz slovenskih in hrvatskih klubov. Zopet so se izkazali pomurski tekmovalci. Med mlajšimi mladinci je Titan zasedel drugo mesto z istim številom točk kot prouvrščen tekmovalcem. V isti konkurenci je Berden zasedel tretje mesto. V tekmovanju članov je Kapun zasedel osmo, Štiblar pa deveto mesto. Pri mlajših pionirjih je zmagal Donša, pri starejših pa je Miholič zasedel drugo, Rojnik tretje in Sraka četrto mesto.

V nedeljo pa je bila tradicionalna kolesarska dirka okrog Blejskega jezera, na kateri je sodelovalo okrog 200 tekmovalcev iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Slovenije. Zaradi slabega vremena so bili doseženi nekoliko slabši rezultati. Na dirki se je izkazal Sreč, ki je pri starejših mladincih zasedel četrto mesto. Lep uspeh predstavlja tudi drugo mesto Miholiča pri starejših pionirjih. Ostali pomurski kolesarji so se uvrstili takole: pri mlajših mladincih je Titan zasedel 13., Berden pa 21. mesto. Med člani je bil Ivančič osmi, Škafar pa trinajsti. Pri mlajših pionirjih je Zrinski zasedel osmo, Šooš pa deveto mesto.

Doseženi rezultati kažejo, da so se pomurski kolesarji dobro pripravili na letošnjo sezono.

OB 25-LETNICI ROKOMETA V POMURJU

Rokometni praznik v Veliki Polani

Letos praznujemo v Pomurju 25-letnico rokometne zveze in predstavniki družbeno-političnih organizacij občine Murska Sobota. V kulturnem programu pa bodo sodelovali folklorna skupina, tamburaški orkester in oktet iz Velike Polane. Ob tej priložnosti bodo zaslužnim rokometnim delavcem Pomurja podelili priznanja. Zatem bo v Veliki Polani ob 10.00 uri prijateljski rokometna tekma med ženskima ekipama Olimpije iz Ljubljane, ki nastopa v prvi zvezni B ligi, in reprezentanco Pomurja. Ob 11.30 pa bodo v prostorih bivše osnovne šole v Veliki Polani odprli razstavo fotografij o razvoju rokometne zveze v Pomurju. Na jubilejno prireditev so organizatorji povabili tudi bivše igralke Sobote in zaslužne rokometne delavce.

ROKOMET — POLFINALE ŠSD

Polana v polfinalu

V Brezicah je bil polfinalni rokometni turnir tretje selekcije za mladince, na katerem so nastopile tri ekipe. Največ uspeha so imele mlade rokometnice iz Velike Polane, ki so osvojile prvo mesto in bodo sodelovale na sklepnem turnirju. Rezultati — Polana: Slovenj Gradec 16:8 in Polana: Brežice 12:10. Vrstni red: 1. Polana, 2. Brežice in 3. Sl. Gradec.

HOKEJ NA TRAVI

Pomurje: Trešnjevka 0:2

V nadaljevanju prvenstva v medrepubliški ligi v hokeju na travi je moštvo Trešnjevke iz Zagreba v Murski Soboti premagalo ekipo Pomurja.

MEDNARODNI ROKOMET

Beltinka zmagala v Avstriji

Rokometnice Beltinke iz Beltincev so gostovale v Brucku v Avstriji in v prijateljski tekmi premagale domačo ekipo z rezultatom 6:4. Gole so dosegle: Gjerkeš 3, Rous 2 in Baša. Povratno srečanje bo 23. tega meseca v Beltincih.

STRELSTVO

Najboljši domačini

Na Cankovi je bilo tekmovanje v streljanju z zračno puško za pionirje. V ekipni konkurenci je zmagala Cankova I. s 639 krogi pred Tišino I. 608 in Cankovo II. 581 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Andrej Sapač (Can) s 177 krogi pred Gidčerm (Ti) s 172 in Vladom Sapačem (Can) s 162 krogov.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

Rokometni in šahovski turnir

Društvo Partizan Križevci pri Ljutomeru je pripravilo turnirja v rokometu in šahu. V rokometu je zmagala ekipa Črenšovci pred Ljutomerom in Beltinko. V šahu pa so bili najboljši tekmovalci Ljutomer: pred Salinci in Križevci.

O. M.

ROKOMET

Beltinka: Lisca 11:18

V zaostali tekmi druge slovenske ženske rokometne lige je Lisca v Beltincih premagala domačo Beltinko.

JUDO — REP. MLADINSKO PRVENSTVO

Vrdjuka republiški prvak

Judo Partizan Murska Sobota je bil organizator republiškega mladinskega prvenstva v judu. Tekmovanja se je udeležilo 44 judoistov iz 17 slovenskih klubov. Med njimi so nastopili tudi pomurski tekmovalci iz Lendave. Ljutomera in Murske Sobote in dosegli nekaj lepih uvrstitev.

Najuspešnejši med njimi je bil Darijo Vrdjuka iz Murske Sobote, ki je v kategoriji do 53 kg osvojil prvo mesto in republiški naslov. Izkazali pa so se še: Branko Meničanin, ki je bil v kategoriji do 53 kg tretji, Branko Horvat, ki tretje mesto zasedel v kategoriji do 57 kg, oba iz Murske Sobote, Ivica Varga iz Lendave, ki je v kategoriji do 68 kg osvojil tretje mesto in pa Rajko Hunjadi, ki je zasedel tretje mesto v kategoriji do 75 kg. Na državnem prvenstvu, ki bo v soboto, 15. maja, v Skopju, bodo nastopili Vrdjuka, Meničanin in Horvat iz Murske Sobote ter Hunjadi iz Lendave. Srečanja so vodili zvezni sodniki Šarkanj iz Murske Sobote, Mišana in Blažič iz Maribora ter republiški sodniki Kovač iz Murske Sobote, Gabrovec iz Slovenj Gradca in Kranjc iz Ljubljane.

O. Šooš

JUDO — REP. PIONIRSKO PRVENSTVO

Ljutomerčan Konrad Vojsk prvi

V organizaciji ŠSD Mladost iz Lendave je bilo republiško pionirsko prvenstvo v judu, katerega se je udeležilo 85 mladih judoistov iz 16 slovenskih klubov. Med njimi so sodelovali tudi pomurski tekmovalci in se lepo odrezali.

Najuspešnejši med njimi je bil Konrad Vojsk iz Ljutomera, ki je v kategoriji do 70 kg osvojil prvo mesto in naslov republiškega pionirskega prvaka. Hkrati pa je bil Vojsk poleg Blažica iz Maribora ocenjen za najboljšega tekmovalca. Od ostalih pomurskih tekmovalcev velja omeniti Emila Petkoviča in Deana Kulčarja, ki sta v kategoriji do 52 kg zasedla drugo in tretje mesto. Vsi trije tekmovalci bodo sodelovali na državnem pionirskem prvenstvu, ki bo 22. maja v Dubrovniku. Srečanja so vodili zvezni sodniki Šarkanj iz M. Sobote, Šauperl iz Maribora in Topoličnik iz Sl. Bistrice ter republiški sodniki Kovač iz Slak iz Murske Sobote ter Korva iz Ljubljane.

O. Š.

Rokometnice Radgone so v soboto v prvenstveni tekmi druge slovenske lige premagale Velenje z rezultatom 22:11 ter si tako zagotovile naslov prvaka. Foto: F. Maučec

STRELSTVO

SODELOVALO 45 EKIP

V okviru sindikalnih športnih iger soboške občine je bilo končano tekmovanje v streljanju z zračno puško. Sodelovalo je 30 moških in 15 ženskih ekip. V moški konkurenci je zmagala Mura s 1.252 krogi pred Panonijo 1.247 in DRŠI 1.234 krogov. Med posamezniki je prvo mesto osvojil Balaško (Šal) z 277 krogi pred Madjarom (M. Toplice) 270 in Turnerjem (Pom) 269 krogov. Pri ženskah je zmagala ekipa UNZ s 700 krogi pred Bliskom 670 in Panonijo 667 krogov. Med posameznicami je prvo mesto osvojila Vogrinčičeva (UNZ) z 246 krogi pred Rumežovo 245 in Fujs (Blisk) 244 krogov.

PREHITRI VOZNIKI NA POMURSKIH CESTAH

TRAKTORIST UMRL — V prejšnji številki smo poročali o delovni nesreči v Pečarovcih, kjer je 30. aprila zdrsel po poboju hriba v dolino traktor in hudo poškodoval Ludvika Gjergjeka. Zvedeli smo, da je 7. maja ob 15. uri v soboški bolnici umrl.

TRČENJE AVTOMOBILISTOV — 4. maja se je zgodila huda prometna nesreča na regionalni cesti v Sotini. Ob 19. uri se je peljal proti mejnemu prehodu Drago Kočar iz Sotine. Ko je pripeljal do odcepa ceste, je nameraval vozilo obrniti in je v zadnjem hipu vključil smerni kazalec. V tem hipu pa ga je začel prehitovati z osebnim avtom Franc Fujs iz Murske Sobotice. Prišlo je do trčenja, zaradi česar je nastala gmotna škoda za 50 tisočakov. Telesnih poškodb ni.

AVTO NA STREHI — Jože Cvetko iz Murske Sobotice se je 6. maja peljal z osebnim avtom iz Mačkovec proti Murski Soboti. Zaradi prevelike hitrosti in domnevne vinjenosti ni obvladal vozila, sicer ga ne bi v levem ostrem ovinku zaneslo s ceste, nakar se je avto obrnil na streho. Voznik in sopotnik Slavko Drvarič sta se lažje poškodovala, materialna škoda na vozilu pa so ocenili na 50 tisočakov.

POŽAR V BUČEČOVCIH — 7. maja ob 17.50 uri je zagorelo stanovanjsko in gospodarsko poslopje Franca Haložana v Bučečevcih. Ogenj je uničil zlasti ostrišje, seno in slamo ter kmetijsko orodje. Skupno škoda so ocenili na 400 tisoč dinarjev. Pri gašenju so sodelovali domači gasilci in gasilci iz okoliških krajev. Vse kaže, da je ta požar (kot mnogo drugih) posledica otroške igre z vžgalicami. Foto: D. Loparnik.

NEPRIMERNA HITROST — 6. maja ob 15.10 uri se je zgodila prometna nesreča na lokalni cesti v Polanipri Murski Soboti. Slavko Tetičkov iz Kobilja se je peljal z neprimerno hitrostjo skozi to vas s prekoračeno hitrostjo, menda pa tudi ni bil trezen. Na mostu čez potok Ledava je dohitel 5-letnega G. S. iz Polane, ki je nenadoma

stekel čez cesto. Voznik kljub zaviranju nesreče ni uspel preprečiti, fantka je zadel in mu prizadel hude poškodbe.

AVTO V JARKU — 8. maja okrog 8.30 ure se je zgodila na regionalni cesti v Hrasje-Moti. Ivan Filipašič iz Pihovca pri Vraždinu, ki se je peljal proti Radencem, je vozil z neprimerno hitrostjo, zato ga je v levem ovinku zaneslo s ceste v jarek, kjer se je vozilo obrnilo na streho. Lažje se je poškodovala sopotnica Katarina Filipašič, materialna škoda pa znaša 30 tisoč dinarjev.

TRČENJE V KLANCU — Teodor Sabo iz Maribora se je 8. maja ob 10.45 uri peljal z neprimerno hitrostjo iz Večeslavca proti Gradu. Ko je peljal po klanecu navzdol v nepregledni ovinek, ga je zaneslo na levo stran ceste in to v trenutku, ko se je nasproti pravilno in z zmerno hitrostjo pripeljala z osebnim avtom Irena Ivanič iz Večeslavca. Prišlo je do silovitega trčenja, s tem pa do materialne škode v znesku 130

tisoč dinarjev. V nesreči se je hudo poškodovala sopotnica Emilija Ivanič, lažje pa oba voznika in še dva sopotnika.

POSLEDICA NEIZKUŠENOSTI — 9. maja ob 16. uri se je zgodila huda prometna nesreča izven naselja Vaneča. Tedaj je namreč Majda Šadl iz Ropoče, ki se je peljala iz Motovilec proti Krašchem, izgubila oblast nad vozilom, zapeljala na bankino in irčila v cestni propust, nakar se je avto prevrnil na streho. Lažje se je poškodovala voznica in njena sopotnica Rozalija Šadl, materialna škoda pa znaša 30 tisočakov.

POŽAR V BOREJCIH — 4.

maja ob 12.30 je izbruhnil požar na poslopju Bele Baranja v Borejcih. Gmotno škodo so ocenili na 50 tisočakov. Stavba je zagorela kmalu zatem, ko je lastnik močno zakuril v peči, nato pa odšel v gozd. Vnele so se menda saje, zato je počila salonitna cev, zagorelo je podstrešje, nato pa cel objekt. Požar so pogasili gasilci in ostali občani.

OGENJ V GOZDU — 5. maja ob 14. uri je zagorelo v gozdu pri Očeslavcih. Ogenj je zajel 1,5 hektarja mešanega gozda. Ogenj je posledica malomarnosti Janeza R. in Egidije M. iz Očeslavca, ki sta ta dan kurila dračje in pred

odhodom nista pogasila ognja. Svoje je opravil tudi veter, ki je razpihal žerjavico. Gmotna škoda je precejšnja: 180 tisoč dinarjev.

ŠE EN GOZDNI POŽAR — V popoldanskem času 4. maja je gorelo v gozdu pri Otovcih. Slavko S. iz Stanjevec, ki je ta dan čistil travnik, je zažgal travo in ni počakal, da bi povsem zgorela. Kuršiče se je kmalu razširilo in je ogenj ogrožal večjo površino okoliških gozdov. K sreči so kmalu prišli vaščani in gasilci iz Otovca ter ogenj pogasili.

S. S.

Se dovolj zavedamo posledic alkoholizma?

ALKOHOL V PROMETU

Danes bomo omenili, kakšne so posledice uživanja alkoholnih pijač v cestnem prometu. Zakon o temeljnih varnostnih cestnega prometa natančno določa pogoje, pod katerimi lahko voznik upravlja vozilo v cestnem prometu.

Vsem je znano, da ne sme voziti tisti, ki ima v krvi več kot 0,5 promila alkohola, poklicni vozniki pa ne smejo med vožnjo imeti v krvi nič kaplje alkohola. Vemo tudi, kdo in na kakšen način se ugotavlja stopnja vinjenosti. Za vse, ki so vozili pod vplivom alkohola, je predvidena kazen, ki pa le redko doseže svoj namen. Kmalu po prestani kazni isti človek ponovno vozi vinjen.

Zmerni pivci, ki vinjeni sedejo za volan, so za varnost v prometu enako nevarni kot trezni alkoholiki. Trezni alkoholiki se ne more skoncentrirati na vožnjo, saj ga mučijo abstinenčne težave in želja po alkoholu.

Med boleznimi, zaradi katerih občan ne more postati voznik

motornega vozila, je tudi alkoholizem. Pravico do vozniškega dovoljenja si zdravljeno alkoholik ponovno pridobi po 6-mesečnem uspešnem zdravljenju in ponovnem zdravniškem pregledu.

Naši podatki kažejo, da je tudi med poklicnimi vozniki mnogo alkoholikov. Če bi se vsi zdravljeno strogo držali zakona, bi mnogo poklicnih voznikov ostalo brez poklica in brez službe.

Zakaj zapadejo alkoholizmu poklicni vozniki, nam je poskušal pojasniti zdravljeno alkoholik, ki abstinenca že šest let in se je uspešno rehabilitiral. Že narava dela voznika tovarnjaka je takšna, da se počasi, a vztrajno navaja na alkohol. Nenehno je na poti, kabina in cesta sta njegovi drugi dom. Po naporih vožnji se ponavadi ustavi v gostili. Lačen in utrujen seže najprej za skodelico kave, ki ji »popravi okus« z žgano pijačo. Ta ga prijetno poživljuje, pozabi na lakota in utrujenost ter kmalu

nadaljuje vožnjo. Ščasoma se tako navadi na alkohol, da ne more na vožnjo, če se ne »okrepča« s »požirkom žgane pijače«. Tudi srečanja med vozniki na poti ne minejo brez alkohola.

Vsak vinjeni voznik predstavlja veliko nevarnost v cestnem prometu, saj je njegova vožnja preveč samozavestna in divja, njegove telesne in duševne sposobnosti za pravilno reagiranje pa so močno zmanjšane. Najmanjša napaka v kritični situaciji pa pomeni nesrečo.

Najbrž bo marsikdo pomislil, zakaj pišemo toliko o vozniku — alkoholiku, saj so občasni pivci enako nevarni? Izhajamo pač iz stališča, da si bo človek, ki ima razčiščen odnos do alkohola, znal urediti zabavo tako, da se bo vrnil domov, ne da bi sam sedel za volan.

V sodelovanju z zdravljencem M. S. pripravila

Zdenka Čebašek — Travnik

Razpisna komisija delovne organizacije VETERINARSKA POSTAJA LENDAVA p. o. LENDAVA razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA

Poleg splošnih mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka strokovna izobrazba — diplomirani veterinar
- najmanj 5 let delovnih izkušenj diplomiranega veterinarja
- moralno-politična neoporečnost
- da izdelava program razvoja delovne organizacije.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite na naslov delovne organizacije (za razpisno komisijo) v 15 dneh po objavi razpisa.

POMLADANSKA SETEV

Varčevanje na nepravem mestu

Pomladanska setev poteka v Pomurju dokaj dobro, so ugotavljali sredi tedna na medobčinski gospodarski zbornici v Murski Soboti, ko so v odboru za kmetijstvo in proizvodnjo hrane temeljito pretresali dela na poljih. Ugotovljeno je bilo, da so imeli kmetijci to pomlad dovolj semen za sladkorno peso, koruzo, jara žita in trave, prav tako so se zadruga oskrbele tudi s semenskim krompirjem. Še več: kaže, da v zadrugah niso pravilno ocenili povpraševanja po semenski koruzi, sicer je ne bi toliko ostalo neprodane. Vzrok za to pa teče predvsem pri kmetih. Ni jih malo takih, ki so »varčevali« na nepravem mestu in torej niso posejali kvalitetnega (koruznega) semenskega materiala, ker se jim je zdel predrag. Posejali so torej svojo koruzo, zato bo na jesen pridelek slab. Kmetijski strokovnjaki poudarjajo, da je tako ravnanje sila negospodarno. Po-

leg tega so v zasebni proizvodnji ponekod še vedno posevki preredki, zemlja torej ni dovolj izkoriščena, zato tudi hektarski donosi zaostajajo za dosežki na družbenih posevkih. Seveda pa to ne velja za vse kmete, saj so mnogi izmed njih zelo dovzetni za sodobno tehnologijo, ki seveda daje dobre ekonomske učinke.

V času pomladanske setve se je končno normalizirala tudi oskrba s pogonskim gorivom. To je dokaz, da kmetijci niso (več) prepuščeni sami sebi, ampak je njihovo delo naša skupna skrb. Tako tudi ne moremo prezreti uporabe pravnje mehanizacije. Mehanične sejalnice so že zastarele in jih bo treba prej ko slej zamenjati s pnevmatskimi. To pa seveda naj ne bi pomenilo, da bi poslej imel vsak svojo; sredstev za mehanizacijo bo poslej manj, zato bo treba stroje kar najbolj racionalno izkoriščati. Pobudo o

organiziranem oziroma zaporednem sejanju z dobrimi stroji in pravilnem sejanju je treba podpreti, saj imamo s takim načinom dela že nekaj lepих izkušenj. Tako namreč sejemo sladkorno peso. Na takih površinah pa bo treba organizirati tudi ustrezno zatiranje plevelov in rastlinskih škodljivcev, seveda z ustreznimi mehanicami škropiv in pravilnimi škropilnicami. Ugotovljeno je namreč, da nekateri kmetijci škropijo ob nepravem času, z neustreznimi pripravki in tudi z neustreznimi škropilnicami. Povsem razumljivo je, da je tako delo včasih neuspešno, še več: večkrat je več škode kot koristi.

Ko analiziramo pomladansko setev, pa ne bo odveč, če povemo tudi nekaj besed o kvaliteti pridelkov. Tam, kjer smo posejali slabo seme, ne moremo pričakovati kvalitetnega in obilnega pridelka. Sicer pa smo v pomurskem kmetijstvu v nekaterih vrstah poljedelske proizvodnje že dosegli nadpovprečne hektarske donose, recimo sladkorni pesi, vendar nekatere naše poljščine niso kvalitetne. Tako je menda s krompirjem. Nekvaliteta pridelka pa seveda zavira tudi izvoz. Glede na skupno proizvodnjo je lanska izvozna količina (400 ton) mala.

Po najnovejših podatkih smo oziroma bomo to pomlad v Pomurju zasejali koruzo na 17 tisoč hektarjih, od tega 5 hektarjev za siliranje, površine posejane krompirja znašajo 3 tisoč hektarjev, družbeni sektor je peso posejal na okrog 1.500 hektarjev, zasebni pa na 880 hektarjih. Tokrat smo začeli poskušno pridelovati tudi na 15 hektarjih sojo.

Po vsem tem, kar smo povedali, lahko zaključimo, da smo se pripravili na same izvedbe pomladanske setve še kar dobro lotili. Pomanjkljivosti, ki smo jih ugotovili, zdaj sicer ne bo več moč odpraviti, vendar pa bo opozorilo doseglo svoj namen, če jih ne bomo ponovili ob jesenski in naslednjih setvah.

*Š. SOBOČAN

ABC POMURKA

SOZD ABC POMURKA
Veletrgovina „POTROŠNIK“ n. sol. o.,
MURSKA SOBOTA

RAZPISUJE

v skladu z določbami statuta delovne organizacije, temeljnih organizacij in delovne skupnosti ter na temelju sklepov delavskih svetov delovne organizacije in temeljnih organizacij naslednja dela in naloge:

I. Individualnih poslovnih organov:

1. glavni direktor delovne organizacije
2. direktor TOZD Veleprodaja
3. direktor TOZD Preskrba
4. direktor TOZD Merkur
5. direktor TOZD Izbira

II. Delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v delovni skupnosti „Skupne službe“:

1. direktor komercialnega sektorja
2. direktor finančnega sektorja
3. direktor razvojno-planskega sektorja

III. Delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v temeljnih organizacijah:

1. vodja komercialne TOZD Veleprodaja
2. vodja komercialne TOZD Preskrba
3. vodja komercialne TOZD Merkur

POGOJI ZA ZASEDBO:

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod I/1:

— visokošolska izobrazba ekonomske ali pravne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju vodilnih in drugih odgovornih opravil in nalog.

Pod I/2., 3. in 4.

— visoka ali višja šolska izobrazba in 6 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta pri opravljanju del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu.

Pod I/5:

— višja šolska izobrazba in 6 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta pri opravljanju del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu.

Pod II/1. do 3.:

— visoka šolska izobrazba in najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Pod III/1. do 3.:

— višja šolska izobrazba ekonomske ali pravne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Od kandidatov zahtevamo moralno-politične kvalitete in pravilen odnos do samoupravljanja organizacijske sposobnosti za opravljanje del in nalog.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov: Veletrgovina „POTROŠNIK“ Murska Sobota, Arhitekta Novaka 2 — za razpisno komisijo.

Razpis velja 15 dni po objavi.

LEDAVA

Pomembno delo ZRVS

Občinska konferenca ZRVS Lendava je pred dnevi ocenila delo te organizacije, katere članstvo je poglaviten dejavnik pri krepitevi splošnega ljudskega odpora in družbene samozaveščenosti. Delo je bilo uspešno, vendar pa bi bilo potrebno v prihodnje bolj organizirano zastaviti izobraževanje in usposabljanje. Člani zveze rezervnih vojaških starešin se uspešno uveljavljajo v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela in s svojo strokovnostjo veliko pomagajo pri uspešnosti vsakoletnih akcij. Nič nas ne sme prenehati. Rezervne vojaške starešine uspešno delajo tudi v enotah teritorialne obrambe, še posebej pa pri vsakoletnem usposabljanju mladine in nerazporejenega prebivalstva, saj predv-

sem tu nastopajo kot predavatelji strokovnih tem. V letošnjem letu je kar 25 članov te organizacije predavalo po vaseh, posebno usposobljenost pa bodo pokazali tudi v vajah, ki jih pripravljajo občinski štab teritorialne obrambe. Na konferenci so izvolili tudi novo vodstvo: za predsednika Aleksandra Ivanovskega, za sekretarja pa Borisa Budino. Izvolili so tudi komisijo za idejno-politično delo in obrambnozaščitno usposabljanje članstva, komisijo za SLO in DS ter druge aktivnosti, komisijo za organizacijsko kadrovske zadeve in propagandno informativno komisijo. Poudarili pa so, da morajo biti bolj aktivne tudi krajevne organizacije ZRVS. Jani D.

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo
občine
Murska Sobota
Št. 4
Leto VII
13. maj 1982

INFORMACIJA O PROBLEMATIKI ZDRAVSTVENEGA VARSTVA V OBČINI MURSKA SOBOTA

— Prednostne naloge dogovorjene v srednjeročnih planskih aktih

Uresničevanje prednostnih nalog, dogovorjenih v srednjeročnih planskih aktih za obdobje 1981—1985, je poleg prizadevanja krepitve vloge skupščine Zdravstvene skupnosti ena najpomembnejših nalog Občinske zdravstvene skupnosti. Določeni rezultati na tem področju so sicer doseženi, zdaleč pa niso takšni, da bi bilo mogoče govoriti o doslednem uresničevanju skupnih ciljev in razvojnih usmeritev, dogovorjenih z družbenim planom občine, s samoupravnim sporazumom o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti in s samoupravnim sporazumom o skupnih temeljih planov zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji za obdobje 1981—1985.

Poslovni rezultati, ki jih je dosegla občinska zdravstvena skupnost v letu 1981 z nekritimi odhodki v znesku 35.051.031,65 dinarjev, terjajo odgovor, zakaj se v že omenjenih planskih aktih dogovorjene prednostne naloge za doseganje skupnih ciljev in usmeritev ne uresničujejo oziroma so prepočasno uresničujejo, saj je splošno ambulantno in dispanzersko zdravljenje v letu 1981 napram 1980 letu poraslo za 29,4 % oziroma za 2,4 % preko načrtovanega, ob tem pa je specialistično ambulantno zdravljenje napram 1980 letu poraslo za 50,8 % oziroma za 20,6 % preko načrtovanega bolnišnično za 27,6 % oziroma za 3,4 % preko načrtovanega in zdraviliško za 43,1 % oziroma za 3,4 % preko načrtovanega. Te dogovorjene prednostne naloge pa so:

— hitrejši razvoj osnovne zdravstvene dejavnosti njena kadrovska krepitev, boljša opremljenost in usposobljenost s hitrejšim razvojem medicine dela, splošne medicine ter splošnega in mladinskega zobozdravstva,

— razvijanje in širitev obsega dela na področju zdravstvene vzgoje v vseh zdravstvenih dejavnostih,

— uvajanje in širjenje zdravljenja in zdravstvene nege obolelih na domu,

— širjenje dispanzerskih metod dela pri izvajanju zdravstvenega varstva delavcev,

— povečanje obsega specialističnih konziliarnih storitev opravljenih v osnovni zdravstveni dejavnosti in

— zmanjšanje obsega ter skrajševanje trajanja bolnišničnega zdravljenja.

V dogovoru o temeljih družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 je dogovorjena obveza podpisnikov, da bo v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela posvečena posebna skrb varstvu pri delu in odsotnosti z dela. Neglede na to obvezo pa raste število dni odsotnosti iz dela zaradi nesreč pri delu, poklicnih obolenj in zaradi nesreč izven dela, boleznih, spremstva in nege iz leta v leto. Število dni odsotnosti z dela do 30 dni je od 121.547 dni v letu 1980 poraslo na 134.346 dni v letu 1981 ali za 10,6 %. Število dni odsotnosti z dela nad 30 dni pa je poraslo od 107.928 dni v letu 1980 na 122.058 dni v letu 1981 oziroma za 13,1 %. Ta porast pa ni posledica večjega števila zaposlenih, saj je število zaposlenih napram 1980 letu v občini poraslo v letu 1981 le za 2,4 %. Če bi se spoštovala in dosledno uresničevala v že cit. dogovoru o temeljih družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 dogovorjena zaveza, število dni odsotnosti z dela nebi smelo naraščati tako naglo. Takšen porast namreč pomeni poleg rasti porabe za zdravstvene storitve in izgube v dohodku združenega dela še višje tovrstne izdatke občinske zdravstvene skupnosti in so izdatki za denarne dajatve (nadomestila osebnega dohodka potni in prevozni stroški v zvezi z zdravljenjem itd.) napram letu 1980 porasli v letu 1981 za 45,4 % oziroma za 10 % preko načrtovanih.

Vzrok za takšne nenormalen porast posameznih oblik zdravstvenega varstva vključno z odsotnostjo z dela je tudi v tem, da se je v letu 1981 začel izvajati samoupravni sporazum o načinu in postopku za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega varstva. Iz delovnega področja organov občinske zdravstvene skupnosti, se je ugotavljanje pravic do posameznih oblik zdravstvenega varstva preneslo v področje izvajalskih organizacij (bolniški stalež, zdraviliško zdravljenje, ortopedski pripomočki in drugo).

— Uporabniki zdravstvenih storitev in združevanje sredstev za zdravstveno varstvo

Na podlagi zakona o zdravstvenem varstvu in samoupravnih splošnih aktov občinska zdravstvena skupnost Murska Sobota zagotavlja zdravstveno varstvo vsem delovnim ljudem in občanom — uporabnikom zdravstvenih storitev na območju občine Murska Sobota. Število uporabnikov zdravstvenih storitev je večje od števila prebivalcev v občini zato, ker v občini delajo tudi delavci iz drugih občin in znaša v letu 1981:

— uporabniki delavci in drugi delovni ljudje ter njihovi družinski člani	48.839	70 %
— uporabniki kmetje in njihovi družinski člani	20.974	30 %
Skupno število uporabnikov	69.813	100 %

Od skupnega števila uporabnikov odpade tako na uporabnike delavce in druge delovne ljudi ter njihove družinske člane 70 % vseh in na kmete ter njihove družinske člane 30 % vseh.

V SR Sloveniji je ta struktura takšna, da odpade na uporabnike delavce in druge delovne ljudi ter njihove družinske člane 91,8 % vseh, na kmete in njihove družinske člane pa 8,2 % vseh (statistični letopis ZS Slovenije za leto 1980).

Glede na združevanje oziroma zagotavljanje sredstev za zdravstveno varstvo in na samo porabo je struktura uporabnikov zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota neugodna. Kljub temu, da je v letu 1981 bila prispevna stopnja od katastrskega dohodka negozdnih površin in dohodka od gozda 32 %, od drugih dohodkov kmetov 17 % in pavšalni prispevek na gospodarstvo 1.470.— dinarjev, po teh stopnjah in pavšalnem prispevku združena sredstva ne pokrivajo izdatkov za zdravstveno varstvo uporabnikov — kmetov. Ob upoštevanju dejstva, da je v letu 1981 poraba sredstev zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota znašala po uporabniku 5.399,06 dinarjev, je bilo za zdravstveno varstvo uporabnikov — kmetov in njihovih družinskih članov porabljeno 113.239.884.— dinarjev ti uporabniki pa so združili 34.568.778,30 dinarjev oziroma 78.671.105,70 dinarjev manj od porabljenih. Ta primerjava se ne izpostavlja kot problem, temveč kot realnost s katero je potrebno računati pri sestavljanju bilance skupne porabe v občini in upoštevati pri stopnji rasti sredstev za zdravstveno varstvo, zlasti glede na neugodno strukturo znotraj te populacije, saj raste število ostarelih kmetov in njihovih družinskih članov, zmanjšuje pa se število mlajših.

Prispevna stopnja kot instrument obračunavanja sredstev, ki se združujejo za zdravstveno varstvo iz dohodka združenega dela in osebnih dohodkov delavcev zaposlenih in temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, je bila za redno dejavnost (zdravstveno varstvo brez investicij) v letu 1981 napram letu 1980 nižja za 0,26 %. V letu 1980 je sicer bila 10,46 % v letu 1981 pa s presežnimi sredstvi 10,47 % toda v letu 1980 je bilo v stopnji za investicije dogovor-

jeno 0,33 %, v letu 1981 pa 0,60 %. Sredstva za redno dejavnost so se tedaj obračunavala v letu 1980 po stopnji 10,13 % (10,46 — 0,33), v letu 1981 pa po stopnji 9,87 % (10,47 — 0,60). V letu 1981 nastala nova obveznost za Občinsko zdravstveno skupnost v znesku 10.517.758,00 dinarjev za izvozne stimulacije pa pomeni nadaljnje znižanje sredstev za redno dejavnost, ki v prispevni stopnji znaša 0,35 %.

Ob najvišji porabi sredstev za zdravstveno varstvo po uporabniku je bila za obračunavanje sredstev iz dohodka in osebnega dohodka v občini Murska Sobota v letu 1981 dogovorjena najnižja prispevna stopnja napram ostalim občinam v Pomurju, kar je razvidno iz naslednjega pregleda:

Občinska zdravstvena skupnost	Skupna prispevna stopnja iz dohodka in osebnega doh.	Poraba sredstev zdravstvenega varstva po uporabniku (prebivalcu)
Gornja Radgona	10,92 %	5.276,90 din
Lendava	10,88 %	5.091,43 din
Ljutomer	11,27 %	5.111,75 din
Murska Sobota	10,47 %	5.399,06 din

Skupni prihodek Občinske zdravstvene skupnosti za leto 1981 znaša 418.633.019,75 dinarjev in je v primerjavi z letom 1980 višji za 30,3 %. Skupni odhodki za leto 1981 pa znašajo 453.684.051,40 dinarjev in so v primerjavi z letom 1980 porasli za 36,7 % za redno dejavnost in investicije oziroma samo za redno dejavnost za 34,9 %.

Prispevek uporabnikov k stroškom zdravstvenih storitev (participacija) je v letu 1980 znašal 9.263.059,20 dinarjev v letu 1981 pa 7.196.623,60 dinarjev oziroma 2.066.435,60 dinarjev manj napram letu 1980 zaradi razširitve po zakonu zagotovljenega obsega zdravstvenega varstva, ki poleg invalidov in upokojencev vključuje tudi kmete in njihove družinske člane starejše od 65 let. Vsi v zagotovljeni obseg zdravstvenega varstva vključeni uporabniki zdravstvenih storitev pa so po zakonu o zdravstvenem varstvu oproščeni plačevanja prispevka k stroškom zdravstvenih storitev (participacija).

— Poraba združenih sredstev za zdravstveno varstvo

Obseg zdravstvenih storitev v letu 1981 je napram letu 1980 porasel v vseh dejavnostih zdravstvenega varstva, razen v bolnišnični dejavnosti, kjer je število bolniško oskrbnih dni napram letu 1980 in programu za leto 1981 nižje za 1,8 %. V ostalih dejavnostih zdravstvenega varstva pa je fizični obseg napram letu 1980 naraščal kot sledi:

— v splošni ambulantni in dispanzerski dejavnosti	za 1,7 %
— v zobozdravstveni dejavnosti	za 3,0 %
— v prevozih z reševalnimi vozili	za 5,1 %
— v specialistični ambulantni dejavnosti	za 18,6 %
— v lekarniški dejavnosti (poraba zdravil)	za 10,4 %
— v dejavnosti naravnih zdravilšč	za 0,8 %

Doseženemu fizičnemu obsegu zdravstvenega varstva ustrezno so v letu 1981 naraščali tudi odhodki za opravljene zdravstvene storitve, kar je razvidno iz naslednjega pregleda:

	Zdravstvene storitve opravljene v TOZD Pom. zdrav. centra v zneskih			Zdravstvene storitve opravljene izven TOZD Pom. zdrav. centra (odliv) v znes.		
	1980	1981	Rast v %	1980	1981	Rast v %
Splošno ambulantno in dispanzersko zdravljenje	50.999.531	64.265.182	26,0	2.304.902	4.703.431	104,1
Zobozdravstvo	16.272.449	23.351.756	43,5	386.850	612.948	58,4
Prevozi z reševalnimi vozili	5.299.998	7.201.860	35,9	949.906	1.293.841	36,2
Spec. ambulantno zdravljenje	28.474.185	53.069.889	86,4	6.711.579	11.922.773	77,6
Bolnišnično zdrav.	84.667.743	101.185.969	19,5	40.553.352	58.662.316	44,7
Poraba zdravil	34.480.994	49.166.110	46,6	672.921	1.231.152	83,0
	220.194.900	298.240.766	35,4	51.579.510	78.426.461	52,0

Odhodki splošnega ambulantnega in dispanzerskega zdravljenja znašajo skupno 68.968.618,— dinarjev in so v primerjavi z letom 1980 višji za 29,4 %. Od tega odpade na zdravstvene storitve opravljene v Pomurskem zdravstvenem centru 64.265.182,— dinarjev ali 93,2 % na odliv pa 4.703.431,— dinarjev ali 6,8 %.

Odhodki za zobozdravstvene storitve znašajo 23.964.705,— dinarjev in so za 44 % višji kot v letu 1980. Od tega odpade na zdravstvene storitve opravljene v Pomurskem zdravstvenem centru 23.351.756,— dinarjev ali 97,4 % in na odliv 612.948,— dinarjev ali 2,6 %.

Odhodki za prevoze z reševalnimi vozili znašajo 8.495.701,— dinarjev in so za 35,9 % višji kot v letu 1980. Od tega odpade na storitve opravljene z vozili Pomurskega zdravstvenega centra 7.201.860,— dinarjev ali 84,8 % in na odliv 1.293.841,— dinarjev ali 15,2 %.

Odhodki za specialistično ambulantno zdravljenje znašajo 64.992.662,— dinarjev in so za 50,8 % višji kot v letu 1980. Od tega odpade na storitve opravljene v Pomurskem zdravstvenem centru 53.069.889,— dinarjev ali 77,5 % in na odliv 11.922.773,— dinarjev ali 22,5 %.

Odhodki za bolnišnično zdravljenje znašajo 159.848.285,— dinarjev in so za 27,6 % višji kot v letu 1980. Od tega odpade na storitve opravljene v Pomurskem zdravstvenem centru 101.185.969,— dinarjev ali 63,3 % in na odliv 58.662.316,— dinarjev ali 36,7 %.

Število bolniško oskrbnih dni se je v bolnišnici Murska Sobota sicer znižalo za 4,7 %, zvišalo pa se je v odlivu oziroma v bolnišnicah izven Murske Sobote in sicer za 5,3 %. Temu ustrezen je tudi porast izdatkov za bolnišnično zdravljenje izven bolnice Murska Sobota, ki je v letu 1980 znašal 40.553.352,65 dinarjev, v letu 1981 pa že 58.662.316,80 dinarjev, kar pomeni povečanje za 44,7 % napram letu 1980.

Odhodki za zdravila znašajo 50.397.262,— dinarjev in so za 43,4 % višji kot v letu 1980. Od tega odpade na lekarniške storitve Pomurskega zdravstvenega centra 49.166.110,— dinarjev ali 97,6 % in na odliv 1.231.152,— dinarjev ali 2,4 %.

Občutno pa je porasel odhodek tudi za **zdraviliško zdravljenje**. Ta odhodek je v letu 1980 znašal 3.476.891,— dinarjev v letu 1981 pa 4.974.624,— dinarjev oziroma 48,1 % več kot v letu 1980.

Zelo visoka je tudi rast odhodka za **proteze in ortopedske pripomočke**. Tovrstni odhodek je v letu 1980 znašal 1.068.895,— dinarjev za 1514 ortopedskih pripomočkov v letu 1981 pa 2.189.448,— dinarjev ali 104,8 % več kot v letu 1980 s tem, da je bilo v letu 1981 izdanih 2.272 ortopedskih pripomočkov.

Ali je takšna rast zdravstvenih storitev po obsegu in finančno resnično potrebna in utemeljena. Odgovoriti bodo morali tako izvajalci zdravstvenih storitev kot tudi uporabniki teh storitev. Naraščanje te porabe bo poleg ostalega preseglo materialne možnosti združenega dela in napotuje k resnemu razmišljanju o krčenju pravic iz zdravstvenega varstva.

Vprašanje pa je tudi ali je ves odliv, ki iz leta v leto vztrajno in rapidno narašča v vseh dejavnostih in znaša 78.426.461,— dinarjev v celoti utemeljen. Na to vprašanje lahko odgovorijo le izvajalci zdravstvenih storitev, ker je napotovanje v njihovi pristojnosti.

Nujno je potrebno že sedaj jasno odgovoriti, zakaj se ne izvajajo s planskimi dokumenti zastavljene prednostne naloge in uresničujejo dogovorjeni cilji in usmeritve. Planski dokumenti so samoupravno dogovorjeni in zavezujoči.

Socialna varnost v zvezi z zdravstvenim varstvom je pomembna postavka v odhodku Občinske zdravstvene skupnosti za zdravstveno varstvo. Obsega nadomestila osebnega dohodka za čas zadržanosti z dela vsled bolezni, nesreče pri delu in izven dela, zaradi nege družinskega člana in spremstva. Nadalje obsega potne in prevozne stroške vseh delovnih ljudi in občanov v zvezi z zdravljenjem. Končno obsega še pogrebnine in posmrtnine.

Zadržanost oziroma odsotnost z dela iz razlogov naštetih v prejšnjem odstavku pa je negativna postavka tudi za temeljne in druge organizacije združenega dela saj jim povzroča tudi izpad v dohodku. Kot je že uvodoma navedeno, se dogovorjena obveza podpisnikov v dogovoru o temeljih družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985, da bo v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela posebna skrb varstva pri delu in odsotnosti z dela, ne uresničuje oziroma se prepočasno uresničuje in število dni odsotnosti trdovratno narašča.

Iz naslednjega pregleda je razvidno **gibanje odsotnosti z dela**.

Odsotnost z dela do 30 dni leta 1980	Odsotnost z dela nad 30 dni leta 1980				
	1981	Rast v %	1981	1981	Rast v %
121.547 dni	134.346	10,6 %	107.928 dni	122.058	13,1 %
Pri odsotnosti z dela nad 30 dni odpade:					
— na odsotnost z dela zaradi nesreč pri delu in izven dela			11.154 dni	9,14 %	
— na odsotnost z dela zaradi poklicnih obolenj			132 dni	0,10 %	
— na odsotnost z dela zaradi bolezni			98.735 dni	80,90 %	
— na odsotnost z dela zaradi nege družinskega člana			11.080 dni	9,07 %	

— na odsotnost z dela zaradi spremstva družinskega člana na zdravljenje in zaradi izolacije 950 dni 0,79 %

SKUPAJ 122.058 dni 100,00 %

Močno izstopa odsotnost z dela zaradi bolezni, ki v skupni odsotnosti znaša 80,90 %. Ni pa zanemarljiva tudi odsotnost z dela zaradi nesreč pri delu in izven dela ter odsotnost zaradi nege družinskega člana. S temi postavkami bi se poleg temeljnih in drugih organizacij združenega dela morali ukvarjati tudi konziliji v osnovni zdravstveni dejavnosti. S sprotnim ugotavljanjem vzrokov nesreč pri delu in tudi obolenj in nanje opozarjati.

Za 107.928 dni odsotnosti z dela v letu 1980 je bilo izplačano nadomestilo osebnega dohodka v skupnem znesku 20.997.644,70 dinarjev, za 122.058 dni odsotnosti z dela v letu 1981 pa 30.506.374,15 dinarjev kar pomeni povečanje napram letu 1980 za 45,3 %.

Porasli pa so tudi odhodki za pogrebne od 1.060.223.— dinarjev v letu 1980 na 1.226.250.— dinarjev ali za 15,6 %, v letu 1981 za posmrtnine od 348.730.— dinarjev v letu 1980 na 428.400.— dinarjev ali za 22,8 % in za potne ter prevozne stroške v zvezi z zdravljenjem od 2.322.338.— dinarjev v letu 1980 na 3.797.537.— dinarjev ali za 63,5 % v letu 1981.

Naraščali pa so tudi vsi ostali odhodki občinske zdravstvene skupnosti in znašajo:

- prenešana sredstva 7.678.000,00 rast napram 1980 za 34,9 %
- drugi odhodki 10.628.728,10 rast napram 1980 za 33,3 %
- sredstva za investicije 16.724.000,00, ki so v celoti namenjena za gradnjo kirurškega bloka Splošne bolnišnice v Murski Soboti.

— Sanacija nekritih odhodkov v letu 1981 in pričakovanja v letu 1982

Vsem temeljnim in drugim organizacijam združenega dela ter delovnim skupnostim v občini je Občinska zdravstvena skupnost predložila v razpravljanje in sklepanje program saniranja nekritih odhodkov v letu 1981 v znesku 35.051.031.— dinarjev obenem s stališči Izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota. Za pokritje nekritih odhodkov v letu 1981 se predlaga:

— poraba presežnih sredstev v 1981 drugih samoupravnih interesnih skupnostih v občini, ki znašajo	3.986.896,80 din
— poraba sredstev iz republiške solidarnosti v znesku	8.135.000,00 din
— zvišanje prispevne stopnje za 0,90 % iz dohodka od osnove bruto osebnega dohodka z veljavnostjo od 1. 5. 1982 dalje in po tej stopnji združena sredstva v višini	22.929.134,85 din
SKUPNO	35.051.031,65 din

Če bo program saniranja v združenem delu sprejet, se bo pretežni del sredstev za pokrivanje nekritih odhodkov v letu 1981 združeval do konca leta 1982. Glede na to in ob upoštevanju dejstva, da dogovorjena sredstva za zdravstveno varstvo ne pritekajo po načrtu, bo Občinsko zdravstveno skupnost skozi vse leto spremljala težava v nelikvidnosti.

S predlaganim dodatnim združevanjem sredstev in povečano prispevno stopnjo za zdravstveno varstvo se rast dovoljene porabe povečuje od 16,9 % na 19,6 % v primerjavi s porabo v lanskem letu in se glede na planirano rast dohodka v gospodarstvu občine za 18,6 % ter določila resolucije o družbenoekonomski politiki občine za leto 1982 stopnja dovoljene rasti skupne porabe prekoračuje za 2,7 %.

Toda tudi to povečanje in prekoračitev rasti skupne porabe ne zadošča za potrebe zdravstvenega varstva v občini v letu 1982. Periodični obračun Občinske zdravstvene skupnosti za prvo tromesečje tega leta izkazuje nadaljnje nekritične odhodke v znesku 11.457.856,25 dinarjev. Finančno ovrednoteni delovni programi temeljnih organizacij združenega dela Pomurskega zdravstvenega centra so za 26.000.000.— dinarjev višji od sredstev s katerimi razpolaga Občinska zdravstvena skupnost v letu 1982. V okviru teh sredstev pa ni mogoče skleniti aneksa k samoupravnim sporazumom o svobodni menjavi za obdobje 1981—1985 za leto 1982, ker izvajalske organizacije t. j. temeljne organizacije združenega dela Pomurskega zdravstvenega centra na sklenitev aneksov v okviru razpoložljivih sredstev za leto 1982 zaenkrat ne pristanejo.

Toda glede na vse navedeno, bo potrebno nastale razmere na področju zdravstvenega varstva spremeniti. Za zdravstveno varstvo bo z bilančno skupne porabe v občini predvideti sredstva v višini, ki bo ustrezala obsegu pravic iz zdravstvenega varstva. Če to ne bo mogoče, bo potrebno realno načrtovanje porabe sredstev prenehati s prakso, da se v samoupravnih sporazumih o svobodni menjavi dela za zdravstveno skupnost prevzemajo obveznosti, ki presegajo razpoložljiva sredstva. Ni uresničljiv dogovor o plačevanju prekoračenja zdravstvenih storitev po tem ko so vsa sredstva, ki se bodo združila v občinski zdravstveni skupnosti v določenem obdobju že s planom in sporazumom o svobodni menjavi dela razdeljena.

Svobodna menjava dela ne pomeni svobodne oziroma neomejene porabe sredstev temveč dogovor za obseg in ceno storitev v okviru razpoložljivih sredstev Občinske zdravstvene skupnosti.

— Prikaz poslovanja TOZD Pomurskega zdravstvenega centra v letu 1981

• Odhodke zdravstvene skupnosti predstavljajo odhodki:

- zdravstvenega varstva,
- sredstev za posebne namene,
- sredstev za določene namene,
- denarnih dajatev,
- prenešenih sredstev in drugi odhodki.

Odhodki zdravstvenega varstva so v skupnosti v letu 1981 predstavljali 84,6 % skupnih odhodkov. Zdravstveno varstvo — storitve koristimo uporabniki v domači zdravstveni službi — Pomurskem zdravstvenem centru in v vseh ustanovah širom Slovenije in Jugoslavije. Z domačimi zdravstvenimi organizacijami sklepamo samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela oz. smo v letu 1981 sklenili sporazume za obdobje petih let, vsako leto pa naj bi v skladu z resolucijskimi predvidevanji sprejemali anekse.

S sporazumi o svobodni menjavi dela oz. zneski se skupnosti dogovorijo za obseg dela zdravstvenih delovnih organizacij in za kalkulativne elemente, cene. Skupnost tako lahko vpliva s sporazumi o svobodni menjavi na del zdravstvenega varstva, ki se izvaja doma (predvsem na kalkulativne elemente, kajti obseg dela narekujejo uporabniki sami in je iz leta v leto večji), na ostali del pa skupnost nima nobenega direktnega vpliva.

Ker so problemi poslovanja skupnosti že opisani, bi prikazali še v kratkih primerjalnih podatkih poslovanje TOZD — Pomurskega zdravstvenega centra v primerjavi s povprečji SRS. Povprečje v SR Sloveniji so vzeta iz informacije zdravstvenih delovnih organizacij SR Slovenije, za TOZD PZC pa iz zaključnih računov za leto 1981.

Celotni prihodek se je v primerjavi z letom 1980 povečal v PZC za 25 % — v zdravstvu SRS za 35 % ali v

- Splošni bolnici M. Sobota za 24 % — v bolnicah SRS 35 %
- ZSMH za 22 % — v Zavodih SRS 32 %
- Zdravstveni dom M. Sobota za 25 % — v zdravstvenih domovih SRS 36 %

Porabljena sredstva (materialni stroški + amortizacija po minimalnih stopnjah) so se v primerjavi z letom 1980 povečala v PZC 29 % — v zdravstvu SRS za 39 % ali v

- Splošni bolnici M. Sobota za 28 % — v bolnicah Slovenije 37 %
- ZSMH za 34 % — v zavodih Slovenije 46 %
- Zdrav. dom M. Sobota za 35 % — v zdrav. domovih Slovenije 49 %

Doseženi dohodek se je v primerjavi z letom 1980 povečal v PZC za 23 % — v zdravstvu SRS za 33 % ali v

- splošni bolnici M. Sobota za 22 % — v bolnicah Slovenije za 33 %
- ZSMH za 19 % — v zavodih Slovenije za 27 %
- Zdrav. dom M. Sobota za 23 % — v zdrav. domovih Slovenije za 32 %

Precej manj kot dohodek zdravstvenih organizacij se je povečal čisti dohodek, saj znaša indeks rasti čistega dohodka le 109 % (v SRS 119).

Za osebne dohodke je bilo razporejeno 16,1 več sredstev kot leta 1980 (v zdravstvu SRS 23 %). Če pa upoštevamo korekcijski faktor zaradi manjših prispevkov iz bruto osebnega dohodka v letu 1981 pa znaša porast 26,3 % (v zdravstvu SRS 30 %). Glede na to, da so se cene na drobno povečale za 45,1 % pomeni to močan padec realnih osebnih dohodkov zdravstvenih delavcev.

V strukturi razporejenih sredstev za osebne dohodke se je v primerjavi z letom 1980 delež vseh oblik dopolnilnega dela (dežurstvo, nadure) v PZC zmanjšal od 13 % na 11 %. Po posameznih TOZD — PZC pa je bila izplačana naslednja višina sredstev:

Splošna bolnica Murska Sobota	18.481.625.— din
Pomurske lekarne	1.350.745.— din
Zavod za socialno medicino in higieno	588.680.— din
Zdravstveni dom Murska Sobota	2.445.941.— din

Povprečno razporejeni bruto osebni dohodki na delavca so se v PZC v primerjavi z letom 1980 povečali za 24 %, medtem ko so se čisti osebni dohodki na delavca v PZC v primerjavi z letom 1980 povečali za 22,5 % (v negospodarstvu občine 21,9 %, v gospodarstvu občine 28,1 % v negospodarstvu SRS 25,7 %, v negospodarstvu SRS 31 %).

Zdravstveni delavci so imeli v letu 1981 v rednem delovnem razmerju naslednje višine osebnih dohodkov (brez nadurnega dela in dežurstva):

	v din	
	od	do
— zdravnik splošne medicine	15.717	18.470
— zdravnik specialist	20.455	21.510
— farmacevt	17.744	
— stomatolog	16.750	
— višja medicinska sestra	12.798	13.478
— medicinski tehnik	10.740	12.600
— laborant	8.300	15.509

Večje razlike so le pri laborantih, kjer je osebni dohodek odvisen od vrste dela oz. strokovne usposobljenosti, ki se na posameznih delovnih mestih zahteva.

V sklad skupne porabe za stanovanjske potrebe je bilo razporejenih za 36,7 % manj sredstev čistega dohodka kot leta 1980 (v zdravstvu SRS 10 % manj).

V sklad skupne porabe za druge namene je bilo razporejenih 3,3 % manj sredstev kot v letu 1980.

Za rezervni sklad je bilo razporejenih 21,9 % več sredstev kot leta 1980 (v zdravstvu Slovenije 32 %).

V skladu s spremenjenimi računovodskimi predpisi so TOZD PZC formirale 1.511.000 din poslovnega sklada ali 0,5 % sredstev čistega dohodka.

Število zaposlenih se je v letu 1981 v PZC povečalo povprečno po stopnji konec meseca za 2,1 % (27 delavcev), po številu opravljenih delovnih ur pa za 1,8 %.

— Zaključek

Na podlagi razprave v delegacijah in zborih skupščine Občinske zdravstvene skupnosti in v zborih Skupščine občine bodo oblikovana stališča za razreševanje nakazanih problemov zdravstvenega varstva.

Stališča in predlogi izvršnega sveta v zvezi s problematiko zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota

Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota je obravnaval informacijo občinske zdravstvene skupnosti o problematiki zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota na svoji 3. seji, dne 6. 5. 1982. Na seji so sodelovali tudi predstavniki družbeno političnih organizacij, občinske zdravstvene skupnosti in Pomurskega zdravstvenega centra.

Na podlagi predloženega gradiva iz razprave so bila sprejeta naslednja

STALIŠČA:

1. Izvršni svet ugotavlja, da se je občinska zdravstvena skupnost tudi v letošnjem letu znašla v finančnih težavah, saj izkazuje po periodičnem obračunu za I. trimesečje nekritične odhodke v znesku 11.457.856,24 din. Iz informacije izhaja ugotovitev, da so finančno ovrednoteni programi izvajalskih zdravstvenih organizacij v okviru delovne organizacije Pomurski zdravstveni center za 26.000.000 din višji od sredstev, s katerimi letos razpolaga občinska zdravstvena skupnost.

2. Doslej so bila v zvezi s problematiko zdravstvenega varstva že večkrat sprejeta konstruktivna stališča v različnih delegatskih in družbenopolitičnih sredinah, vendar se niko dosledno izvajala niti v izvajalskih zdravstvenih organizacijah, niti pri uporabnikih in ne v občinski zdravstveni skupnosti. Kljub taki ugotovitvi pa primerjalni podatki med našo regijo in republiko kažejo na določena stabilizacijska prizadevanja v zdravstvenih organizacijah pri trošenju družbenih sredstev.

3. Izvršni svet meni, da so že vedno odprte realne in objektivne možnosti, da bi z ustreznimi ukrepi vskladili porabo sredstev v zdravstvu z zmogljivostmi našega gospodarstva, saj že s predlagano dodatno prispevno stopnjo (0,90) ki jo namenjamo za sanacijo nekritičnih odhodkov v letu 1981, prekoračujemo resolucijska izhodišča glede višine sredstev za potrebe družbenih dejavnosti.

Namesto alternative — povečati sredstva ali pa krčiti obseg pravic do zdravstvenega varstva — Izvršni svet predlaga predvsem racionalnejše trošenje

sredstev oziroma koriščenje pravic iz zdravstvenega varstva in daje za reševanje neugodne finančne situacije sledeče

PREDLOGE:

1. Občinska zdravstvena skupnost naj zagotovi:

— sprotno spremljanje porabe sredstev za zdravstveno varstvo in o tem obvešča vse odgovorne in zainteresirane dejavnike;

— nadzor nad pogoji in načinom uresničevanja medsebojnih pravic, obveznosti in odgovornosti iz obsega zdravstvenega varstva;

— strokovni nadzor in kriterije za izvajanje pravic, obveznosti in odgovornosti v zvezi s sprejetimi samoupravnimi sporazumi, posebno glede strokovno neopravičenega odliva naših bolnikov znotraj vseh zdravstvenih dejavnosti, v zvezi z začasnimi nesposobnostjo za delo, z usklajenostjo evidence in obračuna zdravstvenih storitev;

— pripravo in sprejem samoupravnega sporazuma o predpisovanju ortopedskih pripomočkov, reševalnih prevozov ter o indikacijah za stacionarno in ambulantno zdraviliško zdravljenje;

— nadzor nad predpisovanjem zdravil, ki niso registrirana v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji;

— skupno z Zavodom za socialno medicino in higieno usklajitev evidence o začasnih nezmožnostih za delo (do 30 dni, nad 30 dni);

— nadzor nad izvajanjem določila o izbranem zdravniku;

— sprejem letnega in srednjeročnega plana Občinske zdravstvene skupnosti;

2. Pomurski zdravstveni center (izvajalci) naj zagotovi:

— vestno in dosledno izvajanje določil samoupravnega sporazuma o delitvi dela, doktrinarna načela stopnjevite diagnostike ter samoupravna sporazuma o postopkih za uresničevanje pravic iz zdravstvenega varstva;

— izvajanje prioritarnih nalog, še posebno preventivnih oblik v osnovni zdravstveni dejavnosti;

— čim hitreje in uspešneje prestrukturiranje znotraj zdravstvenega varstva, s posebnim poudarkom na zdravljenju in negi na domu ob zmanjševanju obsega in skrajševanju bolnišničnega zdravljenja;

— usmerjanje posebne pozornosti vsebini dela, še zlasti storitvam in zagotavljenega obsega pravic iz zdravstvenega varstva;

— delovanje strokovnih kolegijev, usmerjeno zlasti v razreševanje strokovnih problemov prioritarnih nalog ter v izdelavo delovnih programov;

— samoupravno organiziranost, ki zagotavlja uporabnikom strokovno pravilno, pravočasno, celovito in racionalno zadovoljevanje potreb in interesov po zdravstvenih storitvah.

3. Uporabniki (Organizacije združenega dela, Krajevne skupnosti) naj zagotavljajo:

— upoštevanje določil samoupravnega sporazuma o postopkih za uresničevanje pravic, Zakona o zdravstvenem varstvu in samoupravnega sporazumevanja v občinski in medobčinski zdravstveni skupnosti, zdravniških pregledih, reševalnih prevozih, obiskih na domu, zlasti glede potreb po zdravljenju in podobno;

— povečanje odgovornosti in skrbi za lastno zdravje in zdravje drugih;

— ustrežno stopnjo solidarnosti delavcev v združenem delu do poškodb izven dela, in ustrezen odnos do neopravičenih izostankov z dela itd.;

— dosledno laično kontrolno nad delavci, začasnimi nesposobnimi za delo, zlasti preko samoupravne delavske kontrole;

Za uresničevanje navedenih ciljev bi bilo potrebno preko SZDL in sindikata organizirati široke in temeljite razprave v vseh organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih o zdravstveni problematiki in o odgovornosti slehernega posameznika za racionalno trošenje družbenih sredstev v zvezi z uresničevanjem pravic iz zdravstvenega varstva.

4. Izvršni svet

— bo vztrajal na gibanju sredstev skupne porabe v skladu z resolucijskimi določili ter v zvezi s tem po vsakem trimesečnem obračunskem obdobju ugotavljal gibanje sredstev za skupno porabo in o tem obveščal zbere skupščine, samoupravne interesne skupnosti in izvajalske organizacije.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XVI

Murska Sobota, dne 13. maja 1982

Št.: 15

135. Odlok o zaključnem računu proračuna občine Lendava za leto 1981 136. Sklep o izvolitvi podpredsednika Skupščine občine Ljutomer 137. Sklep o izvolitvi predsednika Skupščine občine Ljutomer 138. Sklep o izvolitvi predsednika Zbora združenega dela Skupščine občine Ljutomer 139. Sklep o izvolitvi podpredsednika Zbora združenega dela Skupščine občine Ljutomer 140. Sklep o izvolitvi predsednika Zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Ljutomer 141. Sklep o izvolitvi podpredsednika Zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Ljutomer 142. Sklep o izvolitvi predsednika Druženopolitičnega zbora skupščine občine Ljutomer	143. Sklep o izvolitvi podpredsednika Druženopolitičnega zbora skupščine občine Ljutomer 144. Imenovanje sekretarja skupščine občine Ljutomer 145. Sklep o višini denarnih pomoči in dohodkovnih pogojih v letu 1982 146. Dogovor o spremembi in dopolnitvi dogovora o enotnih pogojih in merilih za pridobitev pravice do minimalnega obsega denarne pomoči otrokom v občini M. Sobota 147. Popravek sklepa o določitvi stroškov za pripravo in opremo stavbnih zemljišč za usmerjeno gradnjo v mestu M. Sobota. 148. Popravek sklepa o določitvi stroškov za pripravo in opremo stavbnega zemljišča za usmerjeno stanovanjsko gradnjo (blokovno) in gradnjo objektov družbenega standarda na območjih določenih z zazidalnimi načrti v mestu M. Sobota

135

Na podlagi 35. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v druženopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74) ter 276. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave, št. 37/81) je Skupščina občine Lendava na 42. seji zbora krajevnih skupnosti, 43. seji zbora združenega dela in na 42. seji druženopolitičnega zbora dne 30. marca 1982 sprejela

ODLOK

O ZAKLJUČNEM RAČUNU PRORAČUNA OBČINE LENDAVA ZA LETO 1981

1. člen

Sprejeme se zaključni račun proračuna občine Lendava za leto 1981, ki obsega:

— skupne prihodke po bilanci proračuna	68.781.037
— skupno razporeditev prihodkov po bilanci proračuna	68.063.860
— presežek prihodkov nad odhodki proračuna	717.177
— skupne prihodke posebne partije žiro računa proračuna	9.848.248

— skupne odhodke posebne partije žiro računa proračuna	5.401.868
— presežek prihodkov nad odhodki posebne partije žiro računa proračuna	4.446.380

2. člen

Presežek prihodkov nad odhodki proračuna v višini 717.177 din se prenese kot prihodek proračuna za leto 1982. Presežek prihodkov nad odhodki posebne partije žiro računa proračuna v višini 4.446.380 din se prenese kot prihodek posebne partije žiro računa za leto 1982.

3. člen

Bilanca izvršitve proračuna za leto 1981 je sestavni del tega odloka.

4. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 400-2/82-3
Lendava, dne 30/3-1982

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Stanko LEBAR, l. r.

BILANCA IZVRŠITVE PRORAČUNA OBČINE LENDAVA ZA LETO 1981

A. PRIHODKI

Zap. št.	Vrsta prihodkov	Realizacija 1980	Plan 1981	Realizacija 1981	Indeks 5 : 3	Indeks 5 : 4
1	2	3	4	5	6	7
1. Vrsta 1	Davek iz dohodka in davek iz osebnega dohodka	14.306.713	16.702.000	17.077.569	119	102
2. Vrsta 2	Prometni davki, davki na premoženje in na dohodek od premoženja	18.295.494	26.587.000	27.913.660	153	105
3. Vrsta 3	Takse	3.994.117	4.465.000	4.573.534	115	102
4. Vrsta 5	Prihodki po posebnih predpisih	2.426.417	3.507.000	3.018.992	124	86
5. Vrsta 6	Prihodki upravnih organov in drugi prihodki	1.646.024	2.548.957	3.117.239	189	122
6. Vrsta 7	Dopolnilna sredstva	15.300.706	14.243.747	12.609.747	82	89
7. Vrsta 9	Prenešana sredstva	5.127.904	470.296	470.296	9	100
VSEGA PRIHODKI		61.097.375	68.524.000	68.781.037	113	100

B. ODHODKI

1	2	3	4	5	6	7
1. Gl. nam. 01	Dejavnost organov DPS	40.642.336	51.648.868	51.556.135	127	100
2. Gl. nam. 02	Ljudska obramba	2.379.670	3.018.000	3.018.000	127	100
3. Gl. nam. 03	Dejavnost družbenopolitičnih organizacij	2.458.870	3.407.632	3.407.632	139	100
4. Gl. nam. 04	Negospodarske investicije	4.868.792	1.287.750	989.553	20	77
5. Gl. nam. 08	Socialno skrbstvo	999.836	1.314.000	1.311.808	131	100
6. Gl. nam. 09	Zdravstveno varstvo	50.531	50.000	50.000	99	100
7. Gl. nam. 10	Komunalna dejavnost	1.179.723	1.682.055	1.681.963	143	100
8. Gl. nam. 11	Dejavnost krajevne skupnosti	1.297.200	1.532.000	1.532.000	118	100
9. Gl. nam. 16	Intervencije v gospodar.	4.622.964	2.228.164	2.143.228	46	96
10. Gl. nam. 17	Tekoča proračunska rezerva in obveznosti iz prejšnjih let	97.404	700.000	700.000	719	100
11. Gl. nam. 18	Rezervni sklad	362.909	538.000	557.010	153	104
12. Gl. nam. 19	Nerazporejena sredstva	2.137.140	1.116.531	1.833.708	86	164
VSEGA ODHODKI		61.097.375	68.524.000	68.781.037	113	100

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Stanko LEBAR, l. r.

136

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 197. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog OK SZDL Ljutomer na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 14. 4. 1982

IZVOLILA

PRELOG Marijo, roj. 10. 5. 1937, ortopedagog iz Ljutomera, ulica Bratov Pihlar 2, za podpredsednico skupščine občine Ljutomer za dobo dveh let.

Številka: 117-1/79-1
Datum: 14/4-1982

Predsednik ZZD:
Milan ROŽMAN, l. r.
Predsednik zbora KS:
Alojz JUREŠ, l. r.

Predsednik DPZ:
Alojz VRŠIČ, l. r.

Predsednik
skupščine občine
Franc ŠTRAKL, l. r.

137

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 194. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog OK SZDL Ljutomer na seji Zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 14. 4. 1982

IZVOLILA

KUHAR Emila, roj. 3. 12. 1942, pravnik iz Stročje vasi 2 b, za predsednika skupščine občine Ljutomer za dobo dveh let.

Številka: 117-1/79-1
Datum: 14/4-1982

Predsednik ZZD:
Milan ROŽMAN, l. r.
Predsednik zbora KS:
Alojz JUREŠ, l. r.

Predsednik DPZ:
Alojz VRŠIČ, l. r.

Predsednik
skupščine občine
Franc ŠTRAKL, l. r.

138

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 198. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog OK SZDL Ljutomer na seji Zbora združenega dela dne 14. 4. 1982

IZVOLILA

ROŽMAN Milana, roj. 1. 4. 1940 leta, lesarskega tehnika iz Ljutomera, Cvetka Golarja 3 za predsednika Zbora združenega dela skupščine občine Ljutomer za dobo dveh let.

Številka: 117-1/79-1
Datum: 14/4-1982

Podpredsednica ZZD:
Albina SENČAR, l. r.

139

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 198. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog OK SZDL Ljutomer na seji Zbora združenega dela dne 14. 4. 1982

IZVOLILA

VAUPOTIČ Jožeta, roj. 1949. leta, mlekarkega tehnika iz Cezanjevca za podpredsednika Zbora združenega dela skupščine občine Ljutomer za dobo dveh let.

Številka: 117-1/79-1
Datum: 14/4-1982

Podpredsednica ZZD:
Albina SENČAR, l. r.

140

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 198. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog OK SZDL Ljutomer na seji Zbora krajevnih skupnosti dne 14. 4. 1982

IZVOLILA

JUREŠ Alojza, roj. 1926, upokojenca iz Borec, Križeveci pri Ljutomeru za predsednika Zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Ljutomer za dobo dveh let.

Številka: 117-1/79-1
Datum: 14/4-1982

Predsednik ZKS:
Alojz MAKOTER, l. r.

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 198. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog OK SZDL Ljutomer na seji Zbora krajevnih skupnosti dne 14. 4. 1982

IZVOLILA

MARKOVIĆ Franca, roj. 1946. leta, ing. kemije iz Ljutomera, Kajuhova ul. 2
za podpredsednika Zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Ljutomer za dobo dveh let.

Številka: 117/1-79/1
Datum: 14/4-1982

Predsednik ZKS:
Alojz MAKOTER, l. r.

142

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 198. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog OK SZDL Ljutomer na seji Družbenopolitičnega zbora dne 14. 4. 1982

IZVOLILA

VRŠIČ Alojza, roj. 1923. leta, višjega upravnega delavca iz Stročje vasi 66
za predsednika Družbenopolitičnega zbora skupščine občine Ljutomer za dobo dveh let.

Številka: 117-1/79-1
Datum: 14. 4. 1982

Predsednica DPZ:
Milena PIRHER, l. r.

143

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 198. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog OK SZDL Ljutomer na seji Družbenopolitičnega zbora dne 14. 4. 1982

IZVOLILA

LJUBEC Marjano, roj. 30. 10. 1946, predmetno učiteljico iz Cezanjevec 41
za podpredsednico Družbenopolitičnega zbora skupščine občine Ljutomer za dobo dveh let.

Številka: 117-1/79-1
Datum: 14. 4. 1982

Predsednica DPZ:
Milena PIRHER, l. r.

144

Skupščina občine Ljutomer je na podlagi 204. člena statuta občine Ljutomer (Ur. objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) na predlog komisije za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 14. 4. 1982

IMENOVALA

ŠTEBIH Franja, roj. 28. 9. 1925, pravnik iz Ljutomera, cesta I. slovenskega tabora 6,
za sekretarja skupščine občine Ljutomer za dobo štirih let.

Predsednik
skupščine občine
Emil KUHAR, l. r.

Predsednik ZZD:
Milan ROŽMAN, l. r.

—Predsednik ZKS:
Alojz JUREŠ, l. r.

Predsednik DPZ:
Alojz VRŠIČ, l. r.

145

Na podlagi 61. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Ur. list SRS, št. 35/79) in Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske skupnosti otroškega varstva Murska Sobota za obdobje 1981 — 1985 je Skupščina Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota na 1. seji dne 18. 4. 1982 sprejela

SKLEP

OVIŠINI DENARNIH POMOČI IN DOHODKOVNIH POGOJIH V LETU 1982

I.

Pravico do denarne pomoči imajo otroci v znesku:

- 1) — 1.200 din vsak otrok, če je dohodek družine v kateri živi oziroma v katero spada do 2.900 din mesečno na družinskega člana,
- 2) — 850 din vsak otrok, če je dohodek družine v kateri živi oziroma v katero spada od 2.900 do 3.700 din mesečno na družinskega člana,
- 3) — 450 din vsak otrok, če je dohodek družine v kateri živi oziroma v katero spada 3.700 do 4.200 din mesečno na družinskega člana.

Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči se upošteva dejanski socialni položaj družine, kjer se zajemajo vsi dohodki ne glede na vir ali predpise po katerih jih družina ali otrok ima.

Kot dohodek občanov, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost se šteje dohodek, ki je podlaga za odmero prispevka oziroma davka.

Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v 8 kratnem znesku katasterskega dohodka.

II.

Otroci iz kmečkih in drugih družin, ki jim je pomoč nujno potrebna (v nadaljnjem besedilu: drugih družin) imajo pravice do denarne pomoči v znesku 450 din mesečno.

1. Pravico do denarne pomoči imajo, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da je dohodek od kmetijstva glavni (poglavitni) vir dohodka njihovih družin ali so brez dohodka,
  - da živijo v kmečkih gospodinjstvih katerih skupni katasterski dohodek ne presega 9.000 din oziroma 2.800 din katasterskega dohodka letno na družinskega člana.
2. Pri ugotavljanju dohodka družine se poleg katasterskega dohodka upoštevajo tudi vsi drugi dohodki oziroma dejanski socialni položaj družine.

III.

Težje telesno in duševno prizadeti otroci in otroci, ki imajo edinega hranilca, imajo pravico do povečane denarne pomoči. Povečana denarna pomoč znaša:

- 400 din mesečno za otroke, ki so težje telesno in duševno prizadeti,
- 200 din mesečno, če je roditelj pri katerem otrok živi oziroma h kateremu spada, edini hranilec.

IV.

Za člane občanove družine se štejejo še starši, ki jih občan in njegov zakonec preživljata, če dohodek starša ne presega 2.050 din mesečno s tem, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti upošteva v 4,9 kratnem znesku katasterskega dohodka.

V.

Občanu, ki s člani svoje družine živi na posestvu sorodnika, po katerem ima katerikoli član njegove družine pravico zakonitega dedovanja, se šteje, da ima dohodek iz kmetijske dejavnosti, kolikor ne dokaže nasprotno.

Znesek dohodka iz kmetijske dejavnosti iz prejšnjega odstavka te točke se ugotovi tako, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti deli na lastnika posestva in člane njegove družine, ki jih je on dolžan preživljati ter na občana, če ne dokaže, da tega dohodka nima.

VI.

Pravica do denarne pomoči se ugotavlja na osnovi dejanskega socialnega položaja družine, v kateri otrok živi, oziroma v katero spada, oziroma na osnovi dejanskega socialnega položaja otroka. Odbor za uveljavljanje denarnih in materialnih pravic pri Skupnosti otroškega varstva otrokom lahko prizna višjo ali nižjo denarno pomoč ali denarno pomoč ne prizna, ne glede na dohodkovne pogoje, če je ugotovljeno, da je družina v bistveno težjem ali ugodnejšem socialnem položaju.

VII.

Dokazila o upravičenosti do denarne pomoči po tem sklepu morajo občani vložiti najpozneje v roku 15 dni po objavi v Uradnih objavah, sicer se jim po preteku tega roka ustavi izplačevanje denarne pomoči in povečane denarne pomoči.

VIII.

Z dnem uporabe tega sklepa preneha veljati sklep o višini denarnih pomoči in dohodkovnih pogojih v letu 1981 (Uradne objave št. 18 z dne 10. april 1981) in sklep o povečanju višine denarnih pomoči v občini M. Sobota (Uradne objave št. 35 z dne 22. 10. 1981).

IX.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin in začne veljati z dnem objave, uporablja pa se od 1. maja 1982 dalje.

Številka: 70/1982-3-1/1

Datum: 28/4-1982

PREDSEDNIK SKUPŠČINE SOV:
Janez KOVAČ I. r.

146

Na podlagi 61. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Uradni list SRS, št. 35/79) in 18. člena Samoupravnega sporazuma o temeljnih plana Občinske skupnosti otroškega varstva M. Sobota za obdobje 1981—1985 je skupščina Skupnosti otroškega varstva M. Sobota na 18. seji z dne 3. 3. 1982 sprejela

DOGOVOR

o spremembi in dopolnitvi dogovora o enotnih pogojih in merilih za pridobitev pravice do minimalnega obsega denarne pomoči otrokom v občini M. Sobota.

1. člen

V dogovoru o enotnih pogojih in merilih za pridobitev pravice do minimalnega obsega denarne pomoči otrokom v občini M. Sobota (Uradne objave št. 28. z dne 25. 6. 1981) se črta besedilo 4. člena in se v celoti nadomesti z novim besedilom, ki glasi:

»Delavci uveljavljajo denarno pomoč z obrazcem »Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic« pri temeljni oziroma enoviti organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti. Ostali občani (upokojenci, kmetje, nezaposleni, drugi) in delavci, ki opravljajo samostojno dejavnost pa na istem obrazcu v Krajevni skupnosti oziroma pri Skupnosti otroškega varstva ali od Skupnosti otroškega varstva pooblaščenim strokovnim službam.«

2. člen

Črta se besedilo 8. člena in se v celoti nadomesti z novim besedilom, ki glasi:

»Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči Odbor za denarne in materialne pravice uporabnikov pri Skupnosti otroškega varstva lahko upošteva mnenje Krajevne skupnosti v kateri družina ali otrok živi, mnenje temeljne oziroma enovite organizacije združenega dela ali delovne skupnosti v kateri sta roditelja zaposlena. Na osnovi takih mnenj in po prostem preudarku lahko denarne pomoči ne prizna, zviša ali zniža denarno pomoč kljub izkazanim dohodkom, ki so v okviru določenih dohodkovnih pogojev ali denarno pomoč prizna tudi pri preseženem dohodkovnem pogoju, če se družina nahaja v bistveno težjem socialnem položaju kot to izkazujejo dohodki družine.«

3. člen

Črta se besedilo drugega odstavka 18. člena in se v celoti nadomesti z novim besedilom, ki glasi:

»Denarna pomoč se lahko izplačuje drugemu roditelju ali drugi fizični ali pravni osebi, ki otroka preživlja, če organ Skupnosti socialnega skrbstva ugotovi, da roditelj, ki uveljavlja denarno pomoč to ne uporabi v namen za katerega je dana, kakor tudi v primerih, ko to ugotovi občinska skupnost otroškega varstva ali od nje pooblaščen strokovna služba.«

4. člen

Črta se tretja in četrta alineja 21. člena in se nadomesti z novim besedilom, ki glasi:

— PREGLEDA PRAVILNOST ZAHTEVKA ZA POVRAČILO SREDSTEV ZA IZPLAČANE DENARNE POMOČI. POVRAČILO SREDSTEV ODOBRI ALI ZAVRNE, ČE UGOTОВI NEPRAVILNOST.

— VODI USTREZNE EVIDENCE O POVRAČILIH ZA DENARNE POMOČI.

5. člen

Sprememba in dopolnitev tega dogovora začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah.

Številka: 2/1-18/1982

Datum: 16. 4. 1982

Predsednik skupščine SOV:

KOVAČ JANEZ

Kovač Janez, I. r.

147

POPRAVEK

V Uradnih objavah pomurskih občin št. 11 z dne 8. aprila 1982 objavljen

SKLEP

o določitvi stroškov za pripravo in opremo stavbnih zemljišč za neusmerjeno gradnjo v mestu Murska Sobota se **PRAVILNO** glasi

SKLEP O VALORIZACIJI

stroškov za pripravo in opremo stavbnih zemljišč določenih s sklepom o določitvi stroškov za pripravo in opremo stavbnih zemljišč za neusmerjeno gradnjo v mestu Murska Sobota.

148

POPRAVEK

V Uradnih objavah pomurskih občin št. 11 z dne 8. aprila 1982 objavljen

SKLEP

o določitvi stroškov za pripravo in opremo stavbnega zemljišča za usmerjeno stanovanjsko gradnjo (blokovno) in gradnjo objektov družbenega standarda na območjih določenih z zazidalnimi načrti v mestu Murska Sobota

se **PRAVILNO** glasi

SKLEP O VALORIZACIJI

stroškov za pripravo in opremo stavbnega zemljišča za usmerjeno stanovanjsko gradnjo in gradnjo objektov družbenega standarda določenih s sklepom o določitvi stroškov za pripravo in opremo stavbnega zemljišča za usmerjeno stanovanjsko gradnjo in gradnjo objektov družbenega standarda.

Radijski in televizijski spored od 14. do 20. maja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema — Naloge PTT dejavnosti v Pomurju, 17.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z . . . , 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Kultura in mi — mi in kultura, 17.00 — Vključitev osrednjega sporeda.
TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV koledar, Angleščina, Glagolica, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli: Zgodovina, Iz kockice, Risanka, Ne vprašajte mene, Pomanjševanje, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.00), 15.30 TV v šoli: Angleščina, Glagolica (do 16.30), 17.20 Poročila, 17.25 Mak ob proggi, otroška serija TV Skopje, 17.55 Slovenski pihalni orkestri, 18.30 Obzorik, 18.45 Ekonomsko-politični sistem: Denar in blagovna proizvodnja, 19.00 Psihofizična rekreacija: Masaža, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Včeraj . . . za jutri: Prvi koraki, dokumentarna serija, 20.40 Propagandna oddaja, 20.45 Ne prezirite, 21.00 E. Tidyman: Alcatraz, I. del ameriškega filma, 22.30 Sprtni šport, športna oddaja, 22.40 Poročila in poročilo z 9. kongresa ZK Hrvatske.	TV LJUBLJANA 8.00 Poročila, 8.05 Cici-ban, dober dan: Moj dedek je bil partizan, 2. del, 8.25 Zbis — V lesu skrite pravljice, 8.40 Mi smo mali muzikanti: Dolgi, široki in ostrovični, 9.10 Mak ob proggi, otroška serija TV Skopje, 9.40 Pustolovščina, otroška serija TV Beograd, 10.10 Novo vznemirja: Tehniški mehanizem, 11.10 Človekovo telo: Notranje očiščevanje, izbor, serija, 11.35 A. Marodič: Naša krajevna skupnost — Podnajemniki, 12.25 Poročila (do 12.30), 16.50 Poročila, 16.55 Rad sem vas imel, sovjetski film, 18.20 Naš kraj: Cemšenik, 18.35 Pred Španijo '82 (delovni naslov), športna oddaja, 19.05 Zlata ptica: Martin Krpan, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Majhen svet, Sammyja Leeja, angleški film, 21.45 Propagandna oddaja, 21.50 Zrcalo tedna, 22.05 Poročila z 9. kongresa ZK Hrvatske, 22.35 Jazz na ekranu: Veliki orkester RTV Novi Sad, 22.55 Poročila.	DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (tel. 21-232) TV LJUBLJANA 8.40 Poročila, 8.45 S. Pavič: Vroči veter, humoristična serija TV Beograd, 9.40 Aienka Goljevšek: Kralj Matjaž, kako se imaš, prenos predstave SLG Celje, 11.10 TV kažipot, 11.50 Narodna glasba: Henček in njegovi fantje, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Poročila (do 13.05), 15.10 Osem filmskih pričevanj — Makedonija: Črno seme, igrani film, 16.40 Poročila, 16.45 Zakaj in zato, 17.15 Športna poročila, 17.30 Sestanek v nebotičniku, 18.25 Ti dnevi, ta leta: Filmska kronika 1961-1. del, dokumentarna serija, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.22 TV in radio noč, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 M. Šečerović: Nepokorjeno mesto, nanižanka TV Zagreb, 21.30 Športni pregled, 22.00 Poročila.	TV LJUBLJANA 8.45 TV v šoli: Tv koledar, Povej mi, povej: Po sledi partizanskih narodnih pesmi, Sodobna afriška književnost, 10.00 Poročila, 10.05 TV v šoli: Materinščina, Iz kockice, Risanka, Naši kraji, Kruna Ras — Srečna družina, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 12.05), 15.55 Kmetijska oddaja Tv Zagreb, 16.55 Poročila, 17.00 Novo vznemirja, angleška poljudno-znanstvena serija, 18.00 Znanstveno-tehnični film: Sončna energija, 18.30 Obzorik, 18.45 Mladinski studio, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Zrno do zrna, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Ferdo Kozak: Puncčka, prenos predstave iz SSG Trst iz Cankarjevega doma, 22.00 V znamenju	TV LJUBLJANA 9.00 Tv v šoli: Tv koledar, Kaj je domovina, Jugoslavija in njena vloga v svetu, Dnevnik 10, 10.00 Poročila, 10.05 Tv v šoli: Rastlinski laboratorij, Predeli in ljudje, Risanka, Velikani svetovne književnosti: Kafka, Govori Vera Smiljanec, Risanka, Tečaj kitare, Zadnje minute (do 12.05), 15.40 Šolska Tv: Ribišvo, Teritorialna obramba proti zračnemu desantu, Dobro videti in biti dobro viden, Dežela priložnosti, 17.10 Poročila, 17.15 Slovenske ljudske pravljice: Kako je trtar rešil grofovo hčer, 17.30 Ljudski plesi ČSSR, 18.00 Pisani svet: Mora, 18.30 Obzorik, 18.45 Obramba in samozadržita, 19.15 Risanka, 19.20 Cik Cak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Odprto za ustvarjalnost, 20.40 Propagandna oddaja, 21.45 P. Turrini-W. Pevny: Alpska saga, nadaljevanje in konec, 22.15 Poročila in poročilo z 8. kongresa ZK BiH	TV LJUBLJANA 9.00 Tv v šoli: Tv koledar, mi smo Titovi-Tito je naš, Vzhodna Makedonija, Zanimivo potovanje, 10.00 Poročila, 10.05 Tv v šoli: Biologija, Predeli in ljudje, Risanka, Kockica, kockica, Poklici-tekstilni delavec, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.05), Zg, 15.40 Šolska Tv: Ribišvo, Teritorialna obramba proti zračnemu desantu, Dobro videti in biti dobro viden, Dežela priložnosti, 17.10 Poročila, 17.15 Pedenžep: Carobni klobuček, 17.35 Mi smo mali muzikanti: Samopotrežba, češkoslovaška glasbena serija, 18.05 Mozaik kratkega filma: Kaj predlagate? in Ognjena brigada, jugoslovska filma, 18.30 Obzorik, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Glasbeni četrtak, 21.30 V znamenju in poročilo z 8. kongresa ZK BiH	TV LJUBLJANA 8.55 Tv v šoli: Tv koledar, Plavanje, Tranzistorji, Zivljenjska skupnost na krasu, 10.00 Poročila, 10.05 Tv v šoli: Kemija, Predeli in ljudje, Risanka, Združeni narodi, Telesna vzgoja, Risanka, Zgodba, Zadnje minute (do 12.05), Zg, 15.40 Šolska Tv: Ribišvo, Teritorialna obramba proti zračnemu desantu, Dobro videti in biti dobro viden, Dežela priložnosti, 17.10 Poročila, 17.15 Pedenžep: Carobni klobuček, 17.35 Mi smo mali muzikanti: Samopotrežba, češkoslovaška glasbena serija, 18.05 Mozaik kratkega filma: Kaj predlagate? in Ognjena brigada, jugoslovska filma, 18.30 Obzorik, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Glasbeni četrtak, 21.30 V znamenju in poročilo z 8. kongresa ZK BiH
TV ZAGREB Prvi program 8.50 do 12.05 Šolska TV, 15.30 do 16.30 Šolska TV, 17.40 Poročila, 17.45 Kolibri, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Kijeka, 18.45 Koraki, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Tigrova brigada (ser. film), 21.00 Zabavna oddaja, 21.45 Dnevnik, 22.00 V petek ob 22.00	TV ZAGREB Prvi program 10.00 do 12.00 Šolska TV, Prenos IX. kongresa ZK Hrvatske, 17.25 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Izbrano, 18.15 Mali koncert, 18.30 Ti dnevi, ta leta, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zlom (film), 21.40 Dnevnik, 21.55 Kronika kongresa ZK Hrvatske, 22.25 Zabavno glasbena oddaja, 23.25 Poročila	TV ZAGREB Prvi program 9.50 Poročila, 10.00 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.55 Pregled sporeda, 14.00 Jugoslavija, dober dan, 14.45 S kameru po svetu, 15.15 Ikone, 15.45 Mala princesa (film), 17.15 Nedeljski predvečer, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nepokorjeno mesto, 21.30 Športni pregled, 22.00 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.45 do 12.05 Šolska TV, 15.30 do 16.35 Šolska TV, 17.35 Poročila, 17.45 Baš Čelik, 18.00 Slovenske bajke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Bjelovara, 18.45 Mladinski studio, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Čas letal (drama), 21.15 Izbrani trenutci, 21.20 Svet danes, 22.05 Dnevnik	TV ZAGREB Prvi program 8.00 Jutrarnja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Breezy (film), 11.15 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski spored, 17.00 Moda, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Teleobjektiv, 20.00 Človek, 20.45 Filmi Akademije za film.	TV ZAGREB Prvi program 9.00 do 12.05 Šolska TV, 17.40 Poročila, 17.45 Naredi sam, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Karlovca, 18.45 Obramba in zaščita, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zabavna sreda, 21.45 Dnevnik, 22.00 Kronika kongresa ZK BiH	TV ZAGREB Prvi program 8.10 Po Atlantiku, 9.00 Praznični program, 10.30 Resnična ljubezen, (film), 13.55 Dedič Bjoerdala (film), 15.30 Indijanske legende, 16.55 Helmi, 17.00 Votlina Charkadio, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Mala romanca (film), 21.00 Dave Allen.
TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutrarnja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Nebraska (film), 10.55 Živalski svet, 11.15 Charlie veliki (dok film), 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski program, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Derrick (ser. film), 20.15 Modna revija, 20.20 Humor ne pozna meja, 21.10 Šport, 21.20 Nočni studio.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutrarnja poročila, 8.05 Šolska TV, 10.55 Nočni studio, 12.00 Opoldanska redakcija, 13.20 Heidelberg, 15.00 Iz romana (film), 15.00 Iz parlamenta, 16.00 Mladinski program, 17.00 Tedenski spored, 17.25 Dober večer v soboto, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Stavimo, da . . . , 21.00 Šport.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 10.00 Tiskovna ura, 11.00 Vzgojna oddaja, 14.05 Moderni časi (film), 15.30 Mladinski spored, 16.45 Klub seniorjev, 17.30 Živalski svet, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Izrinjeni (TV film), 21.05 Religija, 21.10 Šport.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutrarnja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Pozdravljen morilec (film), 11.00 Iz parlamenta, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Športni ponedeljek, 20.05 Kaz & Co, 20.50 Večerni šport.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutrarnja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Hotel Palas (film), 11.15 Teleobjektiv, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Izronjeni (film), 20.55 Nogomet.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutrarnja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Hotel Palas (film), 11.15 Teleobjektiv, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Mladinski spored, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Izronjeni (film), 20.55 Nogomet.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 15.00 Šport, 16.00 Pojmo skupaj, 16.30 Močnejši kot Superman, 17.45 Pesnitev in resničnost, 18.30 Čas v sliki, 19.50 Nebo in peklo, 19.15 Avstrija II., 20.45 Šport, 21.00 Mož, ki je nastavlil past (film).
TV MADŽARSKA 7.05 in 13.15 Šolska TV, 15.50 Country glasba, 16.05 Jesenski portret, 16.30 Navzkrižno vprašanje, ugankarska igra za otroke, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Delta, znanstveni magazin, 19.25 25-letnica Madžarske televizije, I. del svečanega programa, 20.40 Umetnina tedna, 20.45 Kretničari, igra v dveh delih, posnetek gledališke predstave, 22.00 TV dnevnik	TV MADŽARSKA 6.55 Naš ekran, 7.15 Za otroke, 9.20 TV reprize: Buddenbrookovi, Kviz, Schubert, 12.20 Risanka, 12.45 Za otroke, 13.50 Zgodovina nogometa, 14.20 Sirena na pristanu, madž. silm, 17.00 Ljudi dejanj, 17.40 Zabavna glasba, 18.30 TV dnevnik, 19.05 Muhasti letni časi, 20.10 Popevka Evrovizije, 21.35 TV dnevnik, 21.55 Mladenič in beli kit, češki film.	TV MADŽARSKA 7.05 Šola za vsakogar, 8.10 Za otroke, 10.25 Glasbeni butik, 11.20 Mali nogomet, 12.55 Speedway, 14.10 Sirena na pristanu, 2. del madž. filma, 15.45 Primiša na odru, 16.15 Priporočamo naše sporede, 16.40 Prijateljstvo, 18.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 19.05 Columbo, kriminalka, 20.15 Družabna igra, 20.55 Lirični oratorij: Kinga Illyes, 21.30 Poročila.	TV MADŽARSKA 7.05 in 12.55 Šolska TV, 15.10 Za upokojence, 15.45 Spreminjajoča se vas, 16.15 Panonska kronika, studio Pecs, 16.55 Pesem doni, 17.20 S tisočermi niti: industrija-kmetijstvo, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Buddenbrookovi, 10. del nadaljevanke, 19.55 Győr-Sopron, 20.10 Studio 82, kulturni tednik, 21.10 Kaksni partnerji smo; Irak, Kuwait, Alžir, 21.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 7.05 in 12.55 Šolska TV, 8.40 TV reprize: Delta, Norrec laborja št. 4, Potopisni film, 15.40 Zunanja politika, 16.20 Svet jezika, 17.05 Pa če se oni ne? 4. del, 17.35 Budimpeštanski velesojem, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Pravni primeri, 19.40 Ziva ljudska pesem, 19.45 Mrtvaški ples, TV igra po drami švedskega pisatelja Augusta Strindberga, 21.40 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 7.05 in 13.10 Šolska TV, 15.50 Potuj z nami; Na morsk obali, na otokih, 16.40 Telešport, 17.05 Pedagoški forum; razgovor o položaju prosvetnih delavcev, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Čitj; serijska kriminalka, 19.45 Še pol ni res, kriz, 20.15 20.15 Umetnina tedna; Bitka pri Arbelu, 20.20 Ozadje vesti, pogledi, mnenja . . . , 21.00 TV dnevnik, 21.40 Filmski festival Miškolc.	TV MADŽARSKA 7.05 in 13.10 Šolska TV, 15.50 Potuj z nami; Na morsk obali, na otokih, 16.40 Telešport, 17.05 Pedagoški forum; razgovor o položaju prosvetnih delavcev, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Čitj; serijska kriminalka, 19.45 Še pol ni res, kriz, 20.15 20.15 Umetnina tedna; Bitka pri Arbelu, 20.20 Ozadje vesti, pogledi, mnenja . . . , 21.00 TV dnevnik, 21.40 Filmski festival Miškolc.

Vaš oglas v VESTNIKU zanesljiv uspeh

5. junija Vestnikov izlet

prodam

KRAVO, staro sedem let, zadnja telitev januarja, pripuščena, vozna, dobra mlekarica, prodam. Franc Jelenovec, Krog 122, M-1680

ZASTAVO 750 DE LUX, letnik 1978, prevoženih 31.000 km, ugodno prodam. Informacije: Petrol M. Sobota, M-1681

STELNO KRAVO, staro osem let, dobro mlekarico, zaradi bolezni lastnika prodam. Strehovci 3/A, M-1682

BETONSKO ŽELEZO 10 in 8 mm, 2600 kg, gladko 43, rebrasto 44 din kilogram, prodam. Vprašati: Kovač, Lončarovi 48, p. Križevci, M-1683

LESENO ŠUPO 12 x 5 — 3 m, krija z opeko folo, v Filovcih 116, prodam. Kovač, Lončarovi 48, p. Križevci, M-1683

MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 39, p. Tišina, M-1684

KRAVO s telitom prodam. Lovenjak, Dolnji Slaveči 5, M-1685

NOVE SALONITKE, barvaste, 60 x 40 cm, prodam. Daneta Šumenjaka 2, telefon (069) 21-975, M-1686

ŠKODA 100, z novimi gumami, tudi po delih, naprodaj. Roman, Hodoš 76, M-1695

ZASTAVO 750, v voznom stanju, karoserija generalno obnovljena in prebarvana, prodam za 26.000 din. Franc Grah, Černelavci n. h., telefon 23-109, M-1696

MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 67, M-1699

NSU 1200 prodam tudi po delih. Motor v dobrem stanju. Sebeborci 86, M-1702

DVE GRADBENI PARCELI in parcelo za vikend prodam. Naslov v upravi lista, M-1703

ZASTAVO 101, letnik 1978, registrirano do februarja 1983, prodam Mira Korošec, Panonska 15, Gornja Radgona, telefon 74-876, M-1704

FORD ESKORT, letnik 1970, registriran do septembra, prodam. Naslov v upravi lista, M-1705

PRIKOLICO ZA ŽIVINO POCENI PRODAM. Naslov v upravi lista, M-1707

STREŠNO OPEKO FOLC PRODAM. Murski Čmci 17, p. Tišina, M-1709

TRAKTOR STEYR 188 in zator 5718 s kabino prodam. Naslov v upravi lista, M-1710

VEČJE PUJSKE PRODAM. Krajna 11, M-1711

SILAŽNI KOMBAJN PETTINGER MEX 2 in brejo telico, kontrola A, prodam. Rankovci 21, M-1713

VAUXHALL VIVA, letnik 1970, naprodaj. Franc Grah, Grad 20, M-1714

DVA KAVČA PRODAM. NEVA NOVAK, Kidričevo naselje 2, Ljutomer, M-1716

FORD ESCORT, spodaj tapete, maske proti zaščiti mraza, dve kompletni kolesi, termostat ključavnica za rezervoar benzina in priključek za prikolico, klasična sobna vrata, 6 kom., 2 peči na zagovino, rabljeno sobno pohištvo, les za ostrišje (velikost 20 x 14 m) in stenski regalček za televizor prodam. Alojz Kovač, Drobinci 2, p. Apače, M-1720

KOSILNICO LAVERDA ter strešno opeko folc Kikinda in biber prodam. Kuštanovci 65, p. Mačkovi, M-1722

POHIŠTVO ZA SPALNICO PRODAM. Naslov v upravi lista, M-1723

SILOKOMBAJN PUNTIKEN — skoraj nov, prodam. Banovci 7, Verzej, In-162

DIANO 6 — letnik 1977, prodam. Banovci 1, Verzej, In-161

MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 35, p. Tišina, M-1689

ŠKODO, letnik 1970, vozno, registrirano, prodam. Frizerski salon »Kovačič«, Gornja Radgona, M-1691

AMI-8, registriran do januarja 1983, ugodno prodam. Cena 30.000 din. Naslov v upravi lista, M-1692

KRAVO PO IZBIRI, vozno, prodam. Lipovci 179, M-1693

TOMOS AVTOMATIK 3 M, letnik 1980, prodam. Ogled: Cvetkova 44, Murska Sobota, M-1694

FORD CAPRI 1300 L, registriran do aprila 1983, prodam. Ludvik Rudolf, Radoslavci 45, p. Bučkovi, In-153

TRAKTOR LAMBORGHINI 13 KS s plugom, frezo in prikolico s kardanom prodam. Mirko Hedžet, Šafarsko 54, p. Ljutomer, In-151

AMI-8 in avtoprikolico ugodno prodam. Alojz Karba, Stara Nova vas 36, p. Križevci pri Ljutomeru, In-149

ZASTAVO 101, letnik 1978, po ugodni ceni prodam. Dragica Kocjan, Slamnjak 32, p. Ljutomer, In-148

ŽAGO CIRKULARKO — pogon ARAN prodam. Razlagova 2, Ljutomer, In-147

VW 1302, letnik 1971, prodam za 61.000 din. Stari trg 12, Ljutomer, telefon 81-113, In-146

AVTO ŠKODA 100, letnik 1972, naprodaj. Ogled v soboto in nedeljo: Janko Klobasa, Mele 19, M-1590

POHIŠTVO za kuhinjo in dnevno sobo prodam. Informacije: Horvat, Srednješolski center M. Sobota, M-1656

PUJSKE PRODAM. Borejci 27, M-1659

HRASTOVE TRAME prodam alizamenjam za koruzo. Naslov v upravi lista, In-157

MALI KOMPLET BOBNOV TROWA s paiste in UFIP činelami prodam. Miran Jurkovič, Ljutomer, ulica V. Megla 12, In-159

ZASTAVO 101, letnik 1974, prodam. Joško Granfola, Kokoriči 14, p. Križevci pri Ljutomeru, In-160

DVOREDNI OLTOV SEJALNIK ZAKORUZO in moped na 4 prestave prodam. Domanjševci 9, p. Križevci v Prekmurju, M-1661

NEDOGRAJENO HIŠO, zgrajeno do druge plošče (2100 kv. m), v bližini Gornje Radgone, ugodno prodam. Kolmanič, Kočevarjeva 15, Maribor, telefon 062-23-441, interno 621, M-1319

HLADILNIK GORENJE, dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Naselje 14, divizije 10, M. Sobota, M-1662

BREJO KRAVO, staro šest let, prodam. Filovci 29, M-1663

SCHALLER 80 W, po ugodni ceni prodam. Franc Horvat, Turnišče 223, M-1664

KRAVO, staro štiri leta, devet mesecev brejo, dobro mlekarico in bukova ter akacijeva drva prodam. Brezovci 40, M-1665

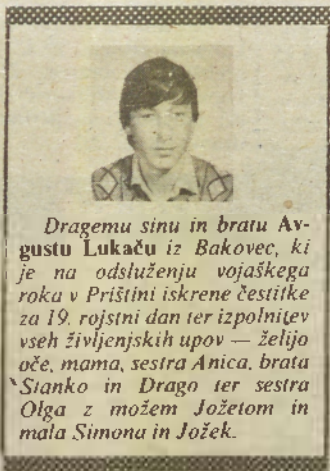
OBRAČALNIK SIP, plug SLAVONAC in zamrzovalno skrinjo prodam. Zenkovi 38, p. Bodonci, M-1666

TRAKTOR S KOSO, enosno prikolico s trosilcem za gnoj in molzni stroj, nemške znamke, prodam. Mirko Zver, Velika Polana 85, M-1326

TRAKTOR STEYR 30 KS v nevoznom stanju in moped na 4 prestave prodam. Martin Raduha, Mele 1, p. Radenci, M-1667

WARTBURG, letnik 1979, prevoženih 33.000 km, ugodno prodam. Igor Trop, Lackova 5, Radenci, M-1669

MEŠANI GOZD NA GORIČKEM PRODAM. Tomšičeva 8/A, Murska Sobota, M-1700

Dragemu sinu in bratu Avgustu Lukaču iz Bakovec, ki je na odsluženju vojaškega roka v Pristini iskrene čestitke za 19. rojstni dan ter izpolnitev vseh življenjskih upov — želijo oče, mama, sestra Anica, brata Sianko in Drago ter sestra Olga z možem Jožetom in mala Simona in Jožek.

PIANINO forster prodam. Naslov v upravi lista, M-1701

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Furst, Vrtna 4/1-6, M-1697

VARILNI APARAT HOBI 100, kinoprojektor RUSY in kasetni avtoradio ugodno prodam. Panonska 64, Beltinci, M-1672

KOSO DUBRAVA ZA FERGUSON 35 PRODAM. Sinic, Vanča vas 46, M-1673

MALE PUJSKE PRODAM. Šalamenci 86, p. Puconci, M-1674

KRAVO, BREJO 8 mesecev, kontrola A, prodam. Krenos, Šalamenci 19, p. Puconci, M-1675

MOTORNŌ ŽAGO ALPINA 45 PRODAM. Franc Dominko, Odranci 148, M-1676

OSKRBOVANI VINOGRAD na BUKOVNICI, 10 arov (hibridi), južna lega, primerno za vikend, prodam. Po dogovoru še zvežem in škropim. Poizvedbe v Dobrovniku 272/A, M-1677

ZASTAVO 101, letnik 1979, registrirano do maja 1983, ugodno prodam. Janez Kumin, Krog 78, M-1678

MEŠANI GOZD v Selu prodam. Tivadar Gašparič, Selo 132, M-1612

ZASTAVO 101 KONFORT, letnik 1980, prodam. Naslov v upravi lista, M-1615

KABINO ZA VELIKI URSUS UGODNO PRODAM. Murski Petrovci 24/A, M-1616

ŠKODA 100, malo karambolirana, naprodaj. Veščica 11 pri Murski Soboti, M-1617

KRAVO, 8 mesecev brejo, staro sedem let, in telico, staro deset mesecev, prodam. Andrejci 13, p. Martjanci, M-1621

AMI 8 po delih prodam. Motor in deli za podvoze v brežibnem stanju, gume s platišči malo rabljene. Anton Možir, Gančani 223 — Hraščice, M-1637

KUHINJSKI KOTIČEK (klop), televizor črno-beli, hladilnik, mreži in posteljna vložka, skoraj novo, prodam. Otona Župančiča 9, M. Sobota, M-1638

VISOKO BREJO KRAVE in telica za vzrejo zaradi bolezni lastnika prodam. Krog št. 82, p. M. Sobota, M-1639

TESAN LES IN PLOHE, večjo količino, prodam. Štefan Nemeč, Bokrač 1, p. Puconci, M-1641

MALE PUJSKE PRODAM. Gradišče 11, p. Tišina, M-1642

KUHINJSKO POHIŠTVO (elemente), kombinirani štedilnik (2 plin 2 elektrika) in pomivalno korito (80 cm) prodam. Ogled po 14. uri. Durič, Naselje 14, divizije 11, Murska Sobota, M-1643

JAWO 350 zamenjam za moped APN-4. Telefon (069) 74-363 od 14. do 16. ure — Drago, M-1645

VISOKO BREJO KRAVO, kontrola A, prodam. Šalamenci 3, p. Puconci, M-1646

ZASTAVO 750, letnik 1972, prodam. Poznanovci 21, p. Mačkovi, M-1648

BARVNI TELEVIZOR SELEKTOMATIK PRODAM. Telefon 22-021, M-1649

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK (visok, rdeči skaj), prodam. Zaver, Titova 14, Murska Sobota, M-1650

SVINJO, brejo tri mesece, težko 180 kg, prodam. Zaharijas, Stogovci 4, p. Apače, M-1623

ŠKODO 100 MB, letnik 1972, prodam za 11.000 din. Branko Kurbus, Norički vrh 21, p. Gornja Radgona, M-1624

FIAT 132 PRODAM. Černelavci 49, M-1625

POLAKUSTIČNO KITARO ZNAMKE FRAMOS UGODNO PRODAM! Telefon (069) 70-097, M-1626

ŠKODA 100 L, letnik 1973, ugodno naprodaj. Naslov v upravi lista, M-1627

KORUZO NA STORŽIH, večjo količino, prodam. Martjanci 8, M-1630

MALE PUJSKE PRODAM. Andrejci 13, p. Martjanci, M-1621

HI-FI PEVSKO OZVOČENJE 100 W z montarbo zvočniki 100 W in stojali prodam. Janez Čizmazija, Turnišče 87, In-1651

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrl naš dolgoletni sodelavec

Jože Vrabl

novinar v pokoju

Od njega smo se poslovili včeraj ob 15. uri na pokopališču v Hajdini.

Vestnega in tovariškega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Kolektiv in družbenopolitične organizacije Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota

ŠE NE POVSSEM DOGRAJENO STANOVANJSKO HIŠO z malim vinogradom na lepi sončni legi, 4 km iz mesta Maribor, prodam. Električna—voda v hiši. Cena 190 SM. Informacije po telefonu 061-211-448 od 13. do 16. maja, M-1631

BUKOV IN BOROVO GOZD NA GORIČKEM (30 arov) prodam. Naslov v upravi lista, M-1614

DVE STARINSKI LONČENI PEČI z okraski, visoki 2 m, dobro ohranjeni, ugodno prodam. Ogled: Panonska 18, Beltinci, M-1633

TRAKTOR STEYR 18 KS, s koso in jermenico prodam. Stanislav Vajngerl, Zagajski vrh 6, Gornja Radgona, M-1634

SILAŽNI KOMBAJN ZNAMKE KLAS PRODAM. Alojz Kralj, Sp. Ščavnica 71, p. Gornja Radgona, M-1635

DIANO, letnik 1977, in dele za DIANO prodam. Kuronja, Križevci 69, telefon 21-760, interna 10, do 14. ure, M-1652

ZASTAVO 750 — PO DELIH, prodam. Anton Vrtnjak, Kuršinci 19, p. Bučkovi, In-1656

OBRAČALNIK ZA KOSILNICO BCS PRODAM. Franc Čirič, Logarovi 64, p. Križevci pri Ljutomeru, In-154

KOSILNICO GORENJE—MUTA, širina kose 130 cm, prodam. Edvard Kralj, Veščica 21, p. Ljutomer, In-155

SVINJO ZAZAKOL PRODAM. Marjan Pertoci, Rakičan n. h., M-1636

MALE PUJSKE PRODAM., Gradišče 62, p. Tišina, M-1653

ENOFAZNI MOTOR S CRPALKO za vodovod prodam. Katarina Ružič, Bakovska 17, M. Sobota, M-1655

kupim

FORD TAUNUS 17 M, lahko tudi v nevoznom stanju, kupim. Naslov v upravi lista, M-1620

HIŠO v Murski Soboti ali bližnji okolici (do 100 SM), Rupim, Emilija Kološa, Frankovo naselje, Škofja Loka, M-1690

STREŠNO OPEKO KIKINDA, dvojni folc, kupim. Gerfinci 83, M-1715

sobe

OPREMLJENO SOBO V LENDAVI IŠČEM. Ponudbe pod resno na upravo ali telefon 74-708, M-1576

SOBO s posebnim vhodom oddam moškemu. Ciril Metodova 11/A, Murska Sobota, M-1628

OPREMLJENO SOBO s posebnim vhodom oddam fantoma ali dekletoma. Lendavska 26, Murska Sobota, M-1631

ZAKONCA sprejemem na stanovanje. Naslov v upravi lista, M-1640

OPREMLJENO SOBO s posebnim vhodom oddam samskim. Štefana Kovača 25, M-1712

zaposlitve

OTROKA SPREJMEM V VARNOSTVO. Kocljeva 6/A, 11. nadstropje, stanovanje 8, M-1622

UPOKOJENEC z lepo pokojnino išče oskrbovalko na domu. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »NUJNO«, M-1629

ŽENSKO za 4-urno pomoč v slaščičarni (popoldne), sprejemem. Slaščičarna, Panonska 13, Beltinci, M-1644

ŽENSKO za varstvo dveh večjih otrok iščem. Pismene ponudbe na naslov: Emilija Horvat, M. Gubca 19, M. Sobota, M-1670

VARUHINJO za 2,5 leti staro deklico na domu iščemo. Plačamo 6.000 din ter stanovanje in hrana. Jože Gajser, Križevci 20, p. Ljutomer, telefon 82-520, M-1660

KUHINJSKO POMOČNICO ZAPOSILIMO TAKOJ. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna pri stavcu, Polje 18, Bobinjska Bistrica, telefon 064 76-356, M-1727

razno

HIŠO v Murski Soboti ali v bližnji okolici vzamem v najem. Telefon 23-520 — od 10. do 12. ure, M-1668

MOSKI, star 66 let, s kmetijo, išče primerno žensko. Resne ponudbe pošljite na upravo v stnika pod »SAMSK I«, M-1657

Ko prišla cvetoča je pomlad, vesel od doma si odšel, a pomislil nisi, da se živ ne vrneš več.

V SPOMIN

12. maja mineva leto dni, odkar nas je tiho in brez slovesa za vedno zapustil in odšel tja, kjer ni trpljenja in bolečine, le mir, večni mir, naš dragi sin, brat, nečak, stric in bratranec

Darko Karas — Mišo

iz M. Sobote

Pomlad se spet prebuja, a bolečina v naših srcih je vedno večja. Dom je prazen in žalosten brez tebe. Solze se ne ustavijo in boleča je misel na kruto resnico, da te ne bo nikdar več med nami. Hvala vam, ki se ga kakorkoli spominjate in ste ga imeli radi.

Žalujoci: mama, oče, sestra Magda, brat Vlado z ženo Marjeto, teta Inka, Aleš, Lučka, Bojan, Borut in Rosemary

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, tašče in sestre

Franciške Obal

iz Moščanec

se pristrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in prijateljem, ki ste jo v času njene težke bolezni obiskovali, tolažili in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in kakorkoli pomagali. Iskrena hvala g. duhovniku za opravljeni pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovilne besede in zdravniškemu osebju kirurškega in internega oddelka. Hvala delovni organizaciji ABC Pomurka »Agromerkur« M. Sobota. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Moščanci, 1. 5. 1982

Žalujoci: sin Dezider z ženo Marijo ter vnukinji Marjana in Romana

V SPOMIN

8. maja mineva eno leto odkar nas je prezgodaj zapustil naš dragi mož, sin in brat

Ludvik Trokšar

Praznina za teboj je boleča, a spomin na tebe ne bo ugasnil, dokler mi živimo. Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, tebe ljubi mož in oče ni, da bi skupaj še bili

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, sina, brata in strica

Nacija Ritlopa

iz Beltinec

ki nas je v 51. letu starosti zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem, prijateljem, DPO in KS Beltinci, sodelavcem DO »Sobota« in OOS »Sobota« iz Murske Sobote, sodelavcem TOZD Beltinka iz Beltinec, KUD Beltinci, kolektivu OŠ F. Prešeren iz Črenšovca in komandantu garnizije iz M. Sobote majorju Gajiću.

Posebna zahvala g. župniku za opravljeni pogrebni obred, vsem pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala iz Bakovec za odigrane žalostinke, govornikom KS Beltinci in DO »Sobota« za pretresljive besede slovesa na pokopališču.

Beltinci, Žižki, Ljubljana, Turnišče, Trnje, 3. 5. 1982

Žalujoci: žena Rozina, sin Nacek, mama Eufemija, brata Jože in Franc z družinami

Ni hujših bolečin kot je na te boleč spomin

V SPOMIN

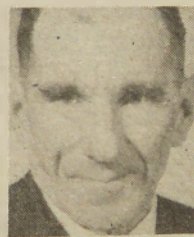
2. junija minevata dve boleči leti, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, zet, sin in brat

Janez Fujs

iz Šalovec

Težko nam je pri srcu, ko se te spominjamo. Spoznanje, da te ne bo nikoli več med nami, je še vedno boleče. Ostali so sledovi tvojih pridnih rok in spomini, ki ne bodo nikoli ugasnili. Cvetje in prižgane sveče so dokaz naše ljubezni do tebe. Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob.

Žalujoci: žena Emilija in vsi tvoji

To kar smo na tem svetu najbolj ljubili, smo za vedno izgubili...

ZAHVALA

Nepričakovano in za vedno nas je v 72. letu zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Imre Žekš

iz Radovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, izrekli sožalje, podarili vence, dragega pokojnika pa pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Lojzetu za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Radovci, 21. aprila 1982

Žalujoci: žena Rozalija, hčerka Angela z možem Tonetom, vnuka Töne in Nataša iz Kranja, hčerka Marija z možem Janezom ter vnuka David in Marko iz Kanade

V SPOMIN

13. maja minevajo tri leta neizmerne žalosti, odkar smo izgubili našega dragega moža in očeta

Jožefa Šebjaniča

iz Ženavej

Ne da se pozabiti, da si nas za vedno zapustil. Še vedno slišimo tvoje korake, tvoj glas! Toda kruta usoda je oropala naše bogastvo in srečo. Za teboj je ostala nezaceljena rana. Vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu — iskrena hvala!

Neutolažljiva žena Emilija in hčerka Ivanka

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, tebe ljuba mama ni, da bi skupaj srečni še bili.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi in prerani izgubi drage mame, tašče, babice in prababice

Julijane Kržanko

roj. Lajnsček
iz Vučje gomile št. 103

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in prijateljem, ki so darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena in topla zahvala g. župniku za opravljeni pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavnici KS za ganljive besede.

Posebna zahvala Francu Gjuricu iz Sela, družinam Ivana Gorza, Ludvika Perša, Emila Ciguta in Evgena Lanščaka, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vučja gomila, 1. 5. 1982

Žalujoci: sin Štefan z ženo Tončko, vnuk Tonček, vnukinja Slavica z družino iz Gorice, vnukinja Gizela z možem iz Nemčije, pravnukinje Andreja, Anica in Sandra ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

25. aprila nas je v 65. letu starosti tiho in brez slovesa zapustil naš dober mož, oče in dedek

Janez Žitek

iz Kroga

Ob tej boleči izgubi iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala duhovščini za pogrebni obred in poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke. Zahvala tudi članom cehovskega društva, kolektivom otroškega dispanzerja, TOZD farme Podgrad, KG Rakičan in restavracije Kolodvor, učencem 6. razreda OŠ K. D. Kajuh in osebju ginekološkega oddelka.

Žalujoci: žena Ana, sinova Jože in Janko, hčerke Monika, Cintia in Olgica z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, brat, stari oče in tast

Ignac Denša

iz Gomilic

Iskreno se zahvaljujemo botrini, sorodnikom, sosedom, prijateljem, del. organizacijama Planika in Mura, mladincem iz Gomilic za darovane vence in cvetje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.

Hvala g. župniku in g. kaplanu iz Črenšovca za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in tov. Tkalcu za poslovilne besede.

Žalujoci: VSI NJEGOVI

V SPOMIN

17. maja 1982 bo minilo leto dni, odkar je za posledicami prometne nesreče ugasnilo mlado življenje našega dragega sina, brata in strica

Alojza Bertalaniča

iz Nuskove 6

Nisi se poslovil, odšel si brez slovesa, zato še vedno ne moremo verjeti, da te ni več. Ne mine dan, da z mislimi ne bi pohiteli k tebi. Še vedno slišimo tvoj glas, vidimo tvoj nasmejani obraz. Ie tvoj prerani grob je nema pričča naših solza in skrite bolečine. Iskrena hvala vsem, ki se za trenutek ustavite ob grobu in ste z misljo z njim.

Neutolažljivi ata, mama, sestra Emica z možem Karlijem ter brat Drago z ženo Marjano in sinom Alešem

LJUTOMERSKI PRAZNIK

Krajani KS Ljutomer so v soboto petič praznovali svoj krajevni praznik. Deveti maj je za Ljutomer še kako pomemben, saj so na ta dan leta 1943 prav v njem ustanovili odbor OF za mesto Ljutomer.

V soboto so na slavnostni seji, ki je bila v OŠ Ivan Cankar, podelili bronaste značke in plakete OF. Ta priznanja so prejeli: kolektiv OŠ Ivan Cankar Ljutomer, Stanko Kolbl, Božo Mavrin, Janko Magdič, Jože Vogrinc, Avgust Jaušovec in Jože Lesjak.

Krajevna konferenca SZDL Ljutomer pa je pionirskemu odredu OŠ Ivan Cankar podelila tudi skromno denarno nagrado. Slavnostni govornik na seji je bil Stane Bezjak, predsednik KK SZDL Ljutomer. V svojem govoru je na začetku orisal življenjsko pot in delo predsednika Tita, v nadaljevanju pa spregovoril o pomenu krajevnega praznika.

Po slavnostni seji pa je bila osrednja proslava ob krajevnem prazniku. Pionirji OŠ Ivan Cankar so pripravili pester in bogat kulturni spored, predsednik skupščine KS Ljutomer Anton Kapun pa je spregovoril o razvoju krajevnega skupnosti. Na osrednji proslavi pa so pionirskemu odredu osnovne šole izročili tudi prapor tega odreda.

D. L.

Kurirčkova pošta je zapustila Pomurje

V lendavski občini so kurirčkovo torbo zadnji prenašali učenci osnovne šole Prežihov Voranc Bistrica. Preden so jo izročili svojim vrstnikom iz Razkrižja, so pripravili spominsko slovesnost pri Lebarjevi domačiji na Srednji Bistrici, kjer je padel narodni heroj Jakob Molk-Mohor. (Foto: J. Graj)

Kurirji pred osnovno šolo Jože Hedžet Razkrižje, kjer so nosilec pošte prav tako pripravili prisrčen sprejem. Od tu so jo ponesli mimo spominskih obeležij iz NOB do vseh osnovnih šol v ljutomerski občini, v ponedeljek pa so jo pri Ilovcih predali pionirjem iz ormoške občine. (Foto: J. G.)

OBČINSKO TEKMOVANJE MLADINE O SLO IN DS

ZMAGALI SO BELTINČARJI

Preteklo soboto je bilo v Beltincih občinsko tekmovanje mladine o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Kljub slabemu vremenu se je na tekmovanju zbralo 30 ekip ali 150 učencev osnovnih šol soboške občine. Tekmovali so v znanju iz zgodovine NOB, poznavanju vojaške puške, civilne zaščite, prometne varnosti, protipožarne zaščite, orientacije, topografije, v streljanju z zračno puško, razstavljanju in sestavljanju vojaške puške in znanju iz prve medicinske pomoči. Izvedli pa so tudi pohod, dolg 6 km. Na tekmovanju so imeli največ uspeha domačini — ekipa OŠ 17. oktober Beltinci — ki so z 2.198 točkami osvojili prvo mesto pred OŠ I. Cankar Bogojina A 2.194, OŠ I. Cankar Bogojina B 2.153, OŠ O. Župančič Rogoščici 2.136, OŠ Cankova 2.130 točk itd.

Na slavnostnem koncu tekmovanja je govoril Stanko Kerčmar, predsednik OK ZSMS Murska Sobota ter spomnil na dogodke med NOB, hkrati pa poudaril pomen usposabljanja mladih s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Kulturni program pa so pripravili učenci osnovne šole 17. oktober Beltinci.

F. Maučec

RAZSTAVA VOJAŠKE TEHNIKE

Izobraževanje pripadnikov enot teritorialne obrambe se v glavnem izvaja na dva načina: predavanja in seveda praktični preizkusi na terenu. Ta dva ustaljena načina pa seveda ne pokažeta in zmoreda vsega, zato je občinski štab TO Ljutomer v nedeljo pripravil posebno obliko izobraževanja, ki je privlačna za vse: mlade in stare, ženske in moške. Teritorialci so namreč razstavili orožje in bojna

sredstva za protioleptno borbo, inštruktorji pa so ob posameznih orožjih in sredstvih pojasnjevali njihov namen in način uporabe.

Nedeljska akcija štaba TO je vsekakor zanimiv poizkus, še posebej zato, ker se vklaplja v okvir letošnje akcije NNNP 82.

Z nedeljsko akcijo bo štab TO gostoval še v Križevcih in na Razkrižju.

D. L.

OBČINSKO TEKMOVANJE MLADINE S PODROČJA SLO V VIDMU OB ŠČAVNICI

Odlični gostitelji in tekmovalci

Prejšnji teden so se v Vidmu ob Ščavnici pomerile ekipe vseh osmih osnovnih šol gornjeradgonske občine v tekmovanju mladine s področja SLO. 40 tekmovalcev, od tega 24 fantov in 16 deklet, je dokazalo, da se osnovnošolska mladina uspešno vključuje v sistem vzgoje in izobraževanja tudi za potrebe SLO in DS. Vse ekipe so bile namreč izjemno dobro pripravljene, za kar gre zasluga tudi njihovim mentorjem.

To se je pokazalo tako na teoretičnem delu, kjer so reševali teste s področja prometne in protipožarne varnosti, civilne in narodne zaščite, kot tudi v razreševanju vseh zadanih nalog na šest in pol kilometra dolgem orientacijskem pohodu v praktičnem delu preizkušnje. Izjemno spretno so se orientirali po karti, natančno zadevali tarče v streljanju z zračno puško, se igrice spoprijeli s pastmi topografije ter uspešno poskusi obeležje iz NOB, razstavljali in sestavljali vojaško puško in pokazali, da dobro obvladajo osnove nujne prve pomoči.

Na občinskem tekmovanju, ki ga je organiziral poseben odbor pri KOO za SLO in DS pri OK SZDL Gornja Radgona, navdse vzorno pa pripravila osnovna šola iz Vidma, so tudi v tekmovalnem delu slavili domačini. Ekipa OŠ Videm je namreč zbrala kar 2352 točk in osvojila prvo mesto pred ekipo OŠ Apače, ki je zbrala 2203 točke in ekipo OŠ Gornja Radgona z 2173 točkami.

Vse tri prvouvrščene ekipe so se uvrstile na regijsko tekmovanje, ki bo 21. t. m. prav tako v Vidmu ob Ščavnici.

vp

Festival Pomurje—Medžimurje

Sodelovanje mladine iz Pomurja in Medžimurja je že tradicionalno, saj so se letos oboji srečali že šestič. Festival je že v začetku bil zastavljen tako, da je nudil bogato paleto raznovrstnih prirediteljev, ki pa so jih vse do letos premalo izkoristili. In to je že tudi prva odlika letošnjega festivala, saj so se mladi iz obeh pokrajin v soboto popoldne pomerili v športnih panogah. Pomurski mladinci so morali priznati premoč kolegov iz Medžimurja.

Pravi festival pa se je pričel zvečer in je bil letos tudi bogatejši kot prejšnja leta. Številni mladi pevci so iskali svojo priložnost, da se uveljavijo (če še niso prej nastopali), ostali stari mački pa, da potrdijo svoje kvalitete. In res je bilo nekaj videti. Polna dvorana kulturnega doma na Razkrižju je napeto spremljala izvajanje mladih pevkih in pevcev (slednjih je bilo bolj malo) in z aplavzi bogato nagrajevala njihove nastope. Vzdušje je bilo resnično enkratno. Za premor v tako dolgem sporedu pa so poskrbeli folkloristi iz Čakovca, ki so prikazali nekatere značilne narodne plesne iz pokrajine onkraj republiške meje.

Prvo mesto na festivalu Pomurje—Medžimurje so zasedli pevci iz Medžimurja, drugo mesto pa sta si prislužili mladi in talentirani pevki Vladka in Sonja iz Radencec.

Festival je še enkrat pokazal, da tudi mladi trdno gradijo vezi bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

D. L.

Praznično kolesarjenje

Člani Planinskega društva »Matica« iz Murske Sobotice s svojim pododborom v Beltincih so se prvo nedeljo v maju odpravili s kolesi na izlet po pomurski planinski poti. Tako so od jutra do večera prekosarili steze, ceste in poti od Murske Sobotice skozi Beltince, Turnišče, Veliko Polano, Lendavo, ob Bukovniškem jezeru, Bogojino, Moravce in nazaj do Murske Sobotice.

Filip MATKO

Foto: Lado KLAR

MURSKA SOBOTA

Razvejana dejavnost RK

Krajevna organizacija Rdečega križa »Park«, ki šteje 800 članov, je pod predsedstvom medicinske sestre Nade Pitz v zadnjih letih znatno povečala svojo dejavnost. V lanskem letu, ki je bilo posvečeno skrbi za invalide, je na svojem terenu obiskala in obdarovala 19 invalidov. Po delovnih organizacijah je ustanovila aktivne RK, organizirala je več predavanj in izvedla krvodajalsko akcijo.

Za letos je pripravila še obsežnejši program dela.

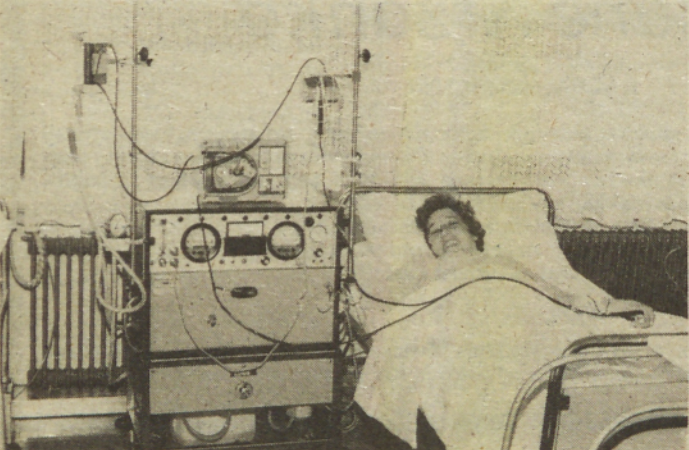
V tednu RK, od 8. do 15. maja, naši požrtvovalni uličniki RK pobirajo članarino in prodajajo značke ter popisujejo vse krajane KS Park, ki potrebujejo sosedsko pomoč ali so socialno ogroženi. Slednji bodo prejeli enkratno materialno pomoč. To bo odšel trajna naloga organizacije. 10.000 din bo KORK Park prispevala za izgradnjo kirurškega oddelka bolnišnice v Murski Soboti.

Tudi letos bo organizirala krvodajalsko akcijo, ki bo 8. junija, jeseni pa dva tečaja nege bolnika na domu. V juniju bo sodelovala tudi pri akcijah zbiranja oblačil, papirja in steklovine. Na Osnovni šoli I bo opremila

omarico za prvo pomoč in sodelovala pri sprejemu mladih članov v organizacijo RK.

V oktobru bo pripravila za svoje krajane, starejše od 65 let, skupno s sekcijo za družbeno aktivnost žena SZDL KS Park in s Centrom za socialno delo občine, družabno srečanje s kulturnim programom. Z organizacijo SZDL KS Park bo izvedla tudi program higienizacije okolice. Tudi letos bodo zdravstvena predavanja. Na ta so vabljeni vsi občani Murske Sobotice.

M. R.

PODARJENA APARATURA ZA DIALIZO — V soboški bolnišnici so pred kratkim prejeli aparat za dializo, ki ga je podaril Ivan Kramberger, naš delavec na začasnem delu v Duisburgu v ZR Nemčiji. Poleg tega pa je podaril tudi večjo količino zdravil. Aparat za dializo tako že koristno uporabljajo v soboški bolnišnici in pomeni pridobitev za pomursko zdravstveno varstvo. Za izkazano lepo gesto se bolnišnica Ivanu Krambergerju najtopleje zahvaljuje. (F. M.)

Foto: A. Abraham

VESTNIK

Glasilno občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bayčar, Jani Domjanko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gbnter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

